

DEN NORSKE KIRKE

Bergen kirkelige fellesråd

Møteinnkalling

BERGEN KIRKELIGE FELLESRÅD

Møtedato: 15.02.2017	Møtenr: 01/17	Utsendt dato: 08.02.17	Utsendt fra: Kirkevergen
--------------------------------	-------------------------	----------------------------------	------------------------------------

Møtedag: Onsdag
Kl: 1830 - 2100
Møtested: Kirkevergens kontor, møterom kantinen, Aasegården

Forfall bes meldt: Bergen kirkelige fellesråd v/Siri Hoff Austgulen tlf: 55 59 32 09 eller e-post sa267@kirken.no

Spørsmål og saker som ønskes tatt opp i tillegg til oppsatt saksliste, meldes til Arne Tveit: at295@kirken.no innen 14.02.17

Medlemmer som har forfall må selv varsle varamedlem.

Varamedlemmer møter kun etter særskilt innkalling.

Bergen kirkelige fellesråd

Lars Kristian Stendahl Gjervik
leder

Asbjørn Vilkenen
kirkeverge

Vedlegg:

Saker til behandling: 01/17-10/17

Sak nr.	Sakstittel
01/17	Godkjenning av innkalling og sakliste
02/17	Godkjenning av møtebok
03/17	Verdi- og måldokument 2017-2019
04/17	Bergen kirkelige fellesråd - Årsregnskap 2016
05/17	Bergen kirkelige fellesråd - Revidert budsjett 2016, desember - administrativ revisjon 30.12.16 etter fullmakt
06/17	Etablering av kirkebyggutvalg
07/17	Bergen kirkelige fellesråd - Akasia - presentasjon av virksomhet og arbeid med fremtidig eierskap
08/17	Oppnevning av medlemmer i Bergen kirkelige fellesråds gravplassutvalg. Valg av leder og nestleder.
09/17	Bergen kirkelige fellesråd - Sekretariatfunksjon for kontrollutvalget
10/17	Referat og orienteringssaker

DEN NORSKE KIRKE

Bergen kirkelige fellesråd

BERGEN KIRKELIGE FELLESRÅD

Godkjenning av innkalling og saksliste

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
01/17	Bergen kirkelige fellesråd	15.02.2017

Saksansv : Siri Hoff Austgulen

Arkiv: Arkivsaknr: 16/412

Saksbeh.: Siri Hoff Austgulen

Bakgrunn:

Godkjenning av innkalling og saksliste til møte 15.02.17

Kirkevergens forslag til vedtak:

Innkalling godkjennes

Saksliste godkjennes slik den foreligger

KIRKEVERGEN I BERGEN 08.02.2017

Asbjørn Vilkenen
kirkeverge

Siri Hoff Austgulen
arkivar

DEN NORSKE KIRKE

Bergen kirkelige fellesråd

BERGEN KIRKELIGE FELLESRÅD

Godkjenning av møtebok

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
02/17	Bergen kirkelige fellesråd	15.02.2017

Saksansv : Siri Hoff Austgulen

Arkiv: Arkivsaknr: 16/412

Saksbeh.: Siri Hoff Austgulen

Bakgrunn:

Det er ikke kommet merknad til møtebok i BKF 14.12.16 - Møte 07/2016

Kirkevergens forslag til vedtak:

Møteboken godkjennes som den foreligger

KIRKEVERGEN I BERGEN 03.02.2017

Asbjørn Vilkenen
kirkeverge

Siri Hoff Austgulen
arkivar

Vedlegg:

Dok.dato   **Tittel**

21.12.2016   BKF 14.12.2016 - Møte 07/2016 - Møteprotokoll

MØTEPROTOKOLL
BERGEN KIRKELIGE FELLESRÅD
BERGEN KIRKELIGE FELLESRÅD

MØTE NR. 07/2016

Møtedato: 14.12.2016

Møtetid: Kl. 1850 - 2110

Møtested: Kirkevergens kontor, møterom
kantinen, Aasegården

Saksnr.: 59/16 – 68/16

Tilstede:

Av fellesrådets 27 faste medlemmer møtte følgende:

Aasmund Kvamme (Landås)
Bente Krokeide (Loddefjord)
Bjarte Flaten (Åsane)
Bjørn Norstrand (Biskopshavn)
Christian Nettet (Bergen domkirke)
Heidi Iren Saure (Laksevåg)
Håvard G. Frøysa (Fyllingsdalen)
Jan Otto Myrseth (geistlig repr)
Jarle Sørås (Bergen kommune)
Jorid Laura Vingen Endal (Sandviken)
Karl Johan Hallaråker (Nygård)

Lars Kristian Stendahl Gjervik (Olsvik)
Lene H. Skårvik (Fridalen)
Per Kristian Erdal (Storetveit)
Petter Bjerksund (Eidsvåg)
Ragnvald Jakobsen (Løvtakksiden)
Rune Kroken (Fana)
Signe Sandberg (Årstad)
Thor Kalland (Ytre Arna)
Tor Nordeide (Sælen)

Vara:

Hans Martin Svarstad (Arna)
Nils Kristian Sjøfteland (Salhus) frem til kl
2030

Meldt forfall:

Asbjørn Valen (Skjold)
Audun Magne Stølås (Arna)
Øivin Christiansen (Bønes)
Svein Rune Risa (Bønes)
Lodve Gidske (Søreide)
Nils Gunnar Toppe (Salhus)

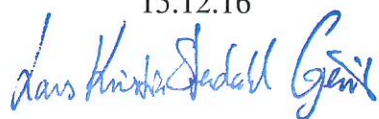
Fra administrasjonen:

Arne Tveit, kirkebyggsjef
Asbjørn Vilkenen, kirkeverge
Björg Sveinall Øgaard, ass.kirkeverge
Mette R Heimli, fung. økonomisjef
Tove Margrete Nordmark, administrasjonssjef
Berit Bakke, personalsjef
Inghild Hareide Hansen, gravplassjef

Møteleder: Lars Kristian Stendahl Gjervik

Bergen kirkelige fellesråd

15.12.16

Lars Kristian Stendahl Gjervik
leder

Asbjørn Vilkenen
kirkeverge

Saksliste

Sak nr.	Sakstittel
59/16	Godkjenning av innkalling og saksliste til møte
60/16	Godkjenning av møtebok
61/16	Bergen kirkelige fellesråd - valg av leder og nestleder 2017
62/16	Bergen kirkelige fellesråd - Økonomirapport pr 31.10.2016
63/16	Bergen kirkelige fellesråd - Revidert budsjett 2016, desember
64/16	Bergen kirkelige fellesråd - Budsjett 2017
65/16	Endring av Vedtekter for gravplassene i Bergen - §5 Navnet minnelund
66/16	Bergen kirkelige fellesråd - Medlemmer i gravplassutvalg
67/16	Omgjøre vedtak om at BKF skal være generalforsamling for Akasia Kirke og Gravplass AS
68/16	Referat og orienteringssaker

59/16: Godkjenning av innkalling og saksliste

Kirkevergens forslag til vedtak:

Innkalling godkjennes
Saksliste godkjennes slik den foreligger

Bergen kirkelige fellesråd 14.12.2016:

BKF- 59/16 Vedtak:

Kirkevergens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt

60/16: Godkjenning av møtebok

Kirkevergens forslag til vedtak:

Møteboken godkjennes som den foreligger

Bergen kirkelige fellesråd 14.12.2016:

BKF- 60/16 Vedtak:

Kirkevergens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt

61/16: Bergen kirkelige fellesråd - valg av leder og nestleder 2017

Valgkomiteens forslag til vedtak:

Lars Kristian Stendahl Gjervik velges til leder av Bergen kirkelige fellesråd for 2017.
Aasmund Kvamme velges til nestleder av Bergen kirkelige fellesråd for 2017.

Bergen kirkelige fellesråd 14.12.2016:

Behandling:

Det var 22 stemmeberettigete på møtet

BKF- 61/16 Vedtak:

Lars Kristian Stendahl Gjervik ble valgt som leder for 2017 med 22 stemmer
Åsmund Kvamme ble valgt som nestleder for 2017 med 21 stemmer

62/16: Bergen kirkelige fellesråd - Økonomirapport pr 31.10.2016

Kirkevergens forslag til vedtak:

Bergen kirkelige fellesråd tar økonomirapport pr 31.10.16 til orientering.

Bergen kirkelige fellesråd 14.12.2016:

BKF- 62/16 Vedtak:

Kirkevergens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt

63/16: Bergen kirkelige fellesråd - Revidert budsjett 2016, desember

1. Kirkevergens forslag til vedtak:

Bergen kirkelige fellesråd vedtar revidert driftsbudsjett (desember) for 2016.

Kirkevergen gis fullmakt til å omdisponere budsjettet innenfor hovedpostene for gravplass, kirkebygg og kirkelig virksomhet og administrasjon slik de er presentert i fremlagt budsjettoppstilling.

2. Bergen kirkelige fellesråd vedtar revidert investeringsbudsjett (desember) for 2016.

Kirkevergen gis fullmakt til å omdisponere budsjettet innenfor hovedpostene gravplass, middelalderkirker, rehabilitering kirkebygg, nyinvestering kirker og kirkelig virksomhet og administrasjon slik de er presentert i fremlagt budsjettoppstilling.

3. Kirkevergen gis fullmakt til å disponere årets mindreforbruk i drifts- og investeringsregnskap som beskrevet i denne sak og innarbeide tilsvarende endringer i drifts- og investeringsbudsjett innen 31.12.2016.

Bergen kirkelige fellesråd 14.12.2016:

BKF- 63/16 Vedtak:

Kirkevergens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt

64/16: Bergen kirkelige fellesråd - Budsjett 2017

Kirkevergens forslag til vedtak:

1. Bergen kirkelige fellesråd vedtar driftsbudsjettet for 2017, med en total utgiftsramme på 201,9 mill kroner. Kirkevergen gis fullmakt til å omdisponere budsjettet innenfor hovedpostene pr virksomhetsområde, slik de er presentert i fremlagt budsjettoppstilling.

2. Bergen kirkelige fellesråd vedtar investeringsbudsjett for 2017, med en total utgiftsramme på 79,3 mill kroner. Kirkevergen gis fullmakt til å omdisponere budsjettet innenfor hovedpostene gravplass, middelalderkirker, rehabilitering kirkebygg og nyinvestering kirker.

3. Bergen kirkelige fellesråd vedtar drifts- og investeringsbudsjett for 2017 under forutsetning av at bystyrets budsjettvedtak er i henhold til byrådets budsjettforslag.

Dersom BKF tildeles «friske midler» i henhold til budsjettsøknad, gis kirkevergen fullmakt til å innarbeide dette i budsjettet uten at revidert budsjett legges fram for fellesrådet. Eventuelle økte bevilgninger skal benyttes som forutsatt i budsjettsøknaden.

Bergen kirkelige fellesråd 14.12.2016:

Behandling:

Punkt 3 strykes og erstattes med

Siden BKF er tildelt 1,5 mil ekstra driftsmidler til gravplassområdet, i henhold til

budsjettsøknad, gis kirkevergen fullmakt til å innarbeide dette i budsjettet uten at revidert budsjett legges fram for fellesrådet. Økte bevilgninger skal benyttes som forutsatt i budsjettsøknaden

Nytt forslag til vedtak blir da

1. Bergen kirkelige fellesråd vedtar driftsbudsjettet for 2017, med en total utgiftsramme på 201,9 mill kroner. Kirkevergen gis fullmakt til å omdisponere budsjettet innenfor hovedpostene pr virksomhetsområde, slik de er presentert i fremlagt budsjettoppstilling
2. Bergen kirkelige fellesråd vedtar investeringsbudsjett for 2017, med en total utgiftsramme på 79,3 mill kroner. Kirkevergen gis fullmakt til å omdisponere budsjettet innenfor hovedpostene gravplass, middelalderkirker, rehabilitering kirkebygg og nyinvestering kirker
3. Siden BKF er tildelt 1,5 mil ekstra driftsmidler til gravplassområdet, i henhold til budsjettsøknad, gis kirkevergen fullmakt til å innarbeide dette i budsjettet uten at revidert budsjett legges fram for fellesrådet. Økte bevilgninger skal benyttes som forutsatt i budsjettsøknaden

BKF- 64/16 Vedtak:

Kirkevergens nye forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt

65/16: Endring av Vedtekter for gravplassene i Bergen - §5 Navnet minnelund

Kirkevergens forslag til vedtak:

Vedtekter for gravplassene i Bergen §5 endres og trer i kraft fra 1. januar 2017. Endringen i vedtektene sendes til Bjørgvin bispedømmeråd for godkjenning.

Bergen kirkelige fellesråd 14.12.2016:

Behandling:

Kirkevergen fremmet nytt forslag til vedtak

Vedtekter for gravplassene i Bergen endres og trer i kraft fra 1.januar 2017.

§5 Navnet minnelund: Endringen står i kursiv

«Avdødes navn og fødsels-/dødsår påføres navneplate på felles minnesmerke. Navneplaten kan ha navn til to personer. *Det kan reserveres urnegrav ved siden av tildelt grav mot betaling av festeavgift for 20 år.* Navnet står på minnesmerket i 20 år og graven kan festes etter det.

Ved gravlegging i navnet minnelund betales det for navneplate og andel av felles beplantning.»

Endringen i vedtektene sendes til Bjørgvin bispedømmeråd for godkjenning

BKF- 65/16 Vedtak:

Kirkevergens nye forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt

66/16: Bergen kirkelige fellesråd - Medlemmer i gravplassutvalg

Kirkevergens forslag til vedtak:

Som medlemmer i Bergen kirkelige fellesråds gravplassutvalg 2017 – 2019 velges:

Jarle Sørås, Bergen kommunens representant i Bergen kirkelige fellesråd

Jorid Laura Vingen Endal, medlem i Bergen kirkelige fellesråd

Nils Gunnar Toppe, medlem i Bergen kirkelige fellesråd

Som varamedlemmer i Bergen kirkelige fellesråds gravplassutvalg 2017 – 2019 velges:

Harald Berge Breistein, Bergen kommunens vararepresentant i Bergen kirkelige fellesråd

Janne Stølsbotn, medlem i Bergen kirkelige fellesråd

Bjørn Norstrand, medlem i Bergen kirkelige fellesråd

Bergen kirkelige fellesråd 14.12.2016:

BKF- 66/16 Vedtak:

Kirkevergens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt

67/16: Omgjøre vedtak om at BKF skal være generalforsamling for Akasia Kirke og Gravplass AS

Kirkevergens forslag til vedtak:

Bergen kirkelige fellesråd frasier seg oppgaven som generalforsamling for egenregiselskapet Akasia Kirke og Gravplass AS etter oppfordring fra styret og ledelsen i Akasia AS. Konsernstyret i Akasia AS blir da generalforsamling for selskapet slik det er for de andre datterselskapene i Akasia-konsernet.

Bergen kirkelige fellesråd 14.12.2016:

Behandling:

Fellesrådets leder trakk saken

68/16: Referat og orienteringssaker

1. Muntlig orientering fra kirkevergen
2. Protokoll fra AAU møte 06/16 - 01.12.2016
3. Protokoll fra møte i kontrollutvalget 29.11.16

Kirkevergens forslag til vedtak:

Sakene tas til orientering som de foreligger

Bergen kirkelige fellesråd 14.12.2016:

BKF- 68/16 Vedtak:

Kirkevergens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt

DEN NORSKE KIRKE

Bergen kirkelige fellesråd

BERGEN KIRKELIGE FELLESRÅD

Verdi- og måldokument 2017-2019

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
03/17	Bergen kirkelige fellesråd	15.02.2017

Saksansv : Bjørg Sveinall Øgaard
Saksbeh.: Vilkensen, Asbjørn

Arkiv: KA - 020.0 Arkivsaknr: 16/306

Bakgrunn:

Bergen kirkelige fellesråd (BKF) har bestilt et Verdi- og måldokument som skal tydeliggjøre mål og fokusområder for BKF for perioden 2017-2019. Fellestrådet har gitt innspill til dokumentet både i åpen samtale i fellestrådets møte 2. november 2016 og med skriftlige tilsvaer innen 1. desember 2016 jfr vedlegg. Vi har mottatt 11 skriftlige innspill – hovedsakelig fra menighetsråd, men også fra medlemmer i fellestrådet. Innspillene, i tillegg til den kompetansen administrasjonen sitter på, har vært førende for mål og fokusområder som er beskrevet i dokumentet.

Dokumentet er todelt hvor første del handler om visjon, oppdrag og selvforståelse, organisering og vårt forhold til kommunen. Vi har også tatt inn en orientering om virksomhetsoverdragelsen for Den norske kirke 1. januar 2017 og hva vi som fellestråd må være oppmerksomme på.

I dokumentets andre del har vi tilstrebet å være mest mulig konkret med målbare mål og tiltak. Vi har valgt å kalle avsnittet for Mål og *fokusområder* for å si noe om områder som har vår oppmerksomhet og vårt fokus uten å være målbare mål.

Selv om dokumentet omhandler perioden 2017-2019, mener vi at dokumentet må ha en årlig revisjon – både med tanke på evaluering av måloppnåelse, og for at nye aktuelle momenter kan få plass.

Dokumentet har benevnelsen *Kirken i byen*. Det er det vi er. Vi ønsker å arbeide for en synlig kirke i byen.

Kirkevergens forslag til vedtak:

Bergen kirkelige fellesråd vedtar det fremlagte Mål og verdi-dokument for perioden 2017-2019

KIRKEVERGEN I BERGEN 07.02.2017

000012

Asbjørn Vilkenen
kirkeverge

Vilkenen, Asbjørn
kirkeverge

Vedlegg:

Dok.dato	Tittel
07.02.2017	VM 2017- 19 25. januar 2017
17.11.2016	Innspill til verdi- og måldokument 2017-2020
09.11.2016	Innspill til verdi- og måldokument 2017-2019
02.12.2016	Innspill til verdi- og måldokument 2017-2019
27.01.2017	Innspill til verdi- og måldokument 2017-2019
27.01.2017	Innspill til verdi- og måldokument 2017-2019
27.01.2017	Innspill til verdi- og måldokument 2017-2019
27.01.2017	Innspill til verdi- og måldokument 2017-2019
27.01.2017	Innspill til verdi- og måldokument 2017-2019
27.01.2017	Innspill til verdi- og måldokument 2017-2019
27.01.2017	Innspill til verdi- og måldokument 2017-2019
30.12.2016	Innspill til verdi- og måldokument 2017-2019

KIRKEN I BYEN

VERDI- OG MÅLDOKUMENT 2017-2019

DEN NORSKE KIRKE
Bergen kirkelige fellesråd

Innhold

1. Visjon – oppdrag – selvforståelse	3
2. Organiseringen av BKF	4
3. Det store skiftet?	6
4. Kirken og kommunen	7
5. Mål og fokusområder	8
a. Overordnet.....	8
b. Virksomhetsområdene.....	10
Menighet	10
Kirkebyggforvaltning.....	12
Gravplassforvaltning	14
c. Stabsområdet.....	17
Personal.....	17
Økonomi	19
IT - området	19
BKF- administrasjonen	21
Kirketorget	21
Arkiv	21

Bergen kirkelige fellesråd (BKF) sitt Verdi- og måldokument (VM-dokumentet) gir en beskrivelse av organisasjonens oppdrag og selvforståelse, og viktige mål og fokusområder.

Målgruppen for VM-dokumentet er BKF's ansatte, styrende organer, Bergen kommune, samarbeidspartnere, og andre det er naturlig å presentere virksomheten for.

VM-dokumentet 2017-2019 omhandler fellesrådets valgperiode og samtidig forutsettes det en årlig revisjon av dokumentet (tentativt i februar).

1. Visjon – oppdrag – selvforståelse

BKF – speiler Guds himmel i jordnært liv

Alterbildet i St. Markus kirke viser at kirken sin plass er midt byens hverdag. På vegne av den oppstandne Jesus Kristus skal kirken være synlig tilstede der mennesker lever sine liv. Det er vårt mål at vi både gjennom forkynnelse og våre praktiske hverdagstjenester formidler Guds godhet og nærvær i Bergen by.

Bergen kirkelige fellesråd er hjemlet i kirkeloven og gravferdsloven, og er et selvstendig offentlig organ. Kirkelovens § 14 som beskriver fellesrådets oppdrag, sier bl.a. at det kirkelige fellesråd i kommunen skal

- *ivareta administrative og økonomiske oppgaver på vegne av soknene*
- *utarbeide mål og planer for den kirkelige virksomheten i kommunen*
- *fremme samarbeid mellom menighetsrådene*
- *ivareta soknenes interesser i forhold til kommunen*

Kirkelig fellesråd er også ansvarlig for forvaltning, bygging, drift og vedlikehold av kirker, og anskaffelse og drift av menighets- og prestekontor. Kirkelig fellesråds ansvar omfatter dessuten forvaltning, anlegg, drift og vedlikehold av kirkegårder/gravplasser.

Regional og nasjonal aktør

BKF er et av landets største fellesråd og omfatter over halvparten av innbyggerne i Bjørgvin bispedømme. Dette er med på å gi BKF en særstilling som regional utviklingsaktør med en naturlig forpliktelse overfor omkringliggende fellesråd med tanke på rådgivning og samarbeidsprosjekter. BKF engasjerer seg også i saker som vedrører Den norske kirke på nasjonalt nivå.

Kirken i Bergen er trefoldig

Kirken i Bergen fremstår på en trefoldig måte gjennom

- menighetenes og fellesrådets allsidige aktiviteter og tjenester
- kirkebygg
- gravplasser

BKF mener at kirken i Bergen gjennom sin trefoldige fremtoning er mer enn en lovpålagt, kommunal utgiftspost. Den er en viktig ressurs for å skape gode lokalsamfunn preget av nærhet, omsorg, identitet og kultur. Den er en sentral bidragsyter for at enkeltmennesker skal fatte mot og mening, tro og engasjement.

Kirke syv dager i uken

Kirken i Bergen blir brukt både på søndager og hverdager. En kartlegging av aktivitetene i samtlige kirker i Bergen i uke 11, 2015 viser at i overkant av 20.000 bergensere var i kontakt med kirken denne uken. Av disse deltok 3586 på gudstjenesten 8.mars. De øvrige deltok på ulike arrangementer i ukens hverdager. Blant disse var det 3041 barn og 2899 ungdommer. Undersøkelsen viser at kirkene i Bergen blir brukt både som gudshus, arena for seremonier, kulturhus og som sosialt treffsted.

Vi tror at en livskraftig kirke gjør byen vår til et bedre sted å bo i. Dette mener vi blant annet fordi:

- kirken i Bergen er i nærkontakt med alle slags mennesker gjennom alle livets faser, - fra vugge til grav, - i sorg og i glede
- kirken bidrar til å skape fellesskapsfølelse og forankring, mening og støtte i både høytidelige og kritiske situasjoner i livet
- kirken er en sentral kulturbærer i byen
- kirker og gravplasser representerer noe så fundamentalt som tilknytning både til det evige og til slektene som har gått foran
- kirkebygg og gravplasser representerer selve kontinuiteten og de lange linjer i samfunnet og bidrar til å gi byen identitet
- ca 70 % av byens innbyggere er medlemmer av Den norske kirke
- over 800.000 (i 2015) deltar i gudstjenester, gravferd, vigsler, barne- og ungdomsaktiviteter eller i tilbud til eldre
- et stort antall turister besøker årlig bergenskirkene
- 3467 frivillige medarbeidere i menighetene engasjerer seg til beste for lokalsamfunnet
- i gravplassforvaltningen betjener vi alle byens innbyggere, uavhengig av tros- og livssyn

2. Organiseringen av BKF

BKF har organisert arbeidet med en sentral enhet som omfatter kirkevergens ledergruppe, administrasjon, kirketorget og gravplassforvaltningen. BKF har ca 160 ansatte, hvorav 28 arbeider i kirkevergens sentrale enhet og resten fordeler seg på administrasjonsledere, kantorer, kirketjenere, kateketer/pedagoger, diakoner og frivillighetskoordinatorer. Administrasjonsleder er daglig leder og representerer kirkevergen i den enkelte menighet.

Virksomheten i BKF omfatter 65 000 kvadratmeter bygg og over 700 dekar anlegg fordelt på 34 kirker, 27 kirkegårder/gravplasser, 4 kapell samt annen eiendom knyttet til disse.

For 2017 budsjetterer organisasjonen driftsinntekter/bevilgninger på ca 203 millioner kroner og en investeringsramme på ca 79 millioner.

Økonomien baserer seg primært på tilskudd fra Bergen kommune som har bevilget 152 mill til drift og 68 mill til investering for 2017. I tillegg bidrar staten via bispedømmet med driftsinntekter på ca 22 mill pr år.¹

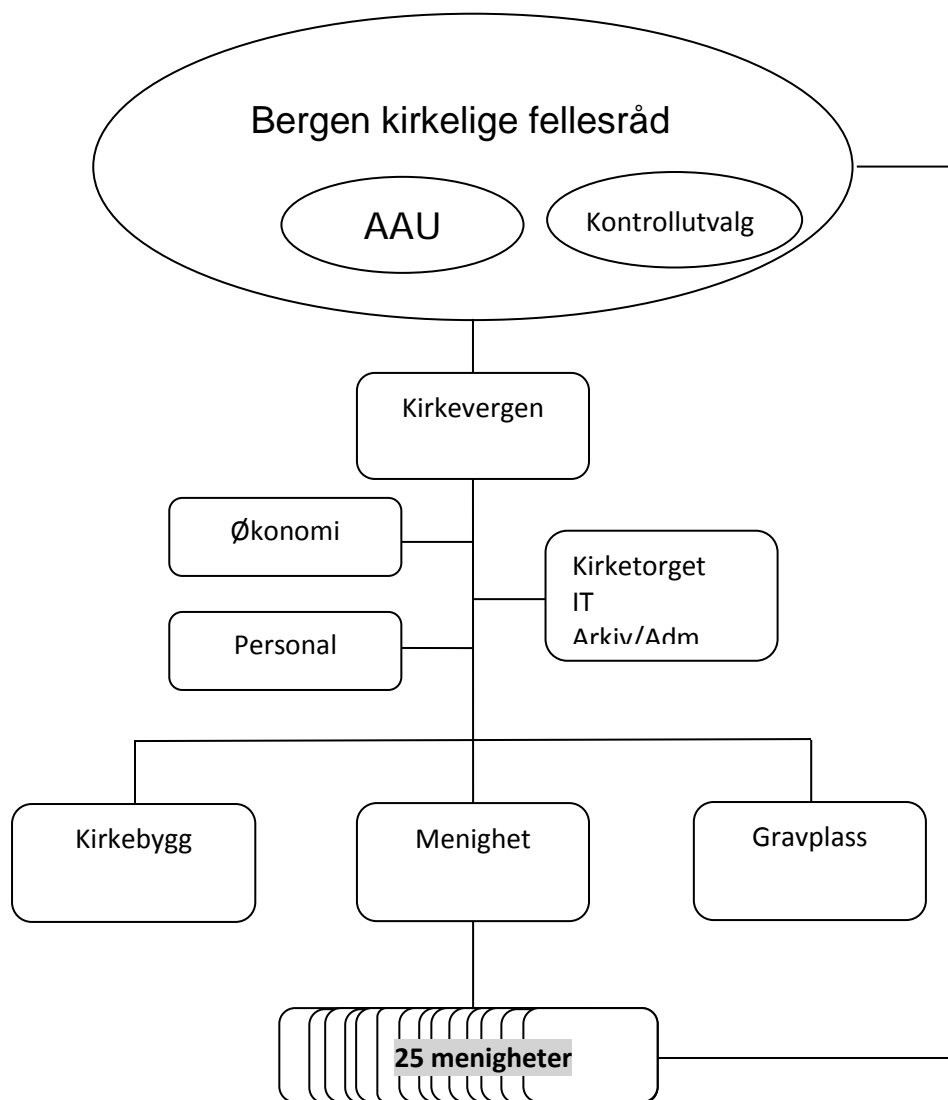
BKF har ett styrende organ, fellesrådet, som er sammensatt av én representant fra hvert av byens 25 menighetsråd. Fellesrådet har et forberedende underutvalg, Administrasjons- og arbeidsutvalget (AAU) med delegert myndighet til beslutninger på vegne av fellesrådet i gitte

---

¹ Menighetenes prester lønnes direkte fra bispedømmerådet og er ikke en del av BKF's økonomi. Menighetsrådene har i tillegg en egen økonomi basert på innsamlede midler og lokal inntjening

saker i henhold til mandat. Fellesrådet har ett rådgivende underutvalg, gravplassutvalget. I tillegg har BKF et kontrollutvalg som rapporterer direkte til fellesrådet. Kirkevergen har etablert et eget kulturutvalg som skal stimulere og styrke BKF's kulturarbeid.

Organisasjonskart for BKF

Eierskap

BKF forvalter eierskapet for Akasia AS. Selskapet ble etablert i 2015 og fikk en selvstendig drift iverksatt fra 1. januar 2016. Selskapet har fem datterselskaper hvor det ene datterselskapet, Akasia kirke og gravplass AS (AKG) er organisert som et egenregiselskap. AKGs oppgave er å levere tjenester til BKF og menighetene i Bergen, og er på den måten en av våre viktigste samarbeidspartnere.

BKF eier én aksje i Kirkepartner IKT AS som er Den norske kirkes egenregiselskap på IKT. Kirkepartner IKT AS leverer IT-tjenester til BKF.

3. Det store skiftet?

1. januar 2017 – avvikling av statskirken

Endringene i grunnloven i 2012 og virksomhetsoverdragelsen fra 1. januar 2017 endrer vilkårene og status for Den norske kirke – og samtidig, kirkens virksomhet og soknets rettslige selvstendighet er ikke endret.

Stat-kirke-spørsmålet handler ikke bare om Den norske kirkes forhold til staten. Det handler også om hva slags stat den norske staten skal være, og det handler om hvordan staten forholder seg til tros- og livssynssamfunn generelt.

Datoen 1. januar 2017 markerer et tydeligere skille mellom stat og kirke: Nå er ikke lenger biskoper, proster og prester embets- eller statstjenestemenn. Kirkerådet og bispedømmerådene er ikke lenger statlige forvaltningsorganer. Kirkemøtet har overtatt mye av den myndigheten som tidligere lå i statsforvaltningen, og er det øverste representative organet for det nye rettssubjektet Den norske kirke.

Det siste hundreåret har staten overført stadig nye ansvarsområder til organer for Den norske kirke. I 1920 fikk vi menighetsråd, deretter fulgte innføring av bispedømmeråd i 1933. I 1934 ble Bispemøtet formalisert og i 1984 ble Kirkemøtet opprettet. Ny kirkelov som blant annet regulerer forholdet mellom kommunen og menighetene, kom i 1996 og de kirkelige fellesrådene ble opprettet. Som en konsekvens av grunnlovsendringene fra 21. mai i 2012 er Den norske kirke nå et selvstendig trossamfunn og rettssubjekt med Kirkemøtet som øverste organ.

Den norske kirke er skrevet inn i grunnloven i paragraf 16: *Den norske kirke, en evangelisk-luthersk kirke, forblir Norges folkekirke og understøttes som sådan av staten.*

I utgangspunktet berører ikke endringene fra 1. januar 2017 de kirkelige fellesrådene og menighetsrådene. Årsaken er at endringene omhandler den delen av Den norske kirke som har vært statlig virksomhet. Soknet er fortsatt eget rettssubjekt og soknets rettslige selvstendighet i forhold til stat og kommune ble gjort tydelig gjennom lovendringene i 1996. Det som nå har skjedd med bispedømmeråd og kirkeråd er på mange måter en parallell til det den lokale kirke var igjennom i 1996/1997.

Den viktigste lovgivningen som regulerer menighetsråd og fellesråd er uendret. Vi vil likevel peke på to forhold som bidrar til at vi som fellesråd bør ha fokus på det som skjer:

- a. Mange aktører, medlemmer i Den norske kirke og samfunnsengasjerte mennesker opplever/tror at det skjer noe radikalt for kirken på det lokale planet. Vi må tilstrebe at våre politikere har kunnskap om at kommunens ansvar for den lokale kirken er akkurat den samme som tidligere – kirke/kommune-forholdet er uendret.

- b. Fellesrådet har selvsagt nært samvirke med prestetjenesten, biskop og bispedømmerådet som er den delen av kirken med tydelige, praktiske og formelle endringer etter 1. januar 2017. Den nye rollen og statusen som det nye rettssubjektet har fått, kan gi de sentralkirkelige organene større selvbevissthet og kan skape en forståelse av å opptre som overordnet organ for hele Den norske kirke. Vi må tilstrebe å finne en god balanse mellom soknets selvstendighet og de regionale/nasjonale organenes rolle og ansvar. Vi som lokal kirke må bruke mulighetene endringene gir til å utvikle samarbeidsrelasjonene på en god måte, slik at Den norske kirke med alle sine ulike nivåer kan fremstå som én kirke i møte med de mennesker vi er satt til å tjene.

4. Kirken og kommunen

Kirkeloven § 15 og gravferdsloven § 3 slår fast at kommunen, etter budsjettforslag fra kirkelig fellesråd, *utreder* bl.a. utgifter til bygging, drift og vedlikehold av kirker, utgifter til anlegg og drift av kirkegårder, utgifter til diverse stillingskategorier og administrasjon. At kommunen skal *utrede* disse utgiftene, betyr at bevilgningene til kirken ikke har karakter av vanlige tilskudd, men at kommunen har en særskilt forpliktelse til å sikre den lokale kirke forutsigbar økonomi. I rundskriv fra KKD, V-5/2002 blir samhandlingen mellom kirke og kommune utdypet på følgende måte:

- *Kirke og kommune har generelt sammenfallende mål: - å bedre livskvaliteten for byens innbyggere. Det er et nasjonalt mål at den kristne kulturarven og det kristne verdigrunnet skal holdes levende i samfunnet*
- *Den nærhet mellom kirke og kommune som Kirkeloven bygger på, innebærer at liksom kommunen skal legge til rette for infrastruktur, bosteder, kommunale velferdstjenester, med mer, - til beste for byens innbyggere, slik skal kommunen også gi tjenlige rammebetingelser for kirkens virksomhet*

Byrådets politiske plattform

Byrådet i Bergen kommune som tiltrådte høsten 2015 har i sin politiske plattform sagt følgende om sin tros- og livssynspolitik:

Tro og livssyn

Bergen har et rikt mangfold av tros- og livssynssamfunn. Byrådet ønsker å legge til rette for et livssynsåpent bysamfunn hvor innbyggerne kan praktisere sin religion eller sitt livssyn på en god måte. Det innebærer blant annet å fremme respekt og toleranse for tro og livssyn i det offentlige rom. I denne sammenheng ser byrådet positivt på Kirkelig Dialogsenter Bergen og Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn, og ønsker å legge til rette for deres arbeid.

Mange tros- og livssynsorganisasjoner gjør en stor frivillig innsats for byens innbyggere. Samtidig sliter mange med mangel på lokaler og andre fasiliteter. Byrådet ønsker å tilrettelegge bedre for at disse kan drive på gode vilkår. Byrådet vil også samarbeide med ulike aktører for å etablere livssynsfleksible seremonilokaler. Den kristne og humanistiske kulturarven har preget fellesverdiene i det norske samfunnet i over tusen år. En forståelse av vår egen kulturarv er viktig for å forstå og møte andre religioner på en positiv og inkluderende måte. Byrådet legger vekt på et godt samarbeid med Bergen kirkelige fellesråd og ønsker å gi gode rammebetingelser

som sikrer forsvarlig drift og vedlikehold av kirker og gravplasser. Byrådet vil være positiv til flere diakoner til menighetene, legge frem sak om bygging av ny kirke i Sædalen, og vil sikre planleggingen av nye bygg i pressområder som eksempelvis Haukås i Åsane. (vår understreking)

5.Mål og fokusområder

a. Overordnet

- Vi har et ansvar for effektiv ressursbruk parallelt med utvikling av virksomheten. Økonomi er en nødvendig forutsetning for aktiviteten i BKF. Kommunen er den viktigste økonomiske bidragsyteren.

BKF vil -

oppretholde og videreutvikle drift som ivaretar BKF og menighetenes løpende behov.

Tiltak og arena

- Den årlige budsjettprosess
  - Benytte alle møtepunkt med politikere og byråkrater
  - Tilstrebe effektiv ressursforvaltning
- For at kirkens virksomhet og betydning skal anerkjennes av bevilgende myndigheter og av byens befolkning, må kirken være synlig tilstede i menneskers hverdag

BKF vil -

gjøre kirken og kirkens virksomhet mer synlig overfor bergenserne og de kommunale politikere.

Tiltak

- Ansette en kommunikasjonsfaglig medarbeider sommeren 2017
  - Utvikle kommunikasjonsstrategi høsten 2017
  - Iverksette omdømmemåling tentativt våren 2018
- Gode relasjoner til viktige samarbeidspartnere er en forutsetning for at vi kan utvikle virksomheten vår.

BKF vil -

styrke det gode samarbeidet med Bergen kommune og Bjørgvin bispedømme.

Tiltak

- Initiere møtepunkt og vektlegge kvalitet på alle samhandlingsarenaer
  - Vektlegge kirken som ressurs og kommunens medspiller i utviklingen av Bergen by
- Akasia AS er for oss både en samarbeidspartner og en virksomhet som vi eier

BKF vil -

avklare og forvalte eierskap for Akasia AS.

Tiltak og fremdrift

- Utarbeide et grundig og kvalitetssikret beslutningsgrunnlag til Fellesrådet
- Konkludere endelig eierstruktur i løpet av 2017

- Fellesrådet bestilte i 2015 en virksomhetsgjennomgang av hele BKF-området med tanke på bedre ressursutnyttelse i organisasjonen.

BKF vil -

ferdigstille virksomhetsgjennomgangen – vurdere og initiere tiltak.

Arena og fremdrift

- Fremme sak til FR våren 2017
- Sikre forankring og prosess i menighetsrådene og blant ansatte høsten 2017
- Initiere eventuelle tiltak ila 2018

- Det er naturlig at en verdibasert virksomhet har utviklet et sett med verdier som kan fungere samlende for virksomheten.

BKF vil -

utarbeide felles verdier for en samlet organisasjon.

Tiltak og fremdrift

- Prosess for alle ansatte i BKF
- Våren 2017

- Menighetsråd og fellesråd er to sidestilte forvaltningsorgan på vegne av soknet og arbeider begge for drift og utvikling av kirken i Bergen.

BKF vil -

bevisstgjøre og avklare ansvarsfordeling mellom BKF og menighetsrådene.

Tiltak og fremdrift

- Arrangere seminar for Fellesrådet og Menighetsrådets ledere
- Juni 2017

- Den norske kirke er i endring og varsler også organisatoriske endringer

BKF vil -

iverksette prøveprosjekt med en samordnet ledelse på tvers av arbeidsgiverlinjene.

Tiltak og fremdrift –

- Utarbeid prosjekt og søknad samarbeid med Bjørgvin bispedømmeråd våren 2017²
- Prosjekt i løpet av våren 2018

- Kirken i Bergen er en tjenende kirke som møter mennesker i nød og i sårbare situasjoner.

BKF vil -

styrke kirkens diakoni i byen.

Tiltak og fremdrift

---

² Forutsetter at Bjørgvin bispedømmeråd ønsker det samme

- Utarbeide strategiplan for diakoni i Bergen ila 2017
- Kommunal finansiering av én ny diakonstilling i 2018
- Budsjett 2018
- Kirken i Bergen driver et utstrakt kulturarbeid som fortjener større anerkjennelse og økt oppslutning.

BKF vil -

synliggjøre og styrke bredden i kirkens kulturarbeid.

Tiltak

- Kulturutvalget utarbeider egne mål
- Økt bruk av sosiale medier

b. Virksomhetsområdene

Menighet

Oppgaver i menighetene

Et overordnet formål med hele BKF's virksomhet er å legge til rette for at menighetsrådenes oppdrag ifølge kirkelovens kan lykkes. De mange oppgavene i menighetene må løses i samarbeid mellom menighetsråd og fellesråd.

- **Administrativ ledelse**

Hensikten med å opprette administrasjonslederstillinger i menighetene i 2012, var å bidra til å styrke de lokale stabene og at lederansvar på vegne av BKF skulle komme nærmere den enkelte menighet. Stillingene skal også bidra til at menighetsrådenes saksbehandling, økonomi og arkiv ivaretas på en forsvarlig måte.

Administrasjonslederne rapporterer til menighetsrådet for saker knyttet til kirkelovens (kl) § 9 (menighetsrådets virksomhetsansvar) og til kirkevergen for saker knyttet til kl §14 (bl.a. fellesrådets arbeidsgiveransvar).

På denne måten vil administrasjonsleder være en sentral person i kommunikasjon mellom menighetsråd og fellesråd. Samarbeidet mellom sokneprest, administrasjonsleder og menighetsrådsleder vil være viktig for den daglige drift og planarbeidet i menigheten.

BKF vil -

arbeide for fortsatt dyktiggjøring og kompetanseheving av administrasjonslederne.

Tiltak

- månedlige fagsamlinger for alle administrasjonsledere
- nyansatte meldes fortløpende på kurs i KA-regi for nye daglig ledere og kirkeverger
- IA-kurs hvert semester

- **Menighetens virksomhetsansvar**

Under menighetsrådets virksomhetsansvar ligger bl. a.

- Gudstjenester/forkynnelse

- Diakoni
- Kirkemusikk
- Trosopplæring/undervisning

Menighetene har ansvar for å legge planer for dette arbeidet.

BKFs ansvar er å legge til rette for at dette arbeidet kan utføres på best mulig måte, ved bl.a. å være tilsettingsmyndighet og ansvarlig arbeidsgiver for alle som er lønnet over fellesrådets budsjett, ivareta administrative og økonomiske oppgaver på vegne av soknene, utarbeide mål og planer for den kirkelige virksomheten i kommunen, fremme samarbeid mellom menighetsrådene og ivareta soknenes interesser i forhold til kommunen (kl § 14)

BKF vil -

arbeide for stillingsstørrelser som gjør stillingene attraktive for kompetente og stabile medarbeidere.

Tiltak

- Justere og vurdere å slå sammen stillinger ved vakanse, i samarbeid med menigheter og arbeidstakerorganisasjoner

BKF vil -

legge til rette for samarbeid mellom menigheter.

Tiltak

- Møter mellom sokneprester, rådsledere og administrasjonsledere prostivis eller i andre aktuelle samarbeidsområder
- Løfte frem god praksis
- Kartlegge hvilke samarbeidstiltak som allerede finnes

BKF vil -

legge til rette for faglig utvikling og kompetanseheving for våre ansatte i menighetene.

Tiltak

- Årlig rullering av kurskalender med tilbud til ulike yrkesgrupper
- Fullføre utarbeidelsen av «retningslinjer for vegledning og oppfølging av ansatte» i 2017

- **Frivillig engasjement**

I tillegg til våre lønnede ansatte, har menighetene en stor gruppe ulønnede medarbeidere som gir mye av sin tid i tjeneste for kirken. Frivillig engasjement skaper tilhørighet og vil på den måten være en del av kirkens kjernevirksomhet. I alt det som skjer i våre menigheter, er våre ulønnede medarbeidere en viktig ressurs. De bidrar med sin tid, sin kompetanse og sin lokalkunnskap og sørger på den måten for at menighetene blir troverdige i sitt arbeid. Skal det helhetlige ansvaret menighetene har kunne fylles, er vi avhengige av at mange gode krefter går sammen om dette.

BKF vil -

styrke oppfølging av menighetens frivillige.

Tiltak

- Dyktiggjøring og kompetanseheving av frivillighetskoordinatorene
- Fagsamling for frivillighetskoordinatorer våren 2017

- **Samarbeid mellom arbeidsgiverlinjene**

På samme måte som det er viktig at sokneprest og administrasjonsleder samarbeider med tanke på menighetens beste, er det også svært viktig at det er en god forståelse mellom Bergens proster og kirkevergen. Det er etablert et godt og nært samarbeid mellom prostene og kirkevergen og hans ledergruppe. Disse har jevnlig møter der en drøfter strategi og gir hverandre gjensidig informasjon. Denne nære kontakten gjør det enklere å ta tak i saker som går på tvers av arbeidsgiverlinjene. En gang hvert semester deltar også biskopen og hans ledergruppe i disse møtene.

BKF vil -

fortsette arbeidet med å øke kjennskap og forståelse mellom de to arbeidsgiverne og arbeidet med å i felleskap møte menighetene på best mulig måte.

Tiltak

- månedlige møter med prostene
- møte med biskopen og hans ledergruppe to ganger i året
- Stiftsmøte juni 2017 for alle kirkelig ansatte

Kirkebyggforvaltning

- **Kirkebygg**

BKF har ansvar for 34 kirker, monumentalbygg som er historie-, kultur- og arkitekturbærere for alle byens innbyggere uavhengig av tilknytning til Den norske kirke. Av de 34 kirkene er 20 fredet eller verneverdig. Det krever spesiell kompetanse mht drift og vedlikehold, aller mest for de fire fredete kirkene fra 1100-tallet. I ulike sammenhenger erfarer vi bergensernes sterke engasjement til kirkebyggene.

BKF vil -

gjennom vårt arbeid med kirkebyggene ta vare på kirkenes egenart, ha respekt for de historiske og kulturelle verdiene som ligger i byggene, og samarbeide med relevante myndigheter i bygging og vedlikehold av kirkene.

- **I bruk syv dager i uken**

Kirkebyggene skal samtidig fylles med innhold syv dager i uken, gjennom et mangfold av aktiviteter for alle aldersgrupper.

BKF vil -

lytte til brukernes behov og prøve å tilrettelegge for de mange ulike aktivitetene som foregår i kirkene våre.

- **Universell tilrettelegging**

For BKF er det viktig at alle mennesker, uavhengig av funksjonsevne, skal ha en god tilgang til kirkebyggene våre. Det handler om endring av inngangspartier, løfteplattformer, HC-toaletter, teleslynger m.m. I mange av de eldre byggene våre er dette en stor utfordring, og vi må til stadighet inngå kompromisser mellom arkitektur og tilrettelegging.

BKF vil -

sørge for universell tilrettelegging av byggene våre, innenfor de begrensningene som legges av de gamle byggene våre med sin gjeldende arkitektur.

Tiltak

- I samarbeid med riksantikvar, kirkekonsulent/sivilarkitekt, og byantikvar og brukere finne akseptable løsninger for universell tilrettelegging i de ulike byggene.
- Starte et samarbeid med Kommunalt Råd for Funksjonshemmede (Krff) for å sikre godt samarbeid med de som kjenner behovene best.
- Minst en kirke skal tilrettelegges hvert år.

- **Vårt klimaansvar**

Den norske kirke er opptatt av å ta verdens klimautfordringer på alvor, både gjennom å påvirke myndighetene til å ta kloke valg, og gjennom at vi som enkeltmedlemmer og organisasjon gir våre bidrag til et bedre klima.

BKF vil -

senke energibruken i våre bygg.

Tiltak

- Vi har som mål å få på plass vårt første bygg med solceller på taket (Birkeland kirketilbygg) og
- Vi har som mål å få vårt første jordvarmeanlegg (Birkeland kirketilbygg og/eller Solheim kirke), begge deler i løpet av 2017/2018.
- Vi vil fortsette å installere SD-anlegg i flere av kirkene våre

- **Vedlikeholdsetterslep**

Vi har fremdeles et stort vedlikeholdsetterslep på kirkene i Bergen, men jobber hele tiden med å forbedre situasjonen.

Middelalderkirker

De største prosjektene på kirkebygg i årene fremover vil være rehabilitering av Korskirken og Domkirken.

BKF vil i løpet av planperioden –

- **ha tårnet i Domkirken ferdig rehabilitert i løpet av 2018**
- **arbeidet med taket i Korskirken vil være godt i gang**
- **støtte kommunen i arbeidet med å få til statlig medfinansiering til rehabilitering av middelalderkirkene (spesielt Domkirken)**

Rehabilitering andre kirker

For å få en god oversikt over status, er målet å gjennomføre tilstandsanalyse på hvert kirkebygg minst hvert femte år, m.a.o. gjennomsnittlig seks til syv tilstandsanalyser hvert år.

BKF vil i planperioden jobbe med blant annet følgende prosjekter:

- **Eidsvåg kirke, tak (2017) og to gjenstående yttervegger (2018)**
- **Storetveit kirke, tak, klokketårn og flomlys (2017)**
- **Sandvikskirken, nye tak, opprusting vinduer m.m. (2017, 2018)**
- **Biskopshavn, klokketårn og yttervegger (2017, 2018)**
- **Solheim kirke, universell tilrettelegging og nye kirkekontor (2017, 2018)**
- **Johanneskirken, oppstart av utvendig rehabilitering (2019)**

- **Nybygg**

Når det vokser frem nye bydeler med aktivt gudstjenesteliv, er det viktig at disse får egnede lokaler å holde til i. Birkeland menighet er stor, og trenger tilbygg til kirken. Både i Sædalen og på Haukås har vi aktive menigheter uten lokaler. Kommunen setter av penger til kirkebygg i Sædalen, og reguleringsplanarbeidet er i full gang. Kirken i Sædalen skal fylle mange behov i lokalsamfunnet. Vi vil også arbeide med å finne gode lokaler for menigheten på Haukås.

BKF vil i planperioden blant annet jobbe med følgende prosjekter:

- **Birkeland kirke – tilbygg (ferdig 2018)**
- **Sædalen nærkirke (ferdig 2019)**
- **Tjenlige lokaler for menigheten på Haukås**

- **Overføring av grunnbokshjemler**

BKF arbeider også med å få overført grunnbokshjemlene for alle sine eiendommer fra kommunen til det enkelte soknet. Vi har en god prosess på dette, har som mål at de første hjemlene skal være overført i 2017, og har som mål å være ferdig med å få overført alle hjemlene i løpet av planperioden. Samtidig vet vi at de nødvendige politiske prosessene nødvendigvis tar noe tid.

- **Kirkebyggutvalg**

For at det politisk valgte fellesrådet skal få større innflytelse på strategiske valg av prosjekter innenfor kirkebygg, vil vi i løpet av 2017 foreslå å nedsette et kirkebyggutvalg med medlemmer fra fellesrådet. Utvalget vil få muligheten til å sette seg mer inn i de enkelte prosjekter, og vil på bakgrunn av dette foreslå prioriteringer for fellesrådet.

Gravplassforvaltning

- Fellesrådet har ansvar for gravplassforvaltningen i Bergen, jfr. kirkelov og gravferdslov. Gravplassforvaltning er en oppgave som BKF utøver på vegne av hele samfunnet. Alle byens innbyggere betjenes uavhengig av tros- og livssynstilknytning. BKF har ansvaret for at gravplasser og bygninger på gravplasser forvaltes med orden og verdighet og i samsvar med gjeldende bestemmelser. Virksomheten omfatter 27 gravplasser hvorav 21 er i ordinær bruk og seks er historiske, med til sammen 600 000 daa., samt fire kapell og Møllendal krematorium.

Gravplassmyndigheten er forvaltningsorganet for gravplassområdet i Bergen og er gravplassforvaltningens ansikt utad og livssynsnøytral i sitt virke.

BKF vil -

gi bergenserne en verdig, tjenlig og fremtidsrettet gravplassforvaltning. Dette er vårt fremste mål og søkes nådd gjennom informasjon og veiledning til brukerne, tjenestene som leveres på gravplassene og standarden på gravplasser og kapell.

Hovedtiltak

- Gravplassutvalg

Gravplassutvalget oppnevnes og starter sin virksomhet i 2017.

- Gravplassplan

Det skal i samarbeid med Bergen kommune lages en gravplassplan som skal legge til rette for en gravplasspolitikk som er i tråd med publikums ønsker og de folkevalgte prioriteringer. Det gir forutsigbarhet for publikum og styrket dialog med kommunen

- **Gravplassmyndigheten**

Gravplassmyndigheten i Bergen skal være et profesjonelt forvaltningsorgan med fokus på god service, informasjon og veiledning overfor kommunens innbyggere og overfor andre gravplassforvaltninger som bruker våre tjenester.

BKF vil -

legge til rette for en fremtidsrettet forvaltning med grunnlag i vår etablerte kompetanse. Gjennom dialog med samarbeidspartnere vil vi legge til rette for et tjenestetilbud som skal speile livssynsmangfoldet i Bergen.

Tiltak

- Informasjon

Vi skal bli bedre på informasjon og veiledning, for at publikum kan innrette seg slik at de får en verdig gravferd og opplever at de får et godt tilbud på gravplassen. Vi vil gjennomføre brukerundersøkelser om tilfredshet med gravferdstjenestene og generelt om standarden på gravplassene i Bergen.

- Publikumskontakt og saksbehandling

Vi skal være tilgjengelige for våre brukere og samarbeidspartnere og tilstreber kort responstid på telefon og e-post samt å overholde forvaltningslovens frister for saksbehandlingstid.

- Gravregisteret

Arbeidet med oppdatering av gravregisteret fortsetter, for å styrke sikkerheten på gravplassen og for de pårørende. Målet er at ingen graver er uten fester i 2022.

- Ressurs

Vi vil tilby vår gravferdsfaglige kompetanse som en ressurs for

gravplassforvaltningene i Bjørgvin bispedømme og ellers i landet. Først og fremst samarbeid med gravplassforvaltningene i omliggende fellestråd om å styrke tilbudet om kremasjon i de omliggende kommunene, om møte med tros og livssynsamfunn og generelt om informasjon om grav og gravferd.

- Årlige handlingsplaner
De langsiktige målene skal suppleres med årlig rullerende handlingsplaner for hvert mål

Generelt om gravplassene i Bergen, krematorium og kapell

- Tilbudet av gravferdstjenester skal speile bergensernes behov og livsynsmangfoldet i Bergen. Det skal legges til rette for alternative gravleggingsformer. Gravplassene er en viktig del av grøntstrukturen i byen og skal være særlig egnet for ro og ettertanke. Vi vil ivareta de viktige kulturminnene som er på våre gravplasser, samt de seks historiske gravplassene, på en respektfull måte. Vi ønsker også å fremme samarbeid med omliggende kommuner, særlig med tanke på livssynsåpent seremonirom, krematorium og tilrettelagte graver.

BKF vil -

vil anlegge gravplasser der folk bor, ved viktige knutepunkt og i tilknytning til transportlinjene i byen, i tråd med kommunens planer og strategi for kollektivtrafikk og boligutbygging.

- **Graver**

BKF vil -

at våre brukere velger selv gravferdsform og hvilken gravplass de ønsker å få tildelt grav, og dette er vår hovedprioritering.

Tiltak:

- Vi legger til rette for nye gravleggingsformer ved å anlegge minst en navnet minnelund pr år og tar hensyn til behovene til tros- og livssynssamfunnene.
- Vi har fokus på tilrettelegging av nye graver innenfor eksisterende gravplassareal, samtidig som utvidelser blir planlagt der det er nødvendig. Vi gir også innspill til kommunens arealplaner om hvor det er nødvendig med nytt areal.
- Det skal i perioden etableres 3800 nye graver gjennom rehabilitering av eksisterende gravplassareal.
- Anleggsstart på utvidelsen av Fyllingsdalen gravplass i 2018.

- **Gravplassanleggene**

BKF vil -

at gravplassene i Bergen skal være vakre og speile den viktige funksjon som anleggene har for brukerne og bymiljøet.

Tiltak

- For å ta særlig vare på verdiene vi har i trær vil det i perioden bli utarbeidet en treplan der tilstandsanalyse er en viktig del.
  - Vi vil ha særlig fokus i perioden på å heve standarden på buskfelt og veier og å redusere bilbruk på gravplassene for at gravplassene skal bli bedre egnet til ro og ettertanke.
  - Det skal i perioden utarbeides tilstandsanalyser på alle gravplassene.
- **Kapell, krematoriet og bårerom**
BKF vil -
at kapellene, krematoriet og bårerommene skal bidra til en verdig ramme rundt gravferden.
    - Solheim kapell utredes i 2017 for muligheter for videre bruk da vedlikeholdsetterslepet gjør at tilbudet i kapellet ikke lenger er verdig.
    - Øvsttun kapell er også i en slik stand at det kan stilles spørsmål om tilbudet er verdig.
    - Det er BKF sitt mål å få øket bevilgning til rehabilitering.
    - I driften av krematoriet har fortsatt fokus på reduksjon av energiforbruk.
    - Sikkerhet og verdighet på bårerommene er prioritert i denne perioden.
  - **Prosjekter**
Øvsttun og Mellingen gravplasser nedbetales årlig og nedbetales i løpet av 2021. I perioden gjennomføres forprosjekt Mellingen og Øvsttun gravplasser og regulering av gravplass på Tennebekk. I perioden gjennomføres masseutskifting, omregulering og frigjøring av eksisterende areal til nye graver.
2017: Større VA prosjekt på Møllendal gravplass avdeling Grønneviken.
2017: Mindre utbedringer på gravplassbygninger.
2017: Rehabilitering av gjerdet på Assistentkirkegården.
2018: Anleggsstart utvidelsen av Fyllingsdalen gravplass.
Etablere navnete minnelunder:
    - 2017: Storetveit kirkegård og Fyllingsdalen gravplass
    - 2018: Nygård kirkegård, Loddefjord gravplass og nytt minnesmerke på Åsane kirkegård
    - 2019: Møllendal gravplass og Årstad nye gravplass

c. Stabsområdet

Personal

- BKF skal være en god arbeidsgiver med ryddige rutiner for å gi de ansatte gode og forutsigbare arbeidsforhold. Personalavdelingen skal være en ressurs i personalforvaltningen på tvers av lederstrukturen.

Sentrale arbeidsoppgaver i personalavdelingen er:

- Rådgiving innenfor lønns -og personalområdet
- Beregning av lønn og utarbeidelse av arbeidsavtaler
- Prosess og saksbehandling ved tilsettinger
- Utarbeide HMS og IA- planer
- Legge til rette for samarbeid med bedriftshelsetjenesten og IA-kontakt på arbeidslivssenteret NAV
- Legge til rette for godt samarbeid med vernetjenesten og tillitsvalgte i IA-og HMS-arbeidet
- I samarbeid med lederne ha ansvar for sykefraværsoppfølging og igangsettelse av tilretteleggingstiltak.

BKF vil -

ha en helhetlig, tydelig og forutsigbar personalpolitikk

Tiltak

- o Utarbeide og utvikle gode lønns -og personalpolitiske retningslinjer
- o Tilrettelegge for kurs og kompetanseheving for personalavdelingen og ledere i BKF.

BKF vil –

redusere sykefraværet fra 6,3% i 2017 til 5% i 2017

Tiltak

- o Gjennomføre tiltak i henhold til HMS-plan og IA-plan

- Kirken har rekrutteringsutfordringer. Ikke minst innenfor profesjonene som kantor, diakoni og undervisning vil det i tiden som kommer bli krevende å rekruttere kvalifiserte medarbeidere. Denne utfordringen vil være et langsiktig arbeid, og BKF ønsker sammen med kirken generelt og være med i tenkningen på hvordan øke rekrutteringen til profesjonsstillingene i kirken.

BKF vil -

rekruttere, utvikle og beholde medarbeidere

Tiltak

- o Tilby veiledning til alle ansatte
- o Utarbeide retningslinjer og iverksette kompetansetiltak

BKF vil -

styrke samarbeidet med vernetjenesten, tillitsvalgte og på tvers av arbeidsgiverlinjene.

Tiltak

- o Regelmessige AMU-møter og drøftingsmøter
- o Månedlige møter med prostene i Bergen
- o Felles miljøutvalg i vernetjenesten for begge arbeidsgiverlinjene vedrørende arbeidsmiljø.

Økonomi

Økonomiavdelingen har ansvar for å tilrettelegge økonomiarbeidet slik at fellesrådet har en forsvarlig og god økonomistyring, med tilgang til oppdatert og relevant styringsinformasjon som grunnlag for beslutninger og kontroll.

Sentrale arbeidsoppgaver er blant annet utarbeidelse av

- rullerende 4-års økonomiplan til Bergen kommune
- årlig budsjettsøknad til Bergen kommune
- årsbudsjett (med eventuelle revisjoner i løpet av året)
- regnskapsrapportering til fellesråd og kirkeverge
- økonomiske analyser
- prosjektrapporter
- rutiner og arbeidsprosesser som sikrer god intern kontroll innenfor eget ansvarsområde

Økonomiavdelingen har løpende kontakt med Bergen kommune, Bjørgvin Bispedømme og Akasia AS i økonomiske saker. Regnskapsfører i Akasia kirke og gravplass AS og revisor er sentrale samarbeidsparter.

Vi skal være en ressurs for menighetene og bistå med tilrettelegging og forenkling av rutiner og arbeidsprosesser knyttet til regnskap og budsjett.

I planperioden vil vi fortsette arbeidet med å formalisere, vurdere og justere rutinene knyttet til regnskapsføring og kontroll av regnskapsdata for fellesrådet og menighetene, samt identifisere områder og gjennomføre tiltak for forenkling og mer effektiv ressursutnyttelse.

BKF vil

- **Tilrettelegge felles avtaler og rutiner for at menighetene kan ta i bruk nye betalingsløsninger blant annet knyttet til givertjeneste, deltakerbetaling og offer.**
- **Videreutvikle avdelingens årshjul, slik at det omfatter alle faste oppgaver gjennom året. Dette vil gi bedre kvalitet på regnskapsdata og økt forutsigbarhet for oss som jobber i avdelingen.**
- **Redusere ressursbruk knyttet til fakturabehandling gjennom redusert fakturamengde, økt andel elektroniske fakturaer og fakturaer korrekt merket med profilnummer.**
- **Øke kompetansen i avdelingen på effektiv bruk av dagens systemløsninger for å forenkle egen arbeidsdag, komme med konstruktive innspill til endring og være bedre i stand til å bistå menighetene med opplæring og veiledning.**

IT - området

BKF har ansvar for vedlikehold og drift av IT-systemene for alle brukere i kirkene i Bergen, både egne ansatte, prester, menighetens egne ansatte og noen frivillige. Kravene til sikre

systemløsninger og tilgjengelighet er store både gjennom lovkrav, ansattes arbeidssituasjon og vårt ønske om å betjene eksterne brukere på en god måte.

Bergen kirkelige fellesråd vedtok i februar 2016 å flytte drift av IT-systemene fra egne servere til Kirkepartner IKT AS. Selskapet er opprettet for å kunne tilby IT-tjenester til alle brukere i Den norske kirke. BKF flyttet sin drift i juni 2016. Fellesrådet besluttet også å kjøpe inn nye datamaskiner til alle brukerne og åpnet for å bytte fra fasttelefon til mobile løsninger for alle.

BKF samarbeider med Kirkepartner og andre fellesråd, spesielt Oslo, Trondheim og Stavanger om utvikling av IT plattformen og tilpasninger av fagsystemene som betjenes av Kirkepartner på våre vegne.

BKF vil -

sikre, stabile og tilgjengelige IT-løsninger.

Tiltak

- Fokus på utstyr og kompetanse
- Nye telefoniløsninger velges og implementeres ila 2017

BKF vil -

ivareta datasikkerhet og personvern på forsvarlig måte.

Tiltak

- Implementering av datasikkerhetsavtale for alle brukere

BKF vil -

kvalitetssikre nettverkløsninger i den enkelte menighet.

Tiltak

- Kartlegge og vurdere nettverkløsningene
- Utbedre nettverksutstyr og løsninger der det er nødvendig

BKF vil -

være en ressurs for aktuelle samarbeidspartnere.

Tiltak

- Delta aktivt i kundeforum og andre samarbeidsfora med Kirkepartner og andre av deres brukere for å bidra til utvikling av gode løsninger

Vi ønsker fagsystemer som er tilpasset våre behov

BKF vil -

sørge for fagsystemer som bidrar til å effektivisere/forenkle administrative rutiner.

Tiltak

- Vurdere implementering av nytt arkivsystem og administrative system for gravplass
- Mer aktivt bruk av intranett og implementering av ny nettside
- Samarbeide med Kirkepartner og andre brukere om utvikling av fagsystemene

BKF vil -

ha kompetente brukere slik at tilgjengelige systemer blir utnyttet optimalt.

Tiltak

- Nødvendig opplæring tilbys
- Etablering av superbrukerkorps i menighetene

BKF- administrasjonen

BKF vil -

utvikle daglig ledelse av kirkevergens administrasjon.

Tiltak

- Ansette administrasjonssjef sommeren 2017

BKF vil -

vurdere samlokalisering med Bjørgvin bispedømmekontor og eventuelle andre aktuelle aktører.

Tiltak

- Utrede muligheter i løpet av 2017

Kirketorget

Kirketorget har som hovedoppgave å behandle henvendelser om gravferd, dåp og vigslar på vegne av menighetene og har ansvar for kirkebokføringen av disse.

BKF vil -

gi rask og kvalitetsmessig håndtering av henvendelser om kirkelige handlinger for kirkene i Bergen.

Tiltak

- Øke kompetanse på IT, IT-verktøy og opplæring

BKF vil -

styrke relasjonen til gravferdsbyråene.

Tiltak

- Arrangere samling med lederne i gravferdsbyråene

BKF vil -

gi mennesker en god opplevelse av kontakten med kirken.

Tiltak

- Tilstrebe ekspeditiv service og vennlig imøtekommenhet

Arkiv

Arkiv BKF har ansvar for BKF og menighetene. Det er viktig å ha gode rutiner innenfor arkivering for å sikre kvalitet på arkivering og riktig gradering av dokument.

BKF vil -

ha kvalitet på arkivering.

Tiltak

- Sikre relevant kompetanse

E-post

From: Åsta Årøen

Sent: Monday, November 7, 2016 10:14 AM

To: Tove Margrete Nordmark <tn527@kirken.no>

Subject: FW: protokoll BKF møte

Importance: High

Ser at Årstad /jeg har glemt å sende inn høringsutspillet(trodde svarfristen var 10.11): dette er som følger. Håper du kan videreformidle.

Sak 58/2016 Bergen kirkelige fellesråd. Verdi – og måldokument. Høringsutkast – svarfrist 10.11.

Signe Sandberg fremsatte følgende forslag i møtet som ble vedtatt:

Vedtak: I BKF sitt kommende verdi og måldokument skal det presiseres at Akasia sin forretningsdrift skal følge etiske normer og ivareta kirkens omdømme. Akasias drift synliggjøres med et eget kapittel hver gang BKF's totale virksomhet gjennomgås i planer og budsjetter.

Sender signert brev senere i dag, men håper du kan videreformidle.

Mvh

Åsta Årøen

Administrasjonsleder & frivillighetskoordinator i Årstad menighet.

aa592@kirken.no

mobil 99522847

DEN NORSKE KIRKE

Bergen domkirke menighetsråd

*Domkirken
Mariakirken
Johanneskirken
Nykirken*

Bergen kirkelige fellesråd
Vestre Strømkaien 7
5008 BERGEN

Vår ref.
16/526-1/BDOMMAJØ

Deres ref.

Dato:
08.11.2016

Verdi - og måldokument 2017 - 2019

Bergen domkirke menighetsråd behandlet i møte den 20.10.2016 sak 062/16
«Innspill fra BDM til BFK om verdi – og måldokument 2017 – 2019».
Det ble gjort slikt vedtak:

«Bergen domkirke menighetsråd har følgende innspill til BFKs verdi- og måldokument for perioden 2017-2019:

- *Understreke viktigheten av ivaretagelse av menighetene*
- *Opprette «Kirkens hus»*
- *Tiltak for å øke oppslutning til gudstjenestene*
- *BKF er viktig vedrørende ivaretagelse av kompetanse spesielt innenfor personalledelse»*

Med vennlig hilsen

Marit Jørstad
konstituert daglig leder
Direkte tlf: 55 59 71 75

Til
Bergen Kirkelige Fellesråd

Løvtakksiden menighetsråd hadde saken oppe i møte 23.nov. 2016

Innspill på verdi dokumentet

Løvtakksiden menighet tenker at verdier som

- Mangfold
- Åpenhet
- Toleranse / respekt for hverandre
- Sosialt engasjement

Er viktige verdier som bør prege kirken i Bergen. Me konkret utformet

- BKF skal være synlig i bybilde på en god måte slik at mennesker i denne byen ser at kirkene er viktig for folket og byen. Vi må synliggjøre at det er i dagliglivet kan bety noe for enkelt mennesker.
- BKF kan legge til rette for diakonalt arbeid i byen, flere diakonstillinger. Ut fra dette følger også å legge til rette for arbeid rettet inn mot det flerkulturelle. Åpenhet og toleranse, men bevist på eget ståsted.
- BKF er med på å legge til rette slik at barn og unge kan få kontakt og trives i menighetene. Dette ved å legge til rette og støtte arbeider som fremmer trosopplæring (all kirkelig undervisning) og annet arbeidet knyttet til barn og unge. Dette kan også gå på utfordringer til å anskaffelse og tilgjengelig materiell.
- BKF må legge forholdene til rette slik at ansatte i menighetene for god forhold slik de mulig arbeid ute blant folket i menigheten og ikke bli oppslukt av byråkratiet.
- BKF må legge forholdene til rett for gode arbeidsforhold for ansatte med IT og kontorforhold.

Med vennlighilsen

Solveig Sjursæther
Adm. Leder
Bergen 1.des. 2016

Til BKF

Innspill fra Audun Magne Stølås og Arna sokneråd til saken om nytt verdi- og måldokument for perioden 2017 - 2020

Synlighet

BKF er en stor regional utviklingsaktør som forvalter store ressurser på samfunnets vegne. Vi synes at BKF i større grad må være en synlig aktør i samfunnet. BKF's hjemmeside er god. Men i dag handler det også om å være til stede på Facebook. Der heter det i dag om BKF's side at den er varig stengt. Vi synes at Facebook-siden må gjenåpnes snarest og at lenker til de gode sakene på hjemmesiden blir lagt ut der.

BKF kan bli en mer synlig aktør i samfunnslivet ved å svare på innlegg i mediene som går på forvaltning av gravplasser og kirkebygg.

Gravplasser

BKF må arbeide for at det skal være en målsetting at folk kan gravlegges på gravplasser i området der de har bodd. At det til enhver tid er tilgjengelige gravplasser innen Bergen kommune er således ikke godt nok for å ivareta en god service på dette felt for kommunens befolkning.

Middelalderkirkene

BKF må i årene fremover ha stort fokus for å sikre finansiering/medfinansiering av den pågående rehabiliteringen av middelalderkirkene Domkirken og Korskirken.

I den grad det ligger innenfor BKF's mandat, kan rådet gjerne ta initiativ for at lønningene til sykehjemsprestene blir gjeninnført som kommunal finansiering . Det samme gjelder tiltak innen diakonien.

Indre Arna, 30-11-2016

Audun Magne Stølås

Medlem i BKF for Arna sokn

BKF sak 56/16 – BKF's verdi- og måldokument

Innspel frå Landås menighetsråd

Landås menighetsråd har i møte 9. november hatt verdi- og måldokumentet til drøfting. Frå debatten vil eg nemne:

- Alt som kan minske den opplevde avstanden mellom fellesrådets administrasjon og det enkelte sokneråd er av det gode
- Fellesrådet kan med fordel arbeide meir for å legge til rette for betre samarbeid mellom kyrkjelyder i Bergen

Til slutt vil eg nemne at Landås menighetsråd i haust har vore prega av 50-års jubileet, og dette kan til tider ha prega kva vi har brukt tida vår på.

MÅL OG VERDIDOKUMENT

Bergen kirkelige fellesråd

Gode medarbeidarar!

Bergen den 29. nov. 2016

Eg har forsøkt å lytta meg inn i føreliggjande dokument, og legg fram desse tankane til vidare vurdering i revisjonsarbeidet. Nemner at eg også har drøfta dette med mitt AU i Nygård då MR ikkje har møte før etter fristen.

Aller først stor respekt for det dokumentet som blei laga for 2015. Her er så merknadane til dokumentrevisjonen pluss nokre tilleggsmoment frå meg:

1. Der er naturleg at Den norske kyrkja blir presentert som evangelisk luthersk kyrkje med sitt trusgrunnlag - det er jo sjølve verdigrunnlaget - i Bibelen og dei evangelisk lutherske truedkjeningane. Eit dokument for jubileumsåret 2017 må frimodig formidla vår reformatoriske profil. Det er alltid klokt sannferdig å synleggjera kven ein er. Det er også beste utgangspunkt for relasjonar til andre. I relasjon til ulike trusfellesskap som utviklar seg på reformatorisk mark for tida, trur eg vi har alt å vinna på å vera frimodige om vår arv og basis. Ei folkekyrkje som løyner sin identitet og trur ein slik kan nå alle, står i fare for å nå ingen, ja utvaska seg sjølv.
2. For det andre bør kyrkja sitt totale oppdrag som kyrkje formidlast med dei sentrale oppdraga - forkynning og sakramentforvaltning, undervisning og diakoni. Slik vil kyrkja vera noko for menneske frå fødsel til grav.
3. Dokumentet bør løfta opp søndagen og gudstenesta som sentrum i menigheten sitt liv. Det står ikkje i motsetnad til at kyrkja er "alle dagars kyrkje" og vil vera for folk i kvardagslivet. I biskopen sitt visitasforedrag i Nygård i juni d.å. sa han - med rette - at gudstenesta er menighetsrådets (og menighetens) fremste oppgåve! Dette poenget må også fellesrådet inkludera i si profilering og stimulera til hjelp for realisering.
4. I eit lutherjubileumsår då også religion og livssyn, kyrkje og samfunn står på dagsorden, kan det også vera klokt å presentera kyrkja sitt samfunnsoppdrag (inklusive ansvar for skaparverket) og slik bidra til å ta vare på vår kristne og humanistiske arv. Her har jo biskopen vore eit førebilete med si bok saman med Henrik Syse, og hans mange føredrag og innspel. Som kristne lever vi i to regimente, og begge er Guds regimente. Kyrkja skal gje folk frimot og rettleiing om sitt oppdrag i og for samfunnet.
5. Dokumentet bør klargjera betre fellesrådet og menighetsrådet sine mandat. Begge representerer menigheten, men fellesrådet har eit positivt avgrensa mandat (altså klart definerte oppgåver) og menighetsrådet eit negativt avgrensa mandat (altså alt som ikkje klart er lagt til fellesrådet). Desse prinsippa er jo fundamentale signal om funksjon og oppgåver. Kyrkjerådet og KA sitt rundskriv i handboka er greit å visa til.
6. Naturleg at fellesrådet peikar på dei oppgåvene ein har etter lov og reglement for fellesskapet, - slik som forholdet til kommunen, økonomi, personalspm, kyrkjer og gravplassar og konkrete oppgåver som er gitt frå menighetsråda.
7. Når det gjeld personalspørsmål, erfarer eg at det er noko uklart og ikkje heilt funksjonelt når det gjeld personalstyring. Fellesrådet har personalansvar for dei som blir tilsette av fellesrådet. Den er grei så langt det rekk. Men menighetsrådet har

ansvaret for "virksomhetsplanen". Då er det viktig at MR og dets leiar kan "styra" alle medarbeidarar til gjennomføringa av den planen. Det blir sagt at adm leiarar er fellesrådet sine representantar i menighetene. Når det står isolert, gir det feil signal. (I forhold til prinsipielt skilje mellom "positiv" og "negativ" avgrensing er det heller ikkje heilt rett.) Adm. leiarar er gitt til menighetene for å delta i menighetene og menighetsråda sine leiaroppgåver i dei respektive menighetene. Det er etter kyrkjelova Menighetsrådet som peiker ut sin daglege leiar. Adm.leiarar må kjenna tryggleik for at dei er menighetene sine medarbeidarar.

8. Når det gjeld oppgåver i Fellesrådet som kan bort, vil eg vera varsam, har for kort røynsle. Men trur det i tillegg til god strategi - er psykologisk viktig for godt samarbeidsklima - at det ikkje skapest inntrykk av at fellesrådet har bra med personal ressursar, medan menighetene slit med knappe ressursar. Må ein redusera og omorganisera, må det skje i begge samanhengar - det vil vera både sakleg strategisk og psykologisk viktig.
9. Eit område ser vi trong for at fellesrådet får styrka kompetansen - nemleg på IT-feltet. Med meir og meir bruk av it- verktøyet, er det viktig at menighetene og staben får god support til å utvikla sin bruk og slik betre gjera seg nytte av verktøyet. Slik eg forstår, har fellesrådet berre ei stilling her. Med dei behov menighetene har på dette området, trur eg det er viktig med styrking her.
10. Eg tillet meg også å peika på at dei stillingane som fellesrådet har personalansvar for, i hovudsak er administrasjonsleiarar, menighetspedagogar, frivillighetskoordinatorar, diakonar og kantorar. Eg ser at det er viktig at det finst gode arbeidsbeskrivelser for stillingane og at fellesrådet arbeider med utvikling. Eg kjenner ikkje til korleis dette detaljert blir ordna, difor forbehold. Men eg ser at det kunne vore klokt med kurs der henholdsvis MR leder, administrasjonsleiar og sogneprest f.eks. innan eit prosti eller i ein prostidel (som delen av gamle Laksevåg som er att i domprostiet) møtttest til felles kurs med fokus på menighetsleiing, og eit tilsvarande med kvar av dei andre. Når eg først peikar på adm leiar saman med MR leiar og sokneprest, er det fordi dei sit i leiarstillingar som må fungera godt saman. Då er det ikkje nok at ein har tekniske kurs for admleiarar. (Slike kurs og samhandlingsdagar er sjølv sagt nødvendige.) Synest elles at frivillighetskoordinatorstillinga er mest diffus, og har utviklingspotensiale slik at ikkje innehavaren lett blir ei potet for alt og ingenting. Det fortener ikkje tenestevillige personar i slike stillingar.
11. Konfirmantarbeidet
Eg tillet meg å peika på at dette tradisjonsrike området treng godt fokus. I vår samanheng synest eg vi har for få ressursar å setja inn ved sida av presten. Presten gjer ein fabelaktig jobb, men burde hatt meir hjelp. Så gjeld det oppfølginga. Dette er eit særleg ømt område. Dette er også eit felt som kan vera god grobotn for trusmodning og er godt eigna til samarbeid for å utvikla framtidige ressursar til ungdomsarbeidet.
12. Eg tillet meg også (som leiar av Kontrollutvalet) å nemna at i det organisasjonskartet som føreligg, finn eg ikkje dette utvalet inkorporert. Prinsipielt skal vel Ktr.uv. inn som Fellesrådets kontrollutval med relasjon til Kyrkjevergen og alle organ, utval og styrer innafor Fellesrådets totale område.

Så ønskjer eg lukke til med revisjonsarbeidet og ser fram til dialog g samarbeid.

Vennleg helsing

Karl Johan Hallaråker
leiar Nygård menighetsråd/
Nygårds medlem i Bergen kyrkjelege fellesråd

Fra: Britt Karin Hegdal og Tor Nordeide <nordeidehegdal@gmail.com>
Sendt: 29. november 2016 21:50
Til: Siri Hoff Austgulen
Emne: Verdi-/måldokument

BKF'S VERDI- OG MÅLDOKUMENT - INNSPILL FRA SÆLEN MENIGHET

Sælen menighet har diskutert diverse momenter om hvordan mål- og verdidokumentet til Bergen Kirkelige Fellestråd skal se ut. Følgende punkter ble ansett som viktige i den fremtidige strukturen og organiseringen av BKF:

- Verdispørsmålet: a) Økonomisk: BKF mottar penger fra kommunen etter kl.§14, og fordeler midlene ut lokalt og sentralt. Det er derfor viktig at forholdet til kommunen pleies, slik at vi også mottar budsjett som gjør at de økonomiske hjulene går rundt.

b)Kirkelig: BKF må ha en klar og synlig kirkelig profil, som må gjennomsyre arbeidet som skal gjennomføres.

- Kommunikasjonen mellom BKF og menighetene er ikke god nok. Det bør være jevnlig møter mellom BKF administrasjonen eller delegater derfra og menighetene/menighetsrådet. Kanskje burde BKF's administrasjon prioritere personlige møter med menighetsrådene og kan derved luke vekk evt. misforståelser og evt. feiltolkninger før vedtak blir gjort. Informasjonen om viktige vedtak må ut tidligere slik at man kan få drøftet det skikkelig i menighetsrådet. Kommunikasjon mellom alle leddene i en organisasjon er viktig, og den bør komme i rett rekkefølge.

- BKF må jobbe mer utadrettet for å bidra til å skaffe flere aktive medlemmer i kirken, og på den måten kanskje hindre flere utmeldinger og få flere unge til å trekkes mot Den Norske Kirke.

- Prestetjenesten ved sykehjemmene må komme tilbake i skikkelig drift igjen. Dette blir et viktig diakonalt tiltak som må opprustes.

- Kirketorget - bør være et organ som er lett tilgjengelig for folk flest, men slik oppleves det ikke alltid. Det kan være vanskelig å komme gjennom, og den sentrale

tilnærmingen kan gjøre det vanskelig å vite hvordan man kommer i kontakt med den lokale kirken.

- Det er viktig at de forskjellige menighetene opplever likebehandling, at det er en rettferdig fordeling av midlene til bla. administrative oppgaver i menigheten.
- Det bør fokuseres på gudstjenesten som sentral i menighetens og BKF's virksomhet.

Verdi og Måldokument 2017 – 2019

Innspill fra MR i Skjold menighet til innhold i verdi og måldokumentet.

Ta vare på de ansatte, sørg for at det er jevnlig kontakt mellom personalledelsen i BKF og de ansatte i menighetene.

De ansatte må føle at de tilhører et fellesskap ut over menighetene (spesielt viktig der hvor det er gryende konflikter)

Arbeide for at menighetene har nok ressurser for å utføre et byggende arbeid i menigheten. Virksomhetsplanen bør sette fokus på om tilgjengelige midler blir brukt på beste måte. Skal det satses mer på menneskene i menigheten og arbeidet i menighetene og litt mindre på det materielle.

BKF kan være en katalysator for bedre samarbeid mellom menighetsrådene.

Arrangere seminarer og fellessamlinger for MR representanter .

BKF må arbeide for å gjøre kirken og BKF sitt arbeid mer synlig i samfunnet generelt og mot myndigheter.

Kirken er en viktig kulturaktør. Dette må tydeliggjøres gjennom BKF sitt arbeid

BKF må bygge gode relasjoner mot politikerne lokalt og sentralt, formidle og peke på den viktige plassen kirken har i samfunnet, barn, ungdom, skole, diakoni, søndag, gudstjenester

BKF må formidle viktigheten av å ta vare på kirkebyggene våre og samfunnsansvaret med å ha gravplasser overfor politikerne. Det må bevilges mer.

Frivillighetsarbeidet må forsterkes med flere frivillighetskoordinatorer.

BKF kan arrangere seminarer/kurs for frivillighetsarbeid.

Asbjørn Valen

BKF-representant Skjold menighet

Notat vedrørende verdi- og måldokument BKF 2017-21 fra Bergen Domkirke menighets representant.

Tydeliggjøre rollen som tilsettingsmyndighet, og kan bistå menigheter om det skulle oppstå konflikter osv.

Vi ønsker at det blir etablert et kirkens hus i sentrum i Bergen. Samlokalisere de forskjellige kirkelige funksjonene som i dag er spredt rundt omkring i byen. Kontorer for Bergen Kirkelige Fellesråd, Bergen Domkirke Menighet, Bjørgvin bispedømme. Møterom, kantine. Også fungere som et senter for diakonal virksomhet. Bør ha kapell og/eller samtalerom.

Vi ønsker at BKF skal være sentral når det gjelder tiltak for å øke oppslutningen rundt gudstjenestene.

Vi ser for oss at det i fremtiden vil være en gudstjeneste å gå til hver eneste dag i Bergen sentrum. Dette vil kreve ressurser, spesielt når det gjelder kirketjener. Disse tankene må man begynne å spinne rundt.

Fremtiden mtp kirkens økonomi er ikke sikker. Det er ikke gitt at fremtidens politikere vil være like rausere som de ordningene vi har i dag er. Dette gjør at det må jobbes i de kanaler, men vi må også som kirke gå i oss selv og se hvordan vi kan øke inntekter.

SØREIDE MENIGHETSRÅD

INNSPILL TIL BKF'S VERDI- OG MÅLDOKUMENT 2017 – 2019.

Først av alt vil menighetsrådet uttrykke glede over at Fellestrådet har valgt denne arbeidsmåten, nemlig å trekke menighetsrådene mer aktivt inn i arbeidet med målformuleringene. Det viser en vilje til å ansvarliggjøre og lytte til menighetene som vi opplever svært positivt.

I våre innspill har vi tatt utgangspunkt i BKF's årsmelding for 2015, og det rådet der sier om sin egen selvforståelse.

I forhold til kirkelovens §14 som definerer FR's ansvar og arbeidsoppgaver mener vi at den er tolket for vidt. Tanken om BKF som regional utviklingsaktør har ligget bak mye av den virksomheten som har vært mest omdiskutert. Det har krevd store ressurser gjennom flere år. Søreide menighetsråd er tvilende til om det faglige og økonomiske utbyttet en tenker å få ut av dette vil være så stort at det rettferdiggjør denne storsatsingen. I stedet fører denne storsatsingen til en uklar rolleforståelse både overfor andre fellestråd, menighetsråd og andre kirkelige organer.

En tydeligere avgrensning i forståelsen av eget mandat i henhold til kirkelovens §14 vil gjøre det lettere å søke samarbeid med andre fellestråd og det enkelte menighetsråd. I denne sammenheng ønsker vi å fremheve konstituert kirkeverge Bjørg Sveinall Øgaards uttalelse på side 7; sitat: «Fellestrådet kan (skal) konsentrere seg om saker knyttet til forvaltning av kirkebygg, gravplass og bidra til at menighetene har rammebetingelser som gjør dem i stand til å forvalte det ansvar og utføre de oppgaver kirkeloven pålegger dem.»

Begrepet «Kirken i Bergen» omfatter både fellestrådet, menighetsrådet og prestetjenesten. Når dette begrepet brukes i profilering fremover er det viktig å være bevisst på at «Kirken i Bergen» omfatter mye mer enn bare fellestrådets ansvarsområde.

Fellestrådet har de senere år gjort en stor innsats for å forbedre og profesjonalisere virksomheten både sentralt og i menighetene. Dette innebærer både opplæring av ansatte, etablering av gode rutiner, og utskifting av materiell. For å sikre dette videre og kunne fortsette å utvikle menighetene, er det viktig med synliggjøring og påtrykk overfor kommunen. Dette er også en meget viktig oppgave for BKF.

Vi vil som en konklusjon fremme to innspill til kommende planperiode:

1. BKF konsentrerer sine oppgaver etter kirkelovens § 14 til Fellesrådets geografiske område.
2. BKF øver et stadig trykk mot Bergen kommune for å sikre forståelse og nødvendige bevilgninger til å sikre kirkelige tjenester av høy kvalitet også i fremtiden.

Søreide 26.10.2016

Elisabeth R. Andersen
Adm.leder

1.12.2016

Til Bergen kirkelige fellesråd v/kirkevergen

Innspill til verdi og måldokument 2017 – 2020

Olsvik menighet er takknemlige for at vi har fått muligheten for å delta i en prosess rundt nytt verdi og måldokument. Menighetsrådet har hatt gode drøftinger som har bidratt til større bevissthet om fellesrådets rolle og oppdrag. Momentene nedenfor er ikke i prioritert rekkefølge.

Miniseminar – BKF Impuls.

Vi mener at BKF med fordel kan ta opp igjen og videreføre arbeidet med miniseminar. Vi hadde en god drøfting om dette på menighetens strategisamling etter menighetsrådsvalget. Vi ser for oss at miniseminar formatet utvikles til noe større som vi har kalt BKF Impuls. Navnet er jo ikke så viktig men det gir en retning. Vi ønsker oss en dag i året der hele staben i kirken i Bergen er samlet på dagtid og alle menighetsrådene er samlet på kveld. Så ønsker vi også noe felles møtepunkt med begge gruppene. Impuls dagen kan brukes til å sette et felles fokus på det vi måtte ønske. Gi inspirasjon og kulturbygging. Vi har mange idéer rundt dette og bidrar gjerne i både tankearbeid, planlegging og gjennomføring.

Kirken som kulturaktør.

Vi mener at dette feltet har svært stort utviklingspotensial for kirken i Bergen, og at man i alt for liten grad bruker de unike mulighetene som kunsten og kulturarbeidet gir. Mye bra gjøres på musikk, men utover musikken er kirken i liten grad markant. Vi mener at kirkens kulturarbeid kan spille en mye større og viktigere rolle fremover:

- Kunst og kulturarbeid i et folkekirkeperspektiv. Gjennom dette arbeidet kan vi komme i kontakt med den store bredden av byens befolkning.
- Vi kan være en tydeligere samfunnsaktør som bidrar til inkludering og økt livskvalitet gjennom kulturarbeidet.
- Vi kan finne nye samarbeidsrelasjoner og ressurser.
- I et diakonalt perspektiv er dette feltet enestående.

For inspirasjon og kunnskap oppfordres alle til å lese kirkens kulturmelding: *Kunsten å være kirke*. – om kirke, kunst og kultur.

Diakoni

Samfunnsutviklingen er pr. i dag slik at noen sosiale utfordringer øker. Det er nok å nevne:

- Økt fattigdom
- Mange unge som har dårlig psykisk helse
- Ensomhet og isolering
- Økt fremmedfrykt og polarisering
- Rusbyen Bergen

Det er stort behov for at kirken holder fram den kristne humanismen og står opp mot urett. Vi mener at det både er behov for flere hender, men også en statusgjennomgang på kirkens (i vid forstand) totale diakonale innsats i Bergen. En mer samlet diakonal innsats som vi klarer å synliggjøre kan også gjøre det lettere med finansiering. Viser for øvrig til dokumentet *Diakoni i en ny tid*, som ble sendt kirkevergen i 2014 som et innspill til miniseminar.

Rammebetingelser og struktur/organisering

Det oppleves som vi er inne i en usikker tid med tanke på rammebetingelsene for folkekirken. Vi er også inne i en tid med store struktur endringer og organisatoriske endringer er på vei. Det er behov for at BKF har en tydelig stemme og tar en aktiv rolle i forhold til å påvirke politiske og kirkepolitiske prosesser til beste for kirken i Bergen.

Egen organisasjonsutvikling

Etter mitt skjønn er det stort behov for å arbeide med egen organisasjonsutvikling og kompetanseutvikling. Dette gjelder både på kirkevergens kontor og i menighetene.

Med vennlig hilsen

Lars Kristian Stendahl Gjervik

BKF representant fra Olsvik menighet.

DEN NORSKE KIRKE

Bergen kirkelige fellesråd

BERGEN KIRKELIGE FELLESRÅD

Bergen kirkelige fellesråd - Årsregnskap 2016

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
04/17	Bergen kirkelige fellesråd	15.02.2017

Saksansv : Mette Rogstad Heimli

Arkiv: KA - 129.0

Arkivsaknr: 16/146

Saksbeh.: Mette Rogstad Heimli

Bakgrunn:

Vedlagt følger årsregnskap for Bergen kirkelige fellesråd for 2016, med investeringsregnskap, driftsregnskap, balanse og noter. Det er også utarbeidet en økonomisk årsberetning (som senere vil bli en del av BKF sin totale årsmelding). Denne må foreligge for at revisor skal kunne avgi sin beretning. I tillegg vedlegges en detaljert oversikt over bokførte disposisjoner til og fra fond pr virksomhetsområde innenfor budsjettvedtak, samt forslag til disposisjon merforbruk i driftsregnskapet.

Revisor er godt i gang med revisjonsarbeidet, men dette vil pågå helt fram mot fellesrådsmøtet.

I øyeblikket har vi en kjent uavklart problemstilling knyttet til regnskapsmessig behandling av kompensasjonen vi mottar fra Akasia AS for at de disponerer våre driftsmidler (se note 7). Vi tar derfor forbehold om at regnskapstallene kan bli endret.

Etter virksomhetsoverdragelsen av Akasia i BKF 01.01.2016 vil ikke regnskapstallene for 2016 og 2015 være direkte sammenlignbare, da virksomheten i Akasia i BKF var en del av 2015-regnskapet.

Investeringsregnskap

Det er investert totalt 70,7 mill kroner i anleggsmidler (inkl mva), hvorav 44,9 mill kroner til kirkebygg, 21,9 mill kroner til gravplasser og 3,9 mill kroner til ny IKT-plattform/utstyr for BKF.

Prosjektering av rehabilitering Domkirken og Korskirken pågår. Grunnundersøkelsene er ferdigstilt. Den ene endeveggen av Korskirken ble rehabilitert i 2016. I Domkirken pågår rehabilitering av tårnet for fullt. Av andre store arbeider på kirkebyggene kan nevnes restaurering av Sandvikskirken, nytt tak på Storetveit kirke, utvidelse av kontorbygget til Olsvik kirke og nytt orgel i Laksevåg kirke.

På gravplassområdet har rehabiliteringen av Nygård kirkegård og omregulering av Fyllingsdalen gravplass vært de største prosjektene.

Byens første navnedde minnelund ble tatt i bruk på Åsane kirkegård i mai.

BKF valgte i 2016 Kirkepartner IKT AS som ny samarbeidspartner på IKT-området. I den forbindelse er det gjort investeringer i både i maskin- og programvare.

Lånene som BKF hadde tatt opp i DNB for å finansiere barnehagevirksomheten i Akasia ble innfridd i sin helhet med 375,4 mill kroner i desember.

Tidligere års udekket underskudd knyttet til kjøp av gravplassareal er i 2016 regulert ned med 6,2 mill.

BKF mottok i 2016 68,6 mill kroner i investeringsmidler fra Bergen kommune og vi har mottatt ca 1 mill kroner i tilskudd fra menighet, hovedsakelig knyttet til det nye orgelet i Laksevåg kirke.

Det er overført totalt 11,8 mill kroner fra driftsregnskap til investeringsregnskap, og ved årets slutt er det overført netto 19,0 mill til investeringsfond knyttet til kirkebygg og gravplasser. 10 mill kroner gjelder Sædalen kirke, hvor bevilgede midler for 2016 i sin helhet er overført til fond.

Driftsregnskap

Driftsregnskapet viser et mindreforbruk før disposisjoner på 13,2 mill kroner. Av dette er 11,8 mill kroner i henhold til budsjettvedtak overført til investeringsregnskapet.

Det ligger budsjettvedtak både på bruk av tidligere års disposisjonsfond til delfinansiering av årets IKT-satsing, samt avsetning av årets mindreforbruk til disposisjonsfond.

Grunnet vakanse i stillinger og sykefravær har noen menigheter et relativt stort mindreforbruk i forhold til tildelte trosopplæringsmidler. Etter avtaler mellom BKF og menighet vil en del av dette bli benyttet til framtidige prosjektstillinger innenfor trosopplæringsområdet. En del av disse midlene er derfor beholdt i BKF og avsatt til bundet driftsfond knyttet til trosopplæring (kr 954.513).

Totalt driftsinntektene utgjør 221,3 mill kroner.

Hovedpostene fremgår av tabellen under:

(Alle tall i mill kroner)	
Rammeoverføring/tilskudd fra Bergen kommune, herav	148,5
Driftstilskudd	148,3
Refusjoner/overføringer, herav	32,6
Mva.kompensasjon	21,2
Refusjoner fra menigheter	5,4
Refusjoner fra NAV	4,6
Statlige tilskudd, herav	22,6
Tilskudd fra Bjørgvin bispedømme	21,4
Brukerbetaling, salg, avgifter og leieinntekter, herav	17,2
Festeavgifter	7,8
Refusjoner fra Akasia	3,8
Brukerbetaling ved vigsel og gravferd	2,9
Leieinntekter	1,2

Totalt driftsutgifter i 2016 er 213,6 mill kroner. Av totalt 90,9 mill kroner brukt til kjøp av

varer og tjenester, gjelder ca 60 % kjøp av tjenester fra Akasia kirke og gravplass AS.

Posten «Refusjoner /overføringer» består i hovedsak av mva-kompensasjon på 21,2 mill kroner (ref. tilsvarende inntektstall).

Av «Tilskudd og gaver» på totalt 5,8 mill kroner er 3,2 mill kroner trosopplæringsmidler viderebetalt til menighetene og 1,4 mill kroner driftstilskudd til menighetene. Øvrig tilskudd til menighet utgjør 0,6 mill kroner.

BKF har i 2016 hatt netto finansinntekter på 5,5 mill kroner. Av dette er 1,2 mill kroner netto renteinntekter fra bank. 4,3 mill kroner gjelder rentemargin på lånene i DNB som var viderelånt til Akasia AS.

Balansen

Den store endringen i totale eiendeler/gjeld fra 2015 til 2016 skyldes at langsiktig gjeld til DNB / utlån til Akasia AS ble innfridd i sin helhet i desember 2016.

Beløpet «udekket investeringsregnskapet» er knyttet til kjøp av gravplassareal, og utgjør 17,4 mill kroner pr 31.12.2016

Drifts- og investeringsmidler overført til fond er pr 31.12.16 fordelt slik:

Type fond	Sum	Kirkelig virksomhet og administrasjon	Kirkebygg	Gravplass
Bundet driftsfond	974.565	954.513		20.052
Disposisjonsfond	18.334.083	8.843.784	8.102.164	1.388.134
Bundet investeringsfond	4.905.744			4.905.744
Investeringsfond	56.930.698	1.546.101	40.359.702	15.024.894
Herav middelalderkirker			16.851.858	
Herav nye kirkebygg			20.111.814	
Herav øvrige kirkebygg			3.396.030	

Kirkevergens forslag til vedtak:

Bergen kirkelige fellelsråd vedtar det fremlagte regnskap med investeringsregnskap, driftsregnskap, balanse, noter og økonomisk årsberetning som virksomhetens årsregnskap for 2016.

Regnskapsmessig resultat disponeres som beskrevet i saken.

KIRKEVERGEN I BERGEN 08.02.2017

Asbjørn Vilkenen
kirkeverge

Mette Rogstad Heimli
økonomisjef

Vedlegg:

Dok.dato	Tittel
08.02.2017	Årsregnskap 2016 til FR 08.02.17
08.02.2017	Økonomisk årsmelding 2016 - utkast
08.02.2017	Disponeringer 2016

DEN NORSKE KIRKE

Bergen kirkelige fellesråd

ÅRSREGNSKAP 2016

Bergen, 15.02.2017

.....
Lars Kristian Stendahl Gjervik
leder Bergen kirkelige fellesråd

.....
Asbjørn Vilkenen
kirkeverge

INVESTERINGSREGNSKAP

	Note	Regnskap 2016	Budsjett 2016	Regnskap 2015
Investeringer i anleggsmidler	6,7	70 656 104	77 738 000	56 898 837
Avdrag på lån investering		375 429 040	375 429 000	17 796 051
Utlån, kjøp av aksjer, andeler o.l.	5	0		195 000 532
Dekning av tidl.års udekket		6 200 000	6 200 000	18 594 000
Avsetninger	9	19 849 409	14 000 000	21 425 656
Årets finansieringsbehov		472 134 553	473 367 000	309 715 076
Finansiert slik:				
Bruk av lånemidler		0		-4 313 099
Inntekter fra salg av driftsmidler/fast eiend.		-71 563		-195 050 532
Refusjoner		-14 376 060	-15 000 000	-12 264 775
Tilskudd til investeringer	2	-69 656 089	-68 556 000	-67 976 400
Mottatte avdrag på utlån (ekstraord.)	5	-375 429 040	-375 429 000	-17 796 051
Sum ekstern finansiering		-459 532 752	-458 985 000	-297 400 857
Overført fra driftsregnskapet		-11 783 260	-11 782 000	-6 071 526
Bruk av avsetninger	9	-818 541	-2 600 000	-5 495 192
Bruk av overskudd				-747 501
Sum finansiering		-472 134 553	-473 367 000	-309 715 076
Udekket/udisponert		0	0	0

DRIFTSREGNSKAP

	Note	Regnskap 2016	Budsjett 2016	Regnskap 2015
Inntekter				
Brukerbetaling, salg, avgifter og leieinntekter		-17 178 841	-16 482 000	-72 823 857
Refusjoner/overføringer		-32 583 529	-30 458 000	-40 969 586
Kalk. inntekt ved komm. tj.ytingsavtale		-161 000	-150 000	-150 000
Statlige tilskudd		-22 555 601	-22 264 000	-23 079 470
Rammeoverføring/tilskudd fra egen kommune	2	-148 488 420	-148 488 420	-217 762 696
Andre tilskudd, gaver, innsamlede midler		-321 866	-323 000	-2 295 876
Sum driftsinntekter		-221 289 257	-218 165 420	-357 081 485
Utgifter				
Lønn og sosiale utgifter	3	95 441 341	95 782 331	214 609 123
Kjøp av varer og tjenester		90 789 183	89 479 000	88 454 019
Refusjoner/overføringer		21 416 659	20 000 000	19 761 284
Kalk. utg. ved komm. tj.ytingsavtale		161 000	150 000	150 000
Tilskudd og gaver		5 761 827	5 037 000	6 620 755
Sum driftsutgifter:		213 570 010	210 448 331	329 595 181
Brutto driftsresultat:		-7 719 247	-7 717 089	-27 486 304
Renteinntekter og utbytte		-14 490 797	-13 670 000	-11 271 290
Mottatte avdrag på utlån	5	-22 036 334	-22 036 000	-14 787 455
Renteutgifter og låneomkostn.		8 982 455	8 950 000	11 699 346
Avdrag på lån	5	22 036 324	22 036 000	22 648 824
Netto finansinntekter/-utgifter		-5 508 352	-4 720 000	8 289 425
Avskrivninger/Nedskrivninger	6,7	24 995 177	21 000 000	26 178 799
Motpost avskrivninger	6,7	-24 995 177	-21 000 000	-26 178 799
Netto driftsresultat		-13 227 600	-12 437 089	-19 196 879
Interne finansieringstransaksjoner:				
Bruk av udisponert fra tidl. år (overskudd)	9	-16 499 606	-16 499 606	
Bruk av disposisjonsfond	9	-614 942	-1 272 511	-662 816
Sum bruk av avsetninger		-17 114 548	-17 772 117	-662 816
Avsatt til disposisjonsfond/bundne driftsfond	9	18 691 876	18 427 206	69 549
Overført til investeringsregnskapet		11 783 260	11 782 000	6 071 526
Sum avsetninger		30 475 136	30 209 206	6 141 074
REGNSKAPSMESSIG RESULTAT		132 988	0	-13 718 620

BALANSE

	Note	Regnskap 2016	Regnskap 2015
EIENDELER:			
Anleggsmidler			
Faste eiendommer og anlegg	6	779 669 747	737 746 889
Utstyr, maskiner og transportmidler	7	24 505 230	26 443 233
Utlån	5	-	397 465 364
Aksjer og andeler	8	67 602 657	67 602 657
Omløpsmidler			
Kortsiktige fordringer	10	23 314 991	44 744 507
Kasse, bankinnskudd		68 942 140	79 433 135
SUM EIENDELER:		964 034 765	1 353 435 787
EGENKAPITAL OG GJELD:			
Egenkapital			
Disposisjonsfond	9	-18 334 082	-1 231 713
Ubundne investeringsfond	9	-56 930 698	-37 899 830
Bundne investeringsfond	9	-4 905 744	-4 905 744
Bundne driftsfond	9	-974 565	-
Regnskapsmessig merforbruk (Uinndekket underskudd)		132 988	-
Regnskapsmessig mindreforbruk		-	-16 499 606
Udekket i inv.regnskapet		17 400 000	23 600 000
Udisponert i investering		-	-
Kapitalkonto	14	-871 777 634	-831 792 778
Gjeld			
Langsiktig gjeld			
Andre lån	5	-	-397 465 364
Kortsiktig gjeld			
Annen kortsiktig gjeld	11	-28 645 031	-87 240 752
SUM EGENKAPITAL OG GJELD:		-964 034 765	-1 353 435 787

.....
Lars Kristian Stendahl Gjervik
leder Bergen kirkelige fellesråd

.....
Asbjørn Vilkenen
kirkeverge

Note 1 Regnskapsprinsipper

Regnskapet for Bergen kirkelige fellesråd er satt opp etter de samme prinsipper som gjelder for kommunesektoren, samt forskrift om økonomiforvaltningen for kirkelige fellesråd og menighetsråd i Den norske kirke og God kommunal regnskapsskikk (GKRS).

Note 2 Tilskudd fra Bergen kommune

BKF mottar tilskudd fra Bergen kommune i tråd med Kirkelovens paragraf 15. Tilskuddet fordeler seg som følger.

Drift:	
Formål Den Norske Kirke	86 404 583
Formål Gravplass	35 149 666
Formål Kirkelig administrasjon	26 784 171
	<u>148 338 420</u>

Investering:	
Formål Kirker	30 920 500
Formål Vernede kirker	16 736 400
Formål Gravplass, kapell og krematorium	20 920 500
	<u>68 577 400</u>

Note 3 Lønn

Lønn	72 319 669
Arbeidsgiveravgift	11 251 335
Pensjonsutgifter	10 536 645
Annen godtgjørelse	1 333 691
Sum	<u>95 441 341</u>

Note 4 Pensjonsforpliktelse

Alle ansatte er tilknyttet Bergen kommunale pensjonskasse i samsvar med tariffavtale i KA tariffområde. Arbeidsgivers andel av premie er utgiftført med 10 536 645, inkl. AFP og reguleringspremie. Ansatte betaler 2 % av premien.

Akasia-konsernet dekker pensjonsforpliktelser for ansatte som har vært ansatt i "Akasia i BKF". Disse er utgiftført i Akasia-konsernet sine regnskaper. Akasia-konsernet har i 2016 dekket deler av sin utgift ved bruk av premiefond.

Pensjonsforpliktelser og pensjonmidler er ikke balanseført.

BKF har pr 31.12.16 (før årsoppgjørsposteringer i pensjonskassens regnskap) kr 8.043.470 innestående på premiefond.

Estimert forpliktelse/midler 31.12.16	BKF	Akasia
Brutto påløpt forpliktelse	168 643 960	185 838 896
Pensjonsmidler	152 045 954	176 461 460
Netto pensjonsforpliktelse	16 598 006	9 377 436

Medlemsstatus

Antall aktive	256	12
Antall oppsatte	372	942
Antall pensjoner	116	121

Note 5 Langsiktig gjeld

Bergen kirkelige fellesråd hadde pr 31.12.2015 lån på totalt kr 397.465.364.

Alle lånene ble overtatt av Akasia AS i desember 2016.

Lånene ble opprinnelig tatt opp for å finansiere kjøp av barnehager, og ble i sin helhet viderelånt til Akasia AS.

Betjening av renter og avdrag fra Akasia AS til BKF har skjedd gjennom driften av barnehagene i Akasia Barnehage AS.

Note 6 Faste eiendommer og anlegg

Avskrivningstid	År
Kirker	50
Eiendom for utleie	25
Gravplasser, kapell o.l.	50-80

	31.12.2015	Hist.verdi inkl. oppskr.	Akkumulert avskrivning	Årets aktivering	Årets avgang	Årets nedskrivning	Årets avskrivning	Verdi pr. 31.12.2016
Kirker	442 671 838	683 373 991	244 230 376	44 438 097	3 528 223		12 238 835	471 342 878
Barnehager	3 863 648	3 863 648	0		3 863 648			0
Eiendom for utleie	7 466 831	8 097 618	630 787				335 174	7 131 658
Gravplasser, kapell o.l.	283 744 571	325 165 897	41 421 326	21 900 659			4 450 018	301 195 212
	<u>737 746 888</u>	<u>1 020 501 154</u>	<u>286 282 489</u>	<u>66 338 756</u>	<u>7 391 871</u>	<u>0</u>	<u>17 024 026</u>	<u>779 669 747</u>

Verdien pr 31.12.2015 på "Barnehager" gjelder buss som ikke ble tatt med ved overdragelse av barnehageeiendommer pr 30.12.15 til Akasia AS.

Dette er korrigert i 2016.

"Årets avgang" kirker gjelder feil aktivering tidligere år, v/investeringer i leide lokaler i Sandviken menighetshus. Beløpet er flyttet til inventar og utstyr.

Note 7 Inventar, utstyr, maskiner og transportmidler

Avskrivningstid	År
Inventar	10-14
Data utstyr	5
Systemer/programvare	5-10
Traktorer	10
Gravemaskiner	10
Biler	10
Maskiner	10
Verktøy og lette mask.	3

	01.01.2016	Akkumulert ansk.kost	Akkumulert avskrivning	Årets aktivering	Årets avgang	Årets avskrivning	Verdi pr. 31.12.2016
Inventar	-	3 834 853	306 630	3 528 223		252 016	3 276 207
Data utstyr	2 174 818	4 964 136	2 789 318	2 022 653		992 827	3 204 644
Systemer/programvare	7 718 816	14 898 579	7 179 763	2 294 695		3 759 318	6 254 193
Traktorer	1 440 226	3 513 281	2 073 055			249 053	1 191 173
Gravemaskiner	2 052 860	4 768 271	2 715 411			479 383	1 573 477
Biler	11 913 066	26 169 764	14 256 698		1 812 423	1 887 262	8 213 381
Maskiner	911 088	2 765 543	1 854 455			152 265	758 822
Verktøy og lette mask.	232 360	597 082	364 721			199 027	33 334
	<u>26 443 234</u>	<u>61 511 509</u>	<u>31 540 051</u>	<u>7 845 571</u>	<u>1 812 423</u>	<u>7 971 151</u>	<u>24 505 230</u>

Årets aktivering av inventar er korleksjon av tidligere års aktivering av eiendom ved oppgradering av Sandviken menighetshus.

Deler av avskrivningsbeløpet gjelder forskuddsbetalt leie. Det er betalt leie frem til 30.11.2030

Kr 471.936 av årets avgang biler gjelder minibuss som ikke ble tatt med ved overdragelse av barnehageeiendommer pr 30.12.15 til Akasia AS.

Dette er korrigert i 2016.

Akasia-konsernet disponerer utstyr, maskiner og transportmidler som BKF eier.

Kompensasjon for dette er inntektført i driftsregnskapet.

Kompensasjonen tilsvarer gjenstående avskrivninger pr 01.01.16 fordelt over 6 år.

Note 8 Aksjer og andeler

Aksjer:

Selskap	Eierandel	Balansført verdi
Akasia AS	100 %	67 601 657
Kirkepartner	0,01 %	1 000

Note 9 Avsetninger

Spesifikasjon over fond, avsetning til og bruk av fond 2016

Type fond	IB	Årets avsetninger	Årets bruk avsetninger	UB
Disposisjonsfond	-1 231 713	-17 717 311	614 942	-18 334 082
Bundne driftsfond	0	-974 565		-974 565
Ubundne inv.fond	-37 899 830	-19 849 409	818 541	-56 930 698
Bundne inv.fond	-4 905 744	0		-4 905 744
	<u>-44 037 288</u>	<u>-38 541 285</u>	<u>1 433 483</u>	<u>-81 145 089</u>

Note 10 Kortsiktig fordring

Kortsiktig fordring består av følgende poster:

Momskompensasjonskrav	6 846 951
Kunder gravplassmyndigheten	1 478 495
Lønn og lønnsrefusjoner	600 941
Forskuddsbetalte kostnader	1 083 930
Kortsiktig fordring menigheter	10 351 805
Annen kortsiktig fordring	<u>2 952 869</u>
Sum	<u>23 314 991</u>

9 450 000 av kortsiktig fordring menigheter gjelder Bergen domkirke menighets nedbetaling av foretatte investeringer i St. Jakob kirke.

Note 11 Kortsiktig gjeld

Kortsiktig gjeld består av følgende poster:

Leverandørgjeld	-12 642 823
Skyldig offentlige avgifter	-6 658 525
Feriepenger	-8 027 257
Annen kortsiktig gjeld	<u>-1 316 425</u>
Sum	<u>-28 645 031</u>

Note 12 Budsjett

Budsjettet som er presentert i årsregnskapet er et revidert budsjett.

Opprinnelig budsjett ble vedtatt desember 2015.

Budsjettet er revidert 14.9, 14.12 og 30.12.

Note 13 Betingede utfall

Bergen kirkelige fellesråd er saksøkt av ansatte som fram til virksomhetsoverdragelsen

var ansatt i "Akasia i BKF", med påstand om brudd på inngåtte arbeidsavtaler

for perioden 01.08.2014 til 31.12.2015.

Saken er foreløpig ikke berammet i Bergen tingrett, og BKF har lagt ned påstand om full frifinnelse.

Kravet utgjør 3,2 mill kroner.

Note 14
KAPITALKONTO 2016

DEBET		KREDIT	
		IB, kap.kto: Overskudd i kapital	831 792 778
11 Salg av fast eiendom		10 Aktivering av fast eiendom	66 338 756
13 Avskrivning/nedskrivning fast eiendom	17 024 026	12 Oppskrevet fast eiendom	
15 Salg av aksjer og andeler		14 Kjøp av aksjer og andeler	
17 Nedskrevet aksjer og andeler		16 Oppskrevet aksjer og andeler	
19 Avdrag på utlån	397 465 364	18 Utlån	
21 Nedskrevet utlån		20 Oppskrevet utlån	
23 Salg biler, mask., inv., utst.	1 340 487	22 Kjøp av biler, maskiner, inv., utstyr	4 317 349
25 Avskrivning av biler, mask., inv., utst.	7 971 151	24 Oppskrevet biler, maskiner, inv., utst.	
27 Oppskrevet / overtatt ekst. lån		26 Nedskrevet / overført ekst. lån	
29 Bruk av lånemidler		28 Avdrag ekst. lån	397 465 364
31 Urealisert kurstap i år		30 Tilb.ført ureal.kurstap forr. år	
33 Tilbakeført urealisert kursg. forr. år		32 Tilbakeført lån av lånefondet	
UB, kap.kto: Overskudd i kapital	871 777 634		
* Buss og minibuss ført ut av balansen	4 335 584		
SUM DEBET	1 299 914 247	SUM KREDIT	1 299 914 247

* se note 6 og 7

Fellesrådets økonomi 2016

Investeringsregnskap

Det er investert totalt 70,7 mill kroner i anleggsmidler (inkl mva), hvorav 44,9 mill kroner til kirkebygg, 21,9 mill kroner til gravplasser og 3,9 mill kroner til ny IKT-plattform/utstyr for BKF.

Prosjektering av rehabilitering Domkirken og Korskirken pågår. Grunnundersøkelsene er ferdigstilt. Den ene endeveggen av Korskirken ble rehabilitert i 2016. I Domkirken pågår rehabilitering av tårnet for fullt. Av andre store arbeider på kirkebyggene kan nevnes restaurering av Sandvikskirken, nytt tak på Storetveit kirke, utvidelse av kontorbygget til Olsvik kirke og nytt orgel i Laksevåg kirke.

På gravplassområdet har rehabiliteringen av Nygård kirkegård og omregulering av Fyllingsdalen gravplass vært de største prosjektene.

Byens første navne minnelund ble tatt i bruk på Åsane kirkegård i mai.

BKF valgte i 2016 Kirkepartner IKT AS som ny samarbeidspartner på IKT-området. I den forbindelse er det gjort investeringer i både i maskin- og programvare.

Lånene som BKF hadde tatt opp i DNB for å finansiere barnehagevirksomheten i Akasia ble innfridd i sin helhet med 375,4 mill kroner i desember.

Tidligere års udekket underskudd knyttet til kjøp av gravplassareal er i 2016 regulert ned med 6,2 mill.

Det er overført totalt 11,8 mill kroner fra driftsregnskap til investeringsregnskap, og ved årets slutt er det overført er det overført netto 19,0 mill til investeringsfond knyttet til kirkebygg og gravplasser. 10 mill kroner gjelder Sædalen kirke, hvor bevilgede midler for 2016 i sin helhet er overført til fond.

(mill. kroner)	Regnskap 2016	Revidert budsjett 2016	Regnskap 2015
Investeringer i anleggsmidler	70,7	77,7	56,9
Avdrag på lån investering	375,4	375,4	17,8
Utlån, kjøp av aksjer, andeler o.l.	-	-	195,0
Dekning av tidl.års udekket	6,2	6,2	18,6
Avsetninger	19,8	14,0	21,4
Årets finansieringsbehov	472,1	473,4	309,7
Finansiert slik:			
Inntekter fra salg av driftsmidler/fast eiend.	-0,1	-	-195,1
Refusjoner	-14,4	-15,0	-12,3
Tilskudd til investeringer	-69,7	-68,6	-68,0
Mottatte avdrag på utlån (ekstraord.)/bruk av lånemidler	-375,4	-375,4	-22,1
Sum ekstern finansiering	-459,5	-459,0	-297,4
Overført fra driftsregnskapet	-11,8	-11,8	-6,1
Bruk av avsetninger	-0,8	-2,6	-6,2
Sum finansiering	-472,1	-473,4	-309,7
Udekket/udisponert	-	-	-

Driftsregnskap

Driftsregnskapet viser et mindreforbruk før disposisjoner på 13,2 mill kroner. Av dette er 11,8 mill kroner i henhold til budsjettvedtak overført til investeringsregnskapet.

BKF mottok i 2016 totalt 148,3 mill kroner i driftstilskudd fra Bergen kommune. Av andre store poster kan nevnes 21,4 mill kroner fra Bjørgvin Bispedømme og diverse egne inntekter på kr 17,2 mill kroner (blant annet festeavgifter, brukerbetaling, leieinntekter og refusjoner).

Pr 31.12.16 hadde BKF 160 ansatte fordelt på 143 årsverk. Av totalt driftsutgifter på 213,6 mill kroner er 95,4 mill benyttet til lønn og sosiale utgifter. Kjøp av varer og tjenester utgjør 90,9 mill, og er benyttet til løpende drift og vedlikehold av kirker og gravplasser, gravferdstjenester og administrasjon. Ca 60 % av dette gjelder kjøp av tjenester fra egenregiselskapet Akasia kirke og gravplass AS.

(mill. kroner)	Regnskap 2016	Revidert budsjett 2016	Regnskap 2015
Driftsinntekter	-221,3	-218,2	-357,1
Driftsutgifter	213,6	210,4	329,6
Brutto driftsresultat	-7,7	-7,7	-27,5
Netto finansinntekter/-utgifter	-5,5	-4,7	8,3
Resultat før disposisjoner	-13,2	-12,4	-19,2
Bruk av udisponert fra tidl. år (overskudd)	-16,5	-16,5	-
Bruk av disposisjonsfond	-0,6	-1,3	-0,7
Avsatt til disposisjonsfond/bundne driftsfond	18,7	18,4	0,1
Overført til investeringsregnskapet	11,8	11,8	6,1
Sum avsetninger	13,4	12,4	5,5
Regnskapsmessig resultat	0,1	-0,0	-13,7

(Etter virksomhetsoverdragelsen av Akasia i BKF 01.01.2016 vil ikke regnskapstallene for 2016 og 2015 være direkte sammenlignbare, da virksomheten i Akasia i BKF var en del av 2015-regnskapet.)

Bergen, 15.02.2017

Lars Kristian Stendal Gjervik
Leder Bergen kirkelige fellesråd

Asbjørn Vilkenen
Kirkeverge

Bergen kirkelige fellesråd - Årsregnskap 2016 - Disponeringer

Driftsregnskapet

Bokført:	Regnskap	Budsjett
Bruk av udisponert fra tidligere år (mindreforbruk 2015)		
Kirkelig virksomhet og administrasjon	-8 651 571	-8 651 571
Kirkebygg	-6 459 901	-6 459 901
Gravplass	-1 388 134	-1 388 134
Sum bruk av udisponert fra tidligere år	-16 499 606	-16 499 606
Bruk av disposisjonsfond		
Kirkelig virksomhet og administrasjon	-602 692	-1 272 511
Vedlikeholdsfond Sandvikskirken	-12 250	-
Sum bruk av disposisjonsfond	-614 942	-1 272 511
Sum bruk av avsetninger	-17 114 548	-17 772 117
Avsatt til disposisjonsfond (mindreforbruk 2015)		
Kirkelig virksomhet og administrasjon	8 651 571	8 651 571
Kirkebygg	6 459 901	6 459 901
Gravplass	1 388 134	1 388 134
Sum avsatt til disposisjonsfond (mindreforbruk 2015)	16 499 606	16 499 606
Avsatt til disposisjonsfond 2016		
AFP	81 532	-
Kirkebygg	1 136 173	1 905 000
Sum avsatt til disposisjonsfond 2016	1 217 705	1 905 000
Avsatt til bundne driftsfond		
Trosopplæring	954 513	-
Fyllingsdalen gravplass	20 052	20 000
Sum avsatt til bundne driftsfond	974 565	20 000
Sum avsetning til driftsfond	18 691 876	18 424 606
Overføring til investeringsregnskapet		
Kirkelig virksomhet og administrasjon (IKT)	5 000 000	5 000 000
Kirkebygg	4 783 260	4 782 000
Gravplass	2 000 000	2 000 000
Sum overføring til investeringsregnskapet	11 783 260	11 782 000
Sum avsetninger	30 475 136	30 206 606
Netto disposisjoner bokført	13 360 588	12 434 489
Forslag til disposisjon av regnskapsmessig merforbruk 2016		
Fra disposisjonsfond for kirkelig virksomhet og administrasjon	23 151	-
Fra disposisjonsfond for kirkebygg	106 571	-
Fra disposisjonsfond for gravplass	3 266	-
Sum fra disposisjonsfond (= regnskapsmessig resultat)	132 988	-

Investeringsregnskapet**Bokført:**

Overført til ubundet investeringsfond		
Kirkelig virksomhet og administrasjon	1 546 101	1 000 000
Sædalen kirke	10 000 000	10 000 000
Nye kirkebygg	3 345 047	
Kirkebygg	386 261	
Middelalderkirker	4 572 000	3 000 000
Sum overføring til ubundet investeringsfond	19 849 409	14 000 000
Overført fra driftsregnskapet (se detaljer over)	-11 783 260	-11 782 000
Overført fra ubundet investeringsfond gravplass	-818 541	-2 600 000

DEN NORSKE KIRKE

Bergen kirkelige fellesråd

BERGEN KIRKELIGE FELLESRÅD

Bergen kirkelige fellesråd - Revidert budsjett 2016, desember - administrativ revisjon 30.12.16 etter fullmakt

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
05/17	Bergen kirkelige fellesråd	15.02.2017

Saksansv : Mette Rogstad Heimli

Arkiv: KA - 111.0

Arkivsaknr: 15/52

Saksbeh.: Mette Rogstad Heimli

Bakgrunn:

Bergen kirkelige fellesråd behandlet revidert budsjett 2016, desember i møte 14.12.16 (Ref. BKF-sak 63/16).

Fellesrådet vedtok det fremlagte budsjettforslaget, og ga samtidig kirkevergen fullmakt til å disponere årets mindreforbruk i drifts- og investeringsregnskap som beskrevet i saken, og innarbeide tilsvarende endringer i drifts- og investeringsbudsjett innen 31.12.16.

På denne bakgrunn ble det foretatt en administrativ revisjon av budsjettet 30.12.2016.

Endringene fremgår av vedlagte notat.

Kirkevergens forslag til vedtak:

Bergen kirkelige fellesråd tar «Revidert budsjett 2016, desember – administrativ revisjon 30.12.16 etter fullmakt» til orientering.

KIRKEVERGEN I BERGEN 06.02.2017

Asbjørn Vilkenen
kirkeverge

Mette Rogstad Heimli
økonomisjef

Vedlegg:

Dok.dato

07.02.2017

Tittel

Bergen kirkelige fellesråd - Revidert budsjett 2016, desember - administrativ revisjon 30.12.16 etter fullmakt

DEN NORSKE KIRKE

Bergen kirkelige fellesråd

INTERNT NOTAT

Dok. ref.
15/52-17/MERH

Dato:
30.12.2016

Bergen kirkelige fellesråd - Revidert budsjett 2016, desember - administrativ revisjon 30.12.16 etter fullmakt

I møte i Bergen kirkelige fellesråd 14.12.2016 ble revidert budsjett for 2016 ble behandlet (BKF-sak 63/16).

I vedtaket fikk kirkevergen fullmakt til å disponere årets mindreforbruk i drifts- og investeringsregnskap og innarbeide tilsvarende endringer i drifts- og investeringsbudsjett innen 31.12.2016.

Basert på bokført resultat pr 29.12.2016 og anslag for forventet forbruk totalt for 2016 er følgende budsjettendringer innarbeidet i revidert budsjett 2016, pr 30.12.2016:

Driftsbudsjett

Kirkelig virksomhet og administrasjon

	Kirkelig virksomhet og administrasjon						
	Budsjett 2016	Revidert budsjett september	Budsjett- endring	Revidert budsjett desember	Budsjett- endring 30.12	Endelig budsjett 2016	Regnskap pr 29.12.2016
1. Driftsinntekter	-108 844 000	-110 356 000	-1 530 820	-111 886 820	-800 000	-112 686 820	-112 893 657
1.1. Brukerbetaling, salg, avgifter og leieinntekter	-3 820 000	-3 820 000	-100 000	-3 920 000		-3 920 000	-4 035 715
1.2. Salg av driftsmidler							-10 141
1.3. Refusjoner/overføring	-5 933 000	-8 133 000	-570 000	-8 703 000	-800 000	-9 503 000	-9 586 976
1.3. Refusjon av mva på løpt i driftsregnskapet						0	
1.5. Statlige tilskudd	-21 740 000	-21 052 000	-65 000	-21 117 000		-21 117 000	-21 116 663
1.6. Rammeoverføring/tilskudd fra egen kommune	-77 351 000	-77 351 000	-545 820	-77 896 820		-77 896 820	-77 896 820
1.8. Andre tilskudd, gaver og innsamlede midler	0	0	-250 000	-250 000		-250 000	-247 342
2. Driftsutgifter	109 394 000	113 464 000	615 331	114 079 331	-400 000	113 679 331	113 296 372
2.1. Lønn og Sosiale utgifter	88 317 000	91 317 000	-503 669	90 813 331	-400 000	90 413 331	90 405 688
2.2. Kjøp av varer og tjenester	13 252 000	18 229 000	0	18 229 000		18 229 000	18 200 123
2.3. Refusjoner/overføringer	3 907 000	0	0	0		0	22 534
2.5. Tilskudd og gaver	3 918 000	3 918 000	1 119 000	5 037 000		5 037 000	4 668 027
2.5 Mva generell kompensasjonsordning						0	
3. Finansinntekter/-utgifter	-550 000	-4 550 000	-170 000	-4 720 000	0	-4 720 000	-4 806 984
3.1 Renteinntekter og utbytte	-550 000	-4 550 000	-170 000	-4 720 000		-4 720 000	-4 806 984
Avskrivninger og kalkulatoriske inntekter/utgifter							
Kalkulatoriske inntekter							
Kalkulatoriske utgifter							
Avskrivninger							
Motpost avskrivninger							
5. Bruk av avsetninger		-3 558 000	-7 566 082	-11 124 082	1 200 000	-9 924 082	-9 924 082
Mindreforbruk 2015			-8 651 571	-8 651 571		-8 651 571	-8 651 571
Bruk av disposisjonsfond		-3 558 000	1 085 489	-2 472 511	1 200 000	-1 272 511	-1 272 511
6. Avsetninger	0	5 000 000	8 651 571	13 651 571	0	13 651 571	13 731 136
6.2. Avsatt til disposisjonsfond 2016	0			0		0	79 565
6.2. Avsatt til disposisjonsfond 2015			8 651 571	8 651 571		8 651 571	8 651 571
6.3 Overføring til investeringsregnskapet	0	5 000 000	0	5 000 000	0	5 000 000	5 000 000
Totalsum	0	0	0	0	0	0	-597 215

For området **Kirkelig virksomhet og administrasjon** er det gjort følgende endringer:

Side 1 av 6

1. Refusjoner og overføringer er økt med kr 800.000. Gjelder høyere refusjoner fra NAV og menighet enn forutsatt ved budsjettrevisjonen i desember.
2. Lønnsutgiftene er redusert med kr 400.000 basert på faktiske regnskapstall.
3. Overnevnte budsjettendringer gjør at det ikke er behov for å hente så mye fra disposisjonsfond (mindreforbruk 2015) som forutsatt ved budsjettrevisjonen i desember for å finansiere den vedtatte overføringen til investeringsbudsjettet på kr 5.000.000 (ny (IKT-plattform). Overføringen er derfor redusert med kr 1.200.000.
4. I tillegg er ordinære avdrag på lån til DNB / fra Akasia AS redusert med kr 613.000 i henhold til faktiske tall ved oppgjør av lån 22.12.16 (Vises ikke i tabellen, da postene går +/- under hovedposten «3. Finansinntekter/-utgifter»)

Gravplass

	Gravplass						
		Revidert budsjett	Revidert budsjett	Budsjett- endring	Budsjett- endring	Budsjett- endring	Regnskap pr
	Budsjett 2016	september	endring	desember	30.12	Endelig budsjett 2016	29.12.2016
1. Driftsinntekter	-49 146 000	-49 657 000	-212 600	-49 869 600	0	-49 869 600	-50 117 811
1.1. Brukerbetaling, salg, avgifter og leieinntekter	-11 746 000	-12 172 000	0	-12 172 000		-12 172 000	-12 419 779
1.2 Salg av driftsmidler							
1.3. Refusjoner/overføring	0	0	-10 000	-10 000		-10 000	-10 380
1.3. Refusjon av mva påløpt i driftsregnskapet						0	
1.5. Statlige tilskudd	-140 000	-225 000	0	-225 000		-225 000	-225 000
1.6. Rammeoverføring/tilskudd fra egen kommune	-37 260 000	-37 260 000	-169 600	-37 429 600		-37 429 600	-37 429 600
1.8. Andre tilskudd, gaver og innsamlede midler	0	0	-33 000	-33 000		-33 000	-33 052
2. Driftsutgifter	47 146 000	47 657 000	0	47 657 000	190 000	47 847 000	47 879 740
2.1. Lønn og Sosiale utgifter	5 369 000	5 369 000	0	5 369 000		5 369 000	5 430 764
2.2. Kjøp av varer og tjenester	9 100 000	42 288 000	0	42 288 000	190 000	42 478 000	42 435 507
2.3. Refusjoner/overføringer	32 677 000	0	0	0		0	
2.5. Tilskudd og gaver	0	0	0	0		0	13 469
2.5 Mva generell kompensasjonsordning						0	
3. Finansinntekter/-utgifter	0	0	0	0	0	0	0
3.1 Renteinntekter og utbytte	0	0	0	0		0	
Avskrivninger og kalkulatoriske inntekter/utgifter							
Kalkulatoriske inntekter							
Kalkulatoriske utgifter							
Avskrivninger							
Motpost avskrivninger							
5. Bruk av avsetninger			-1 388 134	-1 388 134	0	-1 388 134	-1 388 134
Mindreforbruk 2015			-1 388 134	-1 388 134		-1 388 134	-1 388 134
Bruk av disposisjonsfond						0	
6. Avsetninger	2 000 000	2 000 000	1 600 734	3 600 734	-190 000	3 410 734	3 408 186
6.2. Avsatt til disposisjonsfond 2016	0	0	212 600	212 600	-190 000	22 600	20 052
6.2. Avsatt til disposisjonsfond 2015			1 388 134	1 388 134		1 388 134	1 388 134
6.3 Overføring til investeringsregnskapet	2 000 000	2 000 000	0	2 000 000		2 000 000	2 000 000
Totalsum	0	0	0	0	0	0	-218 019

For området **Gravplass** viser driftsregnskapet pr 29.12.16 et mindreforbruk på kr 218.000. Det forventes at det vil påløpe utgifter utover dette før sluttstrek for 2016 settes. Det er derfor foretatt en budsjettjustering ved at posten «Kjøp av varer og tjenester» er økt med kr 190.000, og vedtatt overføring til disposisjonsfond redusert tilsvarende.

Et eventuelt merforbruk utover dette vil kunne dekkes av disposisjonsfond knyttet til mindreforbruk 2015. Dette vil i så fall skje i forbindelse med fastsettelsen av årsregnskapet.

	Kirke						
		Revidert		Revidert		Endelig	Regnskap pr
	Budsjett 2016	budsjett september	Budsjett- endring	budsjett desember	Budsjett- endring 30.12	budsjett 2016	29.12.2016
1. Driftsinntekter	-33 402 000	-34 152 000	-1 397 000	-35 549 000	90 000	-35 459 000	-35 491 425
1.1. Brukerbetaling, salg, avgifter og leieinntekter	-40 000	-290 000	-100 000	-390 000		-390 000	-381 978
1.2. Salg av driftsmidler							
1.3. Refusjoner/overføring	-200 000	-700 000	-245 000	-945 000		-945 000	-984 187
1.3. Refusjon av mva på løpt i driftsregnskapet						0	0
1.5. Statlige tilskudd	0	0	-1 012 000	-1 012 000	90 000	-922 000	-923 260
1.6. Rammeoverføring/tilskudd fra egen kommune	-33 162 000	-33 162 000	0	-33 162 000		-33 162 000	-33 162 000
1.8. Andre tilskudd, gaver og innsamlede midler		0	-40 000	-40 000		-40 000	-40 000
2. Driftsutgifter	32 782 000	28 772 000	0	28 772 000	0	28 772 000	28 448 367
2.1. Lønn og Sosiale utgifter	0	0	0	0		0	0
2.2. Kjøp av varer og tjenester	17 334 000	28 772 000	0	28 772 000		28 772 000	28 435 985
2.3. Refusjoner/overføringer	15 448 000	0	0	0		0	12 382
2.5. Tilskudd og gaver	0	0	0	0		0	0
2.5 Mva generell kompensasjonsordning						0	0
3. Finansinntekter/-utgifter	0	0	0	0	0	0	0
3.1 Renteinntekter og utbytte	0	0	0	0		0	0
Avskrivninger og kalkulatoriske inntekter/utgifter							
<i>Kalkulatoriske inntekter</i>							
<i>Kalkulatoriske utgifter</i>							
<i>Avskrivninger</i>							
<i>Motpost avskrivninger</i>							
5. Bruk av avsetninger			-6 459 901	-6 459 901	0	-6 459 901	-6 459 901
Mindreforbruk 2015			-6 459 901	-6 459 901		-6 459 901	-6 459 901
Bruk av disposisjonsfond							
6. Avsetninger	620 000	5 380 000	7 856 901	13 236 901	-90 000	13 146 901	13 058 161
6.2. Avsatt til disposisjonsfond 2016	620 000	1 520 000	385 000	1 905 000		1 905 000	1 905 000
6.2. Avsatt til disposisjonsfond 2015			6 459 901	6 459 901		6 459 901	6 459 901
6.3 Overføring til investeringsregnskapet	0	3 860 000	1 012 000	4 872 000	-90 000	4 782 000	4 693 260
Totalsum	0	0	0	0	0	0	-444 798

For området Kirkebygg er inntekt knyttet til rentekompensasjon redusert med kr 90.000 basert på faktiske mottatte inntekter. Inntekten føres direkte videre til investeringsregnskapet, så overføringen fra driftsbudsjett til investeringsbudsjett er redusert tilsvarende.

Utover dette viser faktiske tall pr 29.12.16 at det ikke er behov for å gjøre ytterligere budsjettendringer.

Noen mindre prosjekter som opprinnelig var budsjettert under planlagt vedlikehold i driftsbudsjettet er i løpet av året omklassifisert til investeringsprosjekter og regnskapsført i investeringsregnskapet. Totalt kr 1.228.600. Vi kommer evt. tilbake til fellesrådet med forslag om å redusere overføringen til disposisjonsfond til fordel for overføring til investeringsfond i forbindelse med regnskapsfastsettelsen.

Investeringsbudsjett

Kirkelig virksomhet og administrasjon

	Kirkelig virksomhet og administrasjon					
	Budsjett 2016	Revidert budsjett september	Budsjett- endring	Revidert budsjett desember	Budsjett- endring 30.12.16	Endelig budsjett 2016
Investering i anleggsmidler		5 000 000		5 000 000	-1 000 000	4 000 000
Dekking av underskudd						
Avsetning til ubundet investeringsfond					1 000 000	1 000 000
Ekstraordinære avdrag på lån til DNB (innfrielse)			374 816 000	374 816 000	613 000	375 429 000
Mva generell kompensasjonsordning						
Årets finansieringsbehov	0	5 000 000	374 816 000	379 816 000	613 000	380 429 000
Tilskudd fra kommunen						
Tilskudd fra menighetsråd						
Overført fra driftsregnskapet		-5 000 000		-5 000 000		-5 000 000
Bruk av ubundne driftsfond						
Refusjon av mva på løpt i investeringsregnskapet						
Ekstraordinære avdrag på lån fra Akasia AS (innfrielse)			-374 816 000	-374 816 000	-613 000	-375 429 000
Sum finansiering	0	-5 000 000	-374 816 000	-379 816 000	-613 000	-380 429 000
Udekket/udisponert	0	0	0	0	0	0

For området **Kirkelig virksomhet og administrasjon** er det gjort følgende endringer:

1. Ekstraordinære avdrag på lån er endret med +/- kr 613.000 i forhold til faktiske tall på oppgjørstidspunktet (22.12.2016)
2. Prosjektet knyttet til overgang til ny IKT-plattform har en utgiftsramme på kr 5.000.000. Av dette overføres kr 1.000.000 til investeringsfond for bruk i 2017.

Gravplass

	Gravplass					
	Budsjett 2016	Revidert budsjett september	Budsjett- endring	Revidert budsjett desember	Budsjett- endring 30.12.16	Endelig budsjett 2016
Investering i anleggsmidler	22 800 000	24 800 000		24 800 000	-5 500 000	19 300 000
Dekking av underskudd	6 200 000	6 200 000		6 200 000		6 200 000
Avsetning til ubundet investeringsfond						
Ekstraordinære avdrag på lån til DNB (innfrielse)						0
Mva generell kompensasjonsordning						
Årets finansieringsbehov	29 000 000	31 000 000	0	31 000 000	-5 500 000	25 500 000
Tilskudd fra kommunen	-20 900 000	-20 900 000		-20 900 000		-20 900 000
Tilskudd fra menighetsråd						
Overført fra driftsregnskapet	-2 000 000	-2 000 000		-2 000 000		-2 000 000
Bruk av ubundne driftsfond	-6 100 000	-8 100 000		-8 100 000	5 500 000	-2 600 000
Refusjon av mva på løpt i investeringsregnskapet						
Ekstraordinære avdrag på lån fra Akasia AS (innfrielse)						0
Sum finansiering	-29 000 000	-31 000 000	0	-31 000 000	5 500 000	-25 500 000
Udekket/udisponert	0	0	0	0	0	0

For området **Gravplass** er det gjort følgende endringer:

I revidert budsjett pr desember ligger et vedtak på overføring av midler fra investeringsfond til finansiering av årets investeringer på kr 8.100.000.

Basert på bokført resultat pr 29.12.2016 og anslag for forventet forbruk totalt for 2016 er overføring fra investeringsfond redusert med kr 5.500.000 til kr 2.600.000.

Kirkebygg

	Kirke					
	Budsjett 2016	Revidert budsjett september	Budsjett- endring	Revidert budsjett desember	Budsjett- endring 30.12.16	Endelig budsjett 2016
Investering i anleggsmidler	59 746 000	65 406 000	1 012 000	66 418 000	-26 980 000	39 438 000
Dekking av underskudd						
Avsetning til ubundet investeringsfond					13 000 000	13 000 000
<i>Ekstraordinære avdrag på lån til DNB (innfrielse)</i>						0
<i>Mva generell kompensasjonsordning</i>						
Årets finansieringsbehov	59 746 000	65 406 000	1 012 000	66 418 000	-13 980 000	52 438 000
Tilskudd fra kommunen	-47 656 000	-47 656 000		-47 656 000		-47 656 000
Tilskudd fra menighetsråd						
Overført fra driftsregnskapet		-3 860 000	-1 012 000	-4 872 000	90 000	-4 782 000
Bruk av ubundne driftsfond	-12 090 000	-13 890 000		-13 890 000	13 890 000	0
<i>Refusjon av mva på løpt i investeringsregnskapet</i>						0
<i>Ekstraordinære avdrag på lån fra Akasia AS (innfrielse)</i>						0
Sum finansiering	-59 746 000	-65 406 000	-1 012 000	-66 418 000	13 980 000	-52 438 000
Udekket/udisponert	0	0	0	0	0	0

For området Kirkebygg er det gjort følgende endringer:

1. Bevilgning fra Bergen kommune vedrørende ny kirke i Sædalen på kr 10.000.000 overføres til investeringsfond. Årets forbruk til prosjektet er på ca kr 10.000 og dekkes innenfor årets totalbudsjett.
2. I revidert budsjett pr desember ligger et vedtak på overføring av midler fra investeringsfond til finansiering av årets investeringer på kr 13.890.000. Basert på bokført resultat pr 29.12.2016 og anslag for forventet forbruk totalt for 2016 er det ikke behov for denne overføringen i 2016. Denne posten settes derfor til kr 0.
3. Av årets øvrige finansiering overføres kr 3.000.000 til investeringsfond.
4. Rentekompensasjon er redusert med kr 90.000 i forhold til revidert budsjett i desember, tilsvarende faktiske mottatte inntekter.

Total

	Total					
	Budsjett 2016	Revidert budsjett september	Budsjett- endring	Revidert budsjett desember	Budsjett- endring 30.12.16	Endelig budsjett 2016
Investering i anleggsmidler	82 546 000	95 206 000	1 012 000	96 218 000	-33 480 000	62 738 000
Dekking av underskudd	6 200 000	6 200 000		6 200 000	0	6 200 000
Avsetning til ubundet investeringsfond					14 000 000	14 000 000
<i>Ekstraordinære avdrag på lån til DNB (innfrielse)</i>			374 816 000	374 816 000	613 000	375 429 000
<i>Mva generell kompensasjonsordning</i>			13 000 000	13 000 000	2 000 000	15 000 000
Årets finansieringsbehov	88 746 000	101 406 000	388 828 000	490 234 000	-16 867 000	473 367 000
Tilskudd fra kommunen	-68 556 000	-68 556 000		-68 556 000	0	-68 556 000
Tilskudd fra menighetsråd					0	0
Overført fra driftsregnskapet	-2 000 000	-10 860 000	-1 012 000	-11 872 000	90 000	-11 782 000
Bruk av ubundne driftsfond	-18 190 000	-21 990 000		-21 990 000	19 390 000	-2 600 000
<i>Refusjon av mva på løpt i investeringsregnskapet</i>			-13 000 000	-13 000 000	-2 000 000	-15 000 000
<i>Ekstraordinære avdrag på lån fra Akasia AS (innfrielse)</i>			-374 816 000	-374 816 000	-613 000	-375 429 000
Sum finansiering	-88 746 000	-101 406 000	-388 828 000	-490 234 000	16 867 000	-473 367 000
Udekket/udisponert	0	0	0	0	0	0

I tillegg til endringer beskrevet under de respektive virksomhetsområdene er posten for mva-kompensasjon endret med -/+ kr 2.000.000 på totalnivå basert på bokført resultat pr 29.12.2016 og anslag for forventet forbruk totalt for 2016. Dette beløpet blir fordelt på de ulike virksomhetsområdene ved årets slutt i forhold til faktiske tall.

Med vennlig hilsen

Mette Rogstad Heimli
økonomisjef
Direkte tlf: 55593224

DEN NORSKE KIRKE

Bergen kirkelige fellesråd

BERGEN KIRKELIGE FELLESRÅD

Etablering av kirkebyggutvalg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
06/17	Bergen kirkelige fellesråd	15.02.2017

Saksansv : Arne Tveit
Saksbeh.: Arne Tveit

Arkiv: KA - 411.0

Arkivsaknr: 17/23

Bakgrunn:

Administrasjonen ønsker at fellesrådet skal vurdere nedsettelsen av et kirkebyggutvalg. Utvalget skal ikke gjøre vedtak på vegne av fellesrådet, men skal være et forberedende utvalg i saker til fellesrådet på investering og drift av kirkebyggene, og være et rådgivende organ for kirkevergen angående driften av kirkebyggene. Utvalget skal i hovedsak ha fokus på:

- **Prioritering**
- **Effektivisering**
- **Miljø og klimatilpasning**

En viktig oppgave for kirkebyggutvalget vil være å vurdere prioriteringer av investeringsmidlene på kirkebyggsektoren, både mht nybygg og rehabilitering kirkebygg. Dagens budsjetter for nybygg er i stor grad en videreføring av de planene som ble lagt i tidligere fellesråd, sammen med resultater fra tilstandsanalyser. I budsjettarbeidet for de kommende årene er det tid for å tenke videre fremover.

3. Hvilke nye prosjekter skal planlegges i de kommende 10-15 årene? (innspill/ønsker fra menighetsrådene i forbindelse med budsjettprosessen kan bare delvis oppfylles innenfor dagens BKF-budsjetter, så en er nødt for å gjøre prioriteringer)
  1. Nye kirker
  2. Påbygg kirker
  3. Orgelprosjekter
  4. Kontorfasiliteter i menighetene
  5. Annet
4. Hvilke prosjekter skal en prioritere i forhold til rehabilitering?
5. Hvilke prosjekter skal en prioritere i forhold til universell tilrettelegging?
6. Hvilke prosjekter skal en prioritere i forhold til planlagt vedlikehold?

En annen viktig oppgave for kirkebyggutvalget vil være å diskutere prioriteringer innenfor driftsbudsjettet, som:

1. Hvordan skal vi på en best mulig måte effektivisere driften uten at det går for mye på bekostning av aktiviteten i kirkene?
2. Hvordan skal vi på en god måte få til miljø- og klimatilpasning i kirkene uten at det gir for store negative utslag for de som bruker kirkene?

(energiforbruk m.v.)

3. Hvordan skal driftsmidler prioriteres mellom kirkene? Hvilke kriterier skal ligge til grunn?

Kirkebyggutvalget vil også bli forelagt rapporter og regnskap for pågående/avsluttede prosjekter, for å kunne gi lærdom til fremtidige prioriteringer og valg. Utvalget vil også dra på befaringer for å sette seg bedre inn i bakgrunnen for de ulike valg som skal gjøres.

Utvalget skal ha sin forankring i fellesrådet, bestå av 4 fellesrådsrepresentanter (en fra hvert prosti) og møtes minst to ganger per år, kanskje flere ganger i starten for å sette seg inn i saksområdet. Fellesrådet bør vurdere hvorvidt kommunal representant og/eller geistlig representant også skal være med i utvalget. Kirkevergen mener det er viktigere med kommunal representant i gravplassutvalget enn i kirkebyggutvalget, ettersom gravplassforvaltning er noe fellesrådet gjør på vegne av alle innbyggerne i kommunen. Kirkebyggsjefen vil, på vegne av kirkevergen, være saksforbereder/sekretær for utvalget.

Godkjenningssaker (ang. mindre ombygginger, kirkeløpere, nye lamper m.v.) vil skje i AAU som i dag. Forut for behandling av godkjenningssaker har det vært en grundig behandling i det lokale menighetsrådet.

Alternativet til å opprette et kirkebyggutvalg, er at AAU setter av tid til å gå inn i disse sakene.

I Oslo har de en «bygg- og vedlikeholdskomite» som møtes 4 ganger per år for å forberede saker til fellesrådet. (kopi av mandatet til denne ligger vedlagt for informasjon)

Vedlagt ligger forslag til mandat for kirkebyggutvalg.

Arbeids- og administrasjonsutvalget behandlet saken i sitt møte 02.02, og anbefaler enstemmig kirkevergen sitt forslag til vedtak.

Kirkevergens forslag til vedtak:

Bergen kirkelige fellesråd vedtar å nedsette et kirkebyggutvalg og vedtar mandat for utvalget slik det er fremlagt.

KIRKEVERGEN I BERGEN 06.02.2017

Asbjørn Vilkenen
kirkeverge

Arne Tveit
kirkebyggsjef

Vedlegg:

Dok.dato	Tittel
06.02.2017	Kirkebyggkomite - mandat

Vedlegg:	
Dok.dato	Tittel
06.02.2017	Bygge- og vedlikeholdskomite - Oslo

Forslag til

Mandat for

BERGEN KIRKELIGE FELLESRÅDS KIRKEBYGGUTVALG

Kirkebyggutvalget skal utføre sine oppgaver i henhold til bestemmelsene i Kirkeloven.

1. Mandat

Utvalget skal være et forberedende utvalg til fellesrådet i saker som gjelder forvaltning og utvikling av kirkebygg, hovedsakelig i forbindelse med budsjettprosesser. Dette gjelder så vel nybygg som vedlikehold, bygninger og faste installasjoner, inkludert orgler.

Utvalget skal også være et rådgivende organ for kirkevergen og fellesrådet i hvordan en skal forvalte driftsoppgavene av bygningsmassen.

Kirkevergen utpeker sekretær for utvalget (vanligvis kirkebyggsjefen)

2. Utvalgets oppgaver

Utvalget skal bistå fellesrådet i forvaltningen av kirkebyggene og ha et spesielt fokus på prioriteringer som må gjøres i forbindelse med budsjettbehandlinger.

Hvert år skal sekretæren gi utvalget en redegjørelse av virksomheten på kirkebyggområdet, inkludert måloppnåelse.

Utvalget skal kunne reise på befaringsreise i kirkene for å danne seg et godt totalbilde av tilstanden og behovene i den enkelte kirke, og på den måten skaffe seg et godt grunnlag for de prioriteringer som skal gjøres.

Etter fastsatt frist av fellesrådet skal utvalget uttale seg om foreslåtte planer og budsjett på kirkebyggområdet for det påfølgende år, samt oppdaterte planer for hele planperioden.

Utvalget skal gjennomgå årsregnskap og årsberetning for kirkebyggene innen 1.juni i året etter.

3. Valg, sammensetning og honorar

Utvalget består av 4 medlemmer, en representant med personlig vararepresentant fra hvert prosti, valgt av og blant fellesrådets medlemmer.

Medlemmene velges for hele fellesrådsperioden. I en ny periode velges nytt utvalg. Utvalgets leder og nestleder velges av fellesrådet.

Medlemmene i utvalget honoreres etter satser fastsatt av Bergen kirkelige fellesråd.

4. Møter, saksbehandling og protokoll

- a) Utvalget skal ha minst 2 årlige møter, før fremlegging av årsbudsjett og før fremlegging av revidert budsjett. Utvalget skal i tillegg ha møte når lederen finner det påkrevet eller når medlemmer eller administrasjonen krever det.
- b) Lederen i utvalget skal sammen med sekretæren forberede sakene til utvalget.
- c) De påligger leder av utvalget å sørge for at alle aktuelle saker som hører inn under utvalget blir behandlet til hensiktsmessig tid. Medlem i utvalget og sekretær for utvalget kan kreve at utvalget behandler bestemte saker.
- d) Utvalget skal som hovedregel innkalles skriftlig med 7 dagers varsel. Dette kan fravikes dersom spesielle hensyn krever det. Saksdokumentene sendes til medlemmer og varamedlemmer og andre med møterett.
- e) Med innkallingen skal det følge en dagsorden for møtet i utvalget, og det skal følge med dokumentasjon som gir et tilfredsstillende beslutningsgrunnlag for den enkelte sak på dagsorden.
- f) Utvalgets møter er åpne, men saker som gjelder enkeltpersoners personlige forhold eller saker som av forretningsmessige forhold krever det, holdes for lukkede dører.
- g) Utvalgets medlemmer plikter å ta del på møter i utvalget, med mindre de har gyldige forfallsgrunner.
- h) Utvalget er beslutningsdyktig når minst halvparten av medlemmene er tilstede. Avgjørelser treffes med alminnelig flertall. Ved stemmelikhet er lederens stemme avgjørende.
- i) Leder eller nestleder av utvalget, eller det medlem i utvalget som i deres fravær blir valgt, leder i møter i utvalget.
- j) Sekretæren har møteplikt, samt tale- og forslagsrett, og de hun /han bemyndiger, har møte-, tale- og forslagsrett i utvalgets møter selv om disse ikke er hhv. medlem eller sekretær i utvalget.
- k) Dersom et medlem i utvalget meddeler at det ikke kan møte, skal sekretæren for utvalget sørge for at det så vidt mulig blir gitt varsel/innkalling til varamedlem, så raskt det hensiktsmessig kan skje.
- l) Det skal føres protokoll fra møtene, som sendes til medlemmer og varamedlemmer og andre med møterett så snart som mulig etter møtet. Protokollen skal minst angi tid, sted, deltakere, behandlingsmåte og utvalgets vedtak.
- m) Protokoll fra møtene skal legges frem i møte i Bergen kirkelige fellesråd til orientering.

Mandat for Bygg- og vedlikeholdskomiteen i Kirkelig fellesråd i Oslo.

§ 1 Sammensetning

Bygg- og vedlikeholdskomiteen består av:

- 1 representant med personlig vararepresentant fra hvert prosti, - valgt av og blant fellesrådets medlemmer
- Leder og nestleder valgt av og blant fellesrådets medlemmer. Nestleder bør ha sete i hovedkomiteen for å sikre kontakten mellom komiteene.

Fellesrådets leder/nestleder og Kirkevergen har møte-, tale- og forslagsrett, men ikke stemmerett. Komiteen kan også innkalle andre til å ta del i forhandlingene, men kan ikke gi dem forslags- og stemmerett.

§ 2 Mandat

Bygg- og vedlikeholdskomiteen oppnevnes av fellesrådet og skal arbeide med spørsmål som gjelder vedlikehold og nyinvesteringer knyttet til kirkens eiendommer inkludert orgler og andre faste installasjoner.

Bygg- og vedlikeholdskomiteen skal gi innstilling til hovedkomiteen i de overordnede saker som skal behandles av fellesrådet innen komiteens saksområde. Dette gjelder:

- Prinsipper, retningslinjer og planer for investeringer, rehabilitering og vedlikehold
- Forslag til årsbudsjett for investeringer, drift og vedlikehold som del av budsjettsøknad til Oslo Kommune.

Bygg- og vedlikeholdskomiteen er delegert myndighet fra fellesrådet til å fatte vedtak i følgende saker – innenfor de rammer fellesrådet setter:

- Alle saker innenfor komiteens saksområde, som ikke er av strategisk og overordnet art.
- Alle andre saker innenfor komiteens saksområde der kirkevergen ikke er delegert beslutningsmyndighet og som derfor krever folkevalgt vedtak.
- Hastesaker innenfor komiteens saksområde som normalt skulle vært forelagt fellesrådet. Fellesrådet skal gis melding om saken i ettertid.

Bygg- og vedlikeholdskomiteen kan opprette arbeidsgrupper når dette er hensiktsmessig.

§ 3 Saksbehandling og protokoll

Kirkevergen har ansvaret for saksforberedelse og innstiller til Bygg- og vedlikeholdskomiteen.

Det føres protokoll fra komiteens forhandlinger. Denne legges fram til godkjenning i komiteens neste møte. Protokollen skal forelegges fellesrådet til orientering.

Når det gjelder møteordning og saksbehandling for øvrig, følges reglementet for hovedkomiteen så langt det passer.

DEN NORSKE KIRKE

Bergen kirkelige fellesråd

BERGEN KIRKELIGE FELLESRÅD

Bergen kirkelige fellesråd - Akasia - presentasjon av virksomhet og arbeid med fremtidig eierskap

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
07/17	Bergen kirkelige fellesråd	15.02.2017

Saksansv : Vilkensen, Asbjørn

Arkiv: KA - 011.0

Arkivsaknr: 17/26

Saksbeh.: Bjørg Sveinall Øgaard

Bakgrunn:

Akasia sin virksomhet i dag

Det vil bli gitt en muntlig presentasjon av Akasia i møtet. Den vil inneholde beskrivelse av virksomhetsområdene, selskapsstruktur, styresammensetning, økonomisk situasjon, og framtidsutsikter for selskapene.

Eierskap av Akasia AS

Hvem eier egentlig Akasia AS?

Før fellesrådet går i gang med spørsmål om hvem som kan eie aksjene i Akasia AS, er det behov for å belyse forhold som kan forklare hvem som er å forstå som eiere i dag.

- Selskapet er opprettet i 2013 av kirkevergen etter fullmakt fra Forvaltningsutvalget og dermed fra BKF. Ingen tenkte da at menighetsrådene skulle eie aksjene
- Fellesrådet ble ikke akseptert som stifter av selskapet, derfor måtte selskapets aksjer registreres på det enkelte sokn
- I Brønnøysundregisteret står det registrert på 25 sokn i Bergen. Siden soknet ikke har eget organisasjonsnummer, er aksjene registrert på menighetsrådenes organisasjonsnummer
- Aksjekapitalen er innbetalt av BKF og aksjene har siden etablering vært bokført i BKF sitt regnskap
- Fellesrådet vedtok 25.11.15 at selskapet skal eies av de menigheter som ønsker å eie aksjer i Akasia AS. Vedtaket tar forbehold om at KA sitt innspill knyttet til eierskap av egenregiselskapet må utredes før aksjene overdras til menighetene.
- Ingen menigheter kan tvinges til å eie aksjer i Akasia AS. Menighetsrådene ble derfor spurt om de ønsket å være aksjonærer. Svaralternativene var ja, nei eller vente. Verdien var da kr 1200 pr aksje. Så viste det seg at aksjenes verdi måtte økes

fra kr 30 000 til 67 mill for å unngå skatt og det var ikke mulig å komme inn senere uten å betale reell verdi for aksjen. Forutsetningene for menighetsrådenes svar var så endret at i hvert fall de som sa nei eller vent, må spørres på nytt.

Så lenge eierstrukturen ikke er avklart står soknene oppført som eier av aksjene og BKF ivaretar eierskapet på vegne av soknene, slik de også gjør for kirkebyggene og gravplassene.

Hvem kan eie Akasia AS?

Spørsmålet har vært reist mange ganger siden høsten 2014. Førrige fellestrådsleder, kirkeverge og assisterende kirkeverge har vært i møter med KA og departementet i forsøk på å finne svar.

De sentrale spørsmål var knyttet til forståelse av kirkelovens § 14 siste ledd og til forståelse av egenregi gitt ulike modeller for eierskap. I tillegg var det reist spørsmål om hvorvidt et fellesråd kunne eie aksjer. Administrasjonen hadde tett kontakt med PWC for å finne løsninger. I tillegg ble to andre advokatfirma rådspurt og Akasia sin revisor ga mange konstruktive råd i prosessen.

Sett fra kirkevergens side er det to sentrale spørsmål som må avklares:

- Kan BKF eie aksjer i Akasia AS uten å bryte kirkelovens § 14 siste ledd?
- Kan BKF fortsatt ha Akasia Kirke og Gravplass AS som egenregiselskap dersom menighetene eier aksjene?

Hensikten med denne saken til fellesrådet er å bidra til en felles forståelse for handlingsrom og muligheter knyttet til fremtidig eierskap av Akasia AS og på den måten bidra til at arbeidet med å velge eierstruktur kan skje ut fra en omforent forståelse av dagens situasjon.

Status eierskap

Spørsmålet om BKF sitt eierskap til aksjene var ikke tema før KA og departementet høsten 2014 utfordret kirkevergen på om BKF kunne drive virksomheten i Akasia videre fordi:

- Barnehagene eid av Akasia AS var finansiert med lån tatt opp i BKF sitt navn og lånt videre til Akasia AS. Det er brudd på offentlig regnskapsstandard
- Barnehagene eid av BKF utgjorde en økonomisk risiko for alle menighetsrådene. Underskudd i barnehagedrift eller manglende evne til å betale lån ville gå ut over BKF sin økonomi og dermed alle menigheter. Siden alle menighetene var påført økonomisk risiko, måtte alle si ja for at virksomheten skulle defineres innenfor kirkelovens § 14.

Etter virksomhetsoverdragelsen av Akasia i BKF til Akasia AS med datterselskaper 01.01.2016 er den økonomiske risiko knyttet til selskapet vesentlig redusert. Akasia AS hadde på det tidspunktet 67 mill i egenkapital og driften i 2016 viser bra overskudd. Lånene som BKF tok opp og har lånt videre til Akasia AS ble flyttet til Akasia AS den 22.12.16. Ved utgangen av 2016 har ikke BKF langsiktige lån i regnskapet, jfr sak om årsregnskap 2016 for BKF.

Fra 01.01.2017 er begge utfordringene fra 2014 knyttet til BKF sin drift av Akasia AS ordnet

opp i og spørsmål om eierskap kan avklares uavhengig av «gamle synder».

- Har virksomhetsoverdragelsen åpnet opp for at BKF kan eie aksjer i Akasia AS uten å være i konflikt med kirkeloven? Et fellestråd kan påta seg drift av barnehage for en menighet om det ikke går ut over de andre. Syv menigheter i Bergen har gjort avtale om å overføre barnehagene til BKF. Er det nok til å si at driften er innenfor kirkelovens § 14, siden den økonomiske risiko nå er svært liten?
- Hva med drift av egenregiselskap om menighetsrådene eier aksjer i Akasia AS? Advokatfirmaet Wikborg Rein utredet i 2016 om BKF kan ha egenregiselskap innenfor dagens organisering og de konkluderte med at det var i tråd med regelverket når BKF eier aksjene eller har direkte innflytelse på selskapet.

Dagens virksomhet i Akasia er blitt etablert gradvis fra 1998 i tråd med vedtak i fellestrådet der det er ønsket at BKF skal (se vedlagt tidslinje):

- Drive menighetsbarnehager og etter hvert også utvidet til alle typer barnehager
- Ta vare på håndverksmiljøet BKF trenger for å drifte og vedlikeholde kirker og gravplasser
- Rydde plass for en tydelig kirkelig profil for BKF sitt arbeid mot menighetene
- Generere ekstra inntekter til BKF

Når fellestrådet skal arbeide med fremtidig eierstruktur for Akasia AS, vil det være behov for å vurdere hvilken eierform som best vil ivareta videre utvikling og styring av Akasia i lys av hensikten med selskapet innenfor de rammer lover og regler setter.

Kirkevergen planlegger å legge fram sak på fellestrådsmøtet i løpet av våren 2017, der fellestrådet utfordres til å vedta fremtidig eierstruktur. Aktuelle eierskapsmodeller vil bli utredet i lys av BKF sin intensjon med virksomheten i Akasia AS, behovet for å beholde AKG som et egenregiselskap kontrollert av BKF, hvilke grenser lovgivingen setter og eventuelle andre forhold.

Det finnes ulike modeller for eierskap av Akasia AS, blant dem kan nevnes:

1. Aksjene eies av de menighetsrådene som ønsker å være aksjeeiere
2. Antall aksjer utvides og deles likt mellom BKF og menighetsråd
3. BKF eier alle aksjene
4. Egenregiselskapet skilles ut fra konsernet og aksjene eies av BKF. Resten av virksomheten i Akasia AS eies av de menighetsråd som ønsker å eie aksjer

Utdrag fra tidligere saker om eierskap i Akasia behandlet av fellestrådet

Saker om selskapsdannelse og eierskap i Akasia AS har vært behandlet av fellestrådet mange ganger siden 2012.

Her er gjengitt klipp fra saksutredning og vedtak fra fellestrådsmøtene 24.02.16, 25.11.15 og 02.09.15 som alle omhandler spørsmål om eierskap i Akasia AS. *Alle sitat er markert i kursiv.*

Fellestrådet behandlet to saker om Akasia 24.02.16.

Sak 005/16 er en orientering om etablering av virksomheten i Akasia og etablering av Akasia

AS.

I sak 004/16 ble BKF sin *begrunnelse for å etablere virksomheten Akasia og videreføre den i Akasia AS oppsummeret på følgende måte:*

- *Sikre videre drift av menighetsbarnehagene, slik at vi unngår å måtte legge de ned. Dette er blant annet gjort med å bli en stor og robust barnehageaktør.*
- *Sikre at kirken har egne ansatte håndverkere. Dette for å bygge opp, utvikle og sikre nødvendig spisskompetanse ift. drift, vedlikehold og nybygg av kirkebygg. Alternativet er å leie inn snekker Andersen el.l. når vi skal ha noe gjort på byggene våre.*
- *Drive i henhold til kirkeloven § 14 og sørge for å flytte lånene slik at kommunal regnskapsstandard etterleves.*
- *Begrense BKF's og menighetenes økonomiske risiko.*

I tillegg har driften av Akasia vært motivert ut fra muligheten til å finansiere nye tiltak i BKF og menighetene.

Da fellestrådet vedtok virksomhetsoverdragelse 02.09.2015, var det fortsatt uklarerhet rundt eierskap. I innledningen til sak 035/15 står det:

Hovedgrunner for å overdra virksomheten kalt «Akasia i BKF» fra Bergen kirkelige fellestråd til Akasia AS er:

- *Deler av dagens virksomhet i Akasia/BKF er ikke i tråd med Kirkelovens §14. Kirkeloven som regulerer hva som er fellestrådene oppgaver, er ikke skrevet med tanke på den type virksomhet som vi har bygget opp i løpet av de siste 10 årene.*
- *Ved å overføre Akasia sin virksomhet fra BKF til Akasia AS, inklusiv de lån som er tatt opp av BKF, vil vi rydde opp i dette misforholdet.*
- *For BKF representerer både barnehagedriften med store lån og salg av prosjekter innen bygg og eiendom en økonomisk risiko som hviler på soknene, dvs både fellestråd og menighetsråd. Kirkevergen mener at eneste ansvarlige måte å løse dette på er å flytte hele Akasia sin virksomhet fra BKF til Akasia AS. På den måten flyttes overnevnte økonomiske risiko fra soknene til et datterselskap med en bærekraftig økonomi og soknets økonomiske risiko reduseres til innskutt aksjekapital.*
- *Vi trenger å sikre bedre og mer tilpassede økonomiske og administrative rammer for den del av Akasias virksomhet som i dag er under BKF.*
- *Det er nødvendig å sikre bedre økonomiske rammer for menighetsbarnehagene. Samlet klarer de ikke å generere overskudd som er stort nok til å dekke gjeldsforpliktelsen. Underskuddet dekkes i dag av andre deler av Akasias virksomhet i BKF. Dette er ikke økonomisk bærekraftig noe særlig lenger.*

På fellestrådemøtet 25.11.15 ble det lagt fram sak om eierskap med tre mulige modeller for eierskap. Fellestrådet hadde i forkant bedt om juridisk avklaring på spørsmålet om BKF har lov til å eie aksjer.

Sitat fra sakspapirene til møtet 25.11.15:

Administrasjonen tok så kontakt med advokatfirma Hjort, som var juridisk rådgiver knyttet til etablering av Kirkepartner. De mente det var opplagt at et fellestråd kan eie aksjer, det avgjørende er om aksjeposten er knyttet til fellestrådene ansvarsområde i henhold til kirkelovens § 14. KA syntes å bekrefte denne forståelsen i telefonsamtale 6.11.15

Dette bringer tilbake spørsmålet om Akasia sin virksomhet, også som aksjeselskap, ligger innenfor det som er fellestrådet oppgaver i henhold til kirkeloven. BKF kunne eid aksjene i det nye egenregiselskapet siden de leverer tjenester som ligger innenfor de oppgaver som er

tillagt fellesrådet i henhold til kirkeloven. Den totale driften av Akasia AS faller imidlertid bare delvis innenfor fellesrådets definerte ansvarsområder. Det aktualiserer spørsmålet om hva det betyr at oppgaver er overlatt fellesrådet fra den enkelte menighet. Kan BKF helt eller delvis ivareta eierinteressene for soknene knyttet til drift av Akasia AS? Er det nok at noen sokn ber BKF om dette? Er vurderingen endret i forbindelse med at den økonomiske risiko er vesentlig redusert?

Eierskapet i Akasia AS kan, slik vi ser det, organiseres på følgende måter:

1. Bergen kirkelige fellesrådet eier alle aksjene.

Fellesrådet vil ivareta eiers interesser og vil sannsynligvis være generalforsamling for Akasia AS. Eiers økonomiske interesser blir ivaretatt av fellesrådet og kirkevergens administrasjon og verdiøkning og utbytte tilfaller BKF. En slik løsning vil videreføre tenkningen knyttet til etablering av Akasia, både strategisk og økonomisk. Løsningen krever at menighetsrådene overlater oppgavene til fellesrådet og at kirkevergens administrasjon har/tilføres kapasitet til å ivareta de oppgaver som følger med forvaltning av eierskap i Akasia AS.

2. Aksjene er fordelt på menighetsråd og fellesråd

En modell der fellesrådet eier 50 % av aksjene og menighetsråd samlet eier 50 % vil medføre at både menighetsråd og fellesråd har eierinteresser i Akasia AS. Alle parter får sin del av eventuell økonomisk gevinst. Generalforsamlingen vil bestå av representanter valgt av menighetsrådene og sannsynligvis kirkevergen som representant for fellesrådet. Kirkevergen kan koordinere eiers interesser overfor Akasia AS og ta på seg administrative oppgaver på vegne av eierne. Slike forhold reguleres i aksjonæravtalen.

3. Soknene ved menighetsråd eier alle aksjene

Menighetsrådene har anledning til å drive forretningsvirksomhet og kan eie aksjer på vegne av soknet så sant det ikke kommer i konflikt med oppgaver som er tillagt fellesrådet i henhold til kirkeloven. Dermed vil det ikke være i konflikt med kirkeloven om menighetsrådene står som eier av aksjene. Eierinteressene vil måtte bli ivaretatt av det enkelte menighetsråd eller de menighetsrådet bemyndiger til å ta den oppgaven i henhold til aksjonæravtale. Økonomiske verdier knyttet til Akasia AS vil tilhøre menighetsrådene. En slik løsning fører til at virksomheten i Akasia fristilles fra fellesrådet og kirkevergen med mindre aksjonæravtalen gjennom styrerepresentasjon og andre omtalte forhold legger til rette for formalisert kontakt mellom Akasia AS og BKF.

Kirkevergen anbefalte i nevnte sakspapir alternativ tre for å være sikker på at virksomheten var i tråd med kirkeloven.

Saken fra 25.11.15 oppsummeres på følgende måte:

Den foreslåtte eierstruktur legger opp til at soknene ved menighetsråd eier alle aksjene og at eierinteressene for Akasia AS overlates til generalforsamling bestående av representanter valgt av menighetsrådene. Det er ikke krav om at representantene i generalforsamling skal sitte i fellesrådet.

Kirkevergens gis fullmakt til å følge drift og utvikling av Akasia AS ved at hans/hennes

ledergruppe gis en av plassene i styret og en av plassene i valgkomiteen til Akasia AS. Fellesrådets kontrollutvalg gis fullmakt til å møte og stille spørsmål til styret i Akasia, og det skal minimum avholdes møte mellom styret og kontrollkomite en gang i året.

Fellesrådet gis fullmakt til å fungere som generalforsamling for egenregiselskapet Akasia Kirke og Gravplass AS. I den forbindelse får rådet fullmakt til å velge styre for dette selskapet. På den måten ivaretas lovens krav om at eier skal ha styringsrett over et egenregiselskap.

Alle andre oppgaver knyttet til drift av Akasia AS overlates til selskapets styre og ledelse.

Forslaget til eierskap og aksjonæravtale er svært lik fellesrådets anbefaling i møtet 02.09.15. Administrasjonen foreslår derfor at menighetene ikke bes å behandle sak om eierskap på nytt. De menighetene som ba om mer tid eller av andre grunner var usikker, tilbys mulighet til å ta ny beslutning i forkant av eiermøte.

Eiermøte foreslås lagt til januar 2016. Kirkevergen kan sørge for innkalling til møtet på vegne av soknene.

Vedtatt (med 20 mot 3 stemmer):

- 1. Bergen kirkelige fellesråd bekrefter at aksjene i Akasia AS fordeles med en aksje pr sokn i Bergen. Det er opp til menighetsrådene å avgjøre om de ønsker å være aksjonær i selskapet.*
- 2. Bergen kirkelige fellesråd anbefaler fremlagte forslag til aksjonæravtale for Akasia AS med de kommentarer som fremkom i møtet*
- 3. Bergen kirkelige fellesråd anbefaler fremlagte forslag til instruks for valgkomite for Akasia AS med de kommentarer som fremkom i møtet*
- 4. Bergen kirkelige fellesråd vedtar fremlagte justerte modell for overføring av verdier fra BKF til Akasia AS i forbindelse med virksomhetsoverdragelse.*
- 5. Bergen kirkelige fellesråd aksepterer å påta seg oppgaven som generalforsamling for egenregiselskapet Akasia Kirke og Gravplass AS.*
- 6. Bergen kirkelige fellesråd ber administrasjonen arbeide videre med de juridiske spørsmål knyttet til eierskap i tråd med anbefalingene i notatet fra KA datert 24.11.15.*

BKF sitt behov for kontroll ble forsøkt ivaretatt gjennom vedtaket om å være generalforsamling for Akasia Kirke og Gravplass AS (AKG) og gjennom fremlagte forslag til aksjonæravtale. Løsningen overlater likevel all styring av Akasia AS til menighetsrådene og deres valgte representant til generalforsamling i Akasia AS.

Det er uklart om AKG kan være egenregiselskap hvis aksjene bare eies av menighetsrådene. KA tok opp dette spørsmålet i notat om eierskap i Akasia bestilt av BKF. Notatet ble lagt fram for fellesrådet i møtet og spørsmålet ble vedtatt utredet før eiermodell vedtas – se vedtaket over.

Pr i dag er det fellesrådet som opptrer som eier av Akasia AS, og da er det ikke tilsvarende usikkerhet knyttet til egenregi.

Kirkevergens forslag til vedtak:

Bergen kirkelige fellesråd tar saken til orientering

KIRKEVERGEN I BERGEN 06.02.2017

Asbjørn Vilkenen
kirkeverge

Björg Sveinall Øgaard
ass. kirkeverge

Vedlegg:

Dok.dato

06.02.2017

Tittel

Tidslinje selskapsdannelse Akasia pr 2017

Tidslinje selskapsdannelse Akasia i BKF / Akasia AS

Tidspkt /hendelse	Merknad
1998 – september BKF møte	BKF sak 065/98 – Beslutning om å overta regnskapsføring for menighetene i Bergen
2005.02.09 BKF møte	BKF sak Årsbudsjett 2005 Bergen kommune sa opp tjenesteyting på kirkebyggområdet i 2004 med virkning fra 1/1-05. Bergen kirkelige fellesråd fikk da i stedet overført midler for å løse oppgavene selv, og valgte å ha egne ansatte på mange områder i stedet for å kjøpe alle tjenester.
2005.10.12 BKF møte	BKF sak 030/05 Forarbeid budsjett 2006 Som en del av et større innsparingssak vedtok fellesrådet å utvide regnskapsvirksomheten til også å gjelde andre fellesråd, menighetsråd og barnehager. Bakgrunnen var ønske om å generere ekstra inntekter istedenfor nedbemanning i BKF.
2006.11.01 BKF møte	Fellesrådet vedtar å tilby Skjold menighetsråd å ta alt ansvar for å bygge, eie og drifte Skjold menighetsbarnehage. Dette er første barnehage BKF tar ansvar for.
2007.02.12 BKF møte	Menighetsbarnehager – Fellesrådet vedtar å tilby overtakelse og drift av menighetsbarnehager etter avtale med det enkelte menighetsråd. Dette fører til at BKF kjøper og overtar driften for etter hvert 7 andre menighetsbarnehager.
2008.03.05 BKF møte	Vedtak om at Eiendomsområdet utvides til også å omfatte salg av eiendomstjenester i eksternt marked.
2010.03.24 BKF møte	Fellesrådet vedtar å utvider satsingen på barnehager til også å gjelde barnehager uten forankring i menighet.
2011.11.02 BKF møte	Organisatoriske endringer i BKF – fellesrådet ber kirkevergen nedsette en partssammensatt gruppe, inklusiv prostiledere, proster og representanter for menighetene, som innen sommeren 2012 skal komme med forslag om organisatoriske endringer i BKF med spesiell fokus på prostiene.
2012. jan – mai Partssammensatt arbeidsgruppe	Når fokuset for Bergen kirkelige fellesråd skulle endres og det skulle etableres en ny ledelse i organisasjonen, ville dette også føre til endringer for Forvaltningsenhetene (dagens Akasia og Gravplassmyndigheten). Derfor ble det, i tillegg til arbeidsgrupper for hovedtema i BKF sak 036/11, satt ned en partssammensatt gruppe for de ansatte i Forvaltningsenhetene (4 fra arbeidstaker og 4 fra arbeidsgiver). Arbeidet til denne gruppen dannet grunnlaget for delen om Forvaltningsenhetene og opprettelse av Forvaltningsutvalget (og Akasia i BKF) i BKF sak 025/12.
2012.06.13 BKF møte	BKF sak 025/12 - Organisatoriske endringer i BKF Vedtak: «1. Bergen kirkelige fellesråd vedtar omorganisering av BKF som anbefalt i saken.... 4. Bergen kirkelige fellesråd ber Kirkevergen jobbe videre med å utrede mulighetene for å skille Forvaltningsutvalget ut i et eget selskap.»
2013.11.07	Vedtak: «Forvaltningsutvalget ber administrasjonen, i løpet av våren 2014, legge fram utredning av mulig

FVU møte	selskapsdannelse av Akasia, vedtatt i BKF sak 025/12.»
2014.04.23 BKF møte	BKF sak 018/14 e. Muntlig orientering fra advokatfirmaet PWC om arbeidet med mulig selskapsdannelse i Akasia Ved innledning av møtet fikk fellesrådet en oppdatering på arbeidet med mulig selskapsdannelse av Akasia ved advokat Trine Lise Fromreide i PWC. Presentasjonen ble sendt fellesrådsmedlemmene i etterkant
2014.06.03 FVU møte	FVU sak 40/14 - Selskapsdannelse av Akasia - Vedtak: «1. Forvaltningsutvalget gir sin tilslutning til hovedprinsipper og retning i saksfremstillingen. 2. Saken sendes Bergen kirkelige fellesråd for videre utredning og behandling, med særlig fokus på momenter som måtte fremkomme i KAs uttalelse.»
2014.06.11 BKF møte	BKF sak 027/14 b. Løypemelding om mulige løsninger for selskapsdannelse i Akasia – muntlig orientering. Vedtak: «Sakene tas til etterretning som de foreligger»
2014.06.12 Møte med Grimstad og Nedland fra KA	Fellesrådsleder Theis, kirkeverge Nyland og økonomisjef BKF Sveinall Øgaard møter Frank Grimstad og Trygve Nedland fra KA. I møtet ble det påpekt at låneopptakene ikke var i tråd med kommunal regnskapsstandard.
2014.09.01 Møte med Trygve Nedland fra KA	Fellesrådsleder Theis, kirkeverge Nyland, økonomisjef BKF Sveinall Øgaard, påtroppende kirkebyggsjef Tveit, daglig leder Akasia Fredriksen og eiendomssjef Akasia Marhaug møter Trygve Nedland fra KA
2014.09.10 Møte med Frank Grimstad fra KA	Fellesrådsleder Theis, kirkeverge Nyland, økonomisjef BKF Sveinall Øgaard, påtroppende kirkebyggsjef Tveit, daglig leder Akasia Fredriksen og eiendomssjef Akasia Marhaug møter Frank Grimstad fra KA
2014.09.19 Møte med departementet	Fellesrådsleder Theis, kirkeverge Nyland, økonomisjef Sveinall Øgaard fra BKF og Trygve Nedland fra KA i møte med departementet.
2014.09.24 BKF møte	BKF sak 034/14 e. Løypemelding om mulige løsninger for selskapsdannelse i Akasia – muntlig orientering og notat delt ut i møtet.
2014.10.13 Rapport fra KA	Tilbakemelding fra KA på sakspapirene til fellesrådet 22.10
2014.10.22 BKF møte	BKF sak 038/14 – Første skritt i omorganisering av BKF/Akasia - Vedtak: «Bergen kirkelige fellesråd <ul style="list-style-type: none"> • gir sin tilslutning til den foreslåtte tidsplan • vedtar at forvaltningsutvalgets mandat blir justert - se egen sak • gir sin tilslutning til ny lederstruktur under kirkevergen • oppnevner kirkevergen til å representere fellesrådet i ekstraordinær generalforsamling i Akasia Holding AS som avholdes raskest mulig og anbefaler at følgende personer fremmes som kandidater til styre i Akasia Holding AS: Kirkeverge Kjell Bertel Nyland og assisterende kirkeverge/økonomisjef Bjørg Sveinall Øgaard Fra forvaltningsutvalget: Jørn-Henning Theis, Bente Krokeide, Bjørn Nordstrand, Arne Grostøl, Anne Christine Kristiansen – vara»

2014.12.11 Møte med departementet	Kirkeverge Nyland, ass. Kirkeverge Sveinall Øgaard og Trygve Nedland fra KA møte med departementet I møtet konstaterer departementet at lånene som er tatt opp og lånt videre til Akasia Holding AS ikke følger God kommunal regnskapsstandard og må flyttes fra BKF. Det ble også gjort oppmerksom på at virksomhet ut over det som er spesifisert i kirkelovens §14 ikke kan utføres lovlig uten at alle menighetene som utsettes for øk risiko må gi sin tilslutning til virksomheten – jfr barnehagedrift.
2014.12.18 BKF møte	BKF sak 052/14 - Status omorganisering av BKF/Akasia Vedtak: «Saken tas til orientering»
2015.06.10 BKF møte	BKF sak 029/15 - Status selskapsdannelse - Kritisk gjennomgang av virksomheten i Akasia - Vedtak: «Fellesrådet tar saken til orientering Sakspapirene danner grunnlag for videre behandling av sak om selskapsdannelse Akasia ...»
2015.09.02 BKF møte	BKF sak 035/15 - Selskapsdannelse Akasia - Vedtak: «Bergen kirkelige fellesråd vedtar at virksomheten til Akasia i BKF overdras til Akasia AS fra og med 1. januar 2016 i tråd med anbefalinger i denne sak forutsatt at aksjonæravtalen tiltredes av de menighetsrådene som beslutter å eie aksje i Akasia AS. Vedtaket forutsetter at alle lån som er tatt opp av BKF for å finansiere Akasia sin virksomhet er godkjent overført til Akasia AS. Bergen kirkelige fellesråd anbefaler Kirkevergen som generalforsamling i Akasia AS å vedta at Akasia sin virksomhet i BKF overdras til Akasia-konsernet fra og med 1. januar 2016. BKF forutsetter at det blir gjennomført prosess og drøftelser i henhold til lov- og avtaleverk. Bergen kirkelige fellesråds forvaltningsutvalg legges ned fra samme dato.»
2015.09.03 Prostivis samling Åsane prosti	Fellesrådsleder Theis, kirkeverge Nyland og ass. kirkeverge Sveinall Øgaard
2015.09.09 Prostivis samling Domprostiet	Fellesrådets nestleder Hagesæter, kirkeverge Nyland og ass. kirkeverge Sveinall Øgaard
2015.09.17 Prostivis samling Fana prosti	Fellesrådsleder Theis, kirkeverge Nyland og ass. Kirkeverge Sveinall Øgaard
2015.09.22 E-post	Departementet bekrefter at Fellesrådet også kan eie aksjer i Akasia AS – (epost av mer uformell karakter)
2015.11.04 Fellesrådsmøte	Sak om aksjonæravtale – saken ble drøftet og endelig behandling utsatt til 25.11 på ekstraordinært møte Lagt fram tilbud om lån til Akasia
2015.11.25 Fellesrådsmøte	Eierstruktur og aksjonæravtale for Akasia AS: Vedtatt med 20 mot 3 stemmer 1. Bergen kirkelige fellesråd bekrefter at aksjene i Akasia AS fortsatt skal fordeles med en aksje pr sokn i Bergen.

	<p>Det er opp til menighetsrådene å avgjøre om de ønsker å være aksjonær i selskapet.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Bergen kirkelige fellesråd anbefaler fremlagte forslag til aksjonæravtale for Akasia AS med de kommentarer som fremkom i møtet 3. Bergen kirkelige fellesråd anbefaler fremlagte forslag til instruks for valgkomite for Akasia AS med de kommentarer som fremkom i møtet 4. Bergen kirkelige fellesråd vedtar fremlagte justerte modell for overføring av verdier fra BKF til Akasia AS i forbindelse med virksomhetsoverdragelse. 5. Bergen kirkelige fellesråd aksepterer å påta seg oppgaven som generalforsamling for egenregiselskapet Akasia Kirke og Gravplass AS. 6. Bergen kirkelige fellesråd ber administrasjonen arbeide videre med de juridiske spørsmål knyttet til eierskap i tråd med anbefalingene i notatet fra KA datert 24.11.15
2015.12.22	Banken trakk tilbake lånetilsagn fordi betingelsene i tilsagnet ikke var oppfylt.
2015.12.28 Ekstraordinært AAU	<p>Sak: Skal virksomhetsoverdragelse gjennomføres selv om ikke lånene blir flyttet?</p> <p>AAU fatter på vegne av Bergen kirkelige fellesråd med hjemmel i «Reglement for Bergen kirkelige fellesråds arbeids- og administrasjonsutvalg» pkt 3 f. «Hastesaker» følgende vedtak:</p> <p>Det vises til vedtak i sak 35/15 behandlet i Bergen kirkelige fellesråd 2.9.2015, der det ble vedtatt å overdra virksomheten i Akasia i BKF til Akasia AS forutsatt at alle lån var godkjent overført til Akasia AS.</p> <p>AAU vedtar å gjennomføre virksomhetsoverdragelsen pr 01.01.2016 selv om forutsetningen om flytting av lån ikke er på plass.</p> <p>AAU har vurdert risikoen ved å utsette virksomhetsoverdragelsen som vesentlig større enn å gjennomføre virksomhetsoverdragelsen som planlagt 01.01.2016.</p> <p>Reglementet for AAU pkt 3f: Hastesaker, der det er nødvendig at vedtak treffes så raskt at det ikke er tid til å innkalle Bergen kirkelige fellesråd. Melding om vedtak truffet i medhold av denne bestemmelse forelegges Bergen kirkelige fellesråd i dettes neste møte.»</p>
2016.02.24 Fellesrådsmøte	<p>Sak til 004/16 Vedtak i AAU 28.12.15 om virksomhetsoverdragelse</p> <p>Vedtak: Bergen kirkelige fellesråd tar AAU sitt vedtak om virksomhetsoverdragelse til etterretning (mot 1 stemme)</p> <p>Sak 005/16 – orientering om etablering av Akasia</p> <p>Vedtak: Bergen kirkelige fellesråd tar orientering om etablering av Akasia til orientering</p>
2016.12.22	Lånene i BKF er overført til Akasia.

DEN NORSKE KIRKE

Bergen kirkelige fellesråd

BERGEN KIRKELIGE FELLESRÅD

Oppnevning av medlemmer i Bergen kirkelige fellesråds gravplassutvalg. Valg av leder og nestleder.

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
08/17	Bergen kirkelige fellesråd	15.02.2017

Saksansv : Inghild Hareide Hansen

Arkiv: KA - 012.9

Arkivsaknr: 16/382

Saksbeh.: Inghild Hareide Hansen

Bakgrunn:

Fellesrådets kandidater til Gravplassutvalget med varamedlemmer ble valgt i fellesrådets møte 16. desember 2016.

De øvrige medlemmer i utvalget er kandidater fra tros- og livssynssamfunn som er virksomme i Bergen. De skal etter reglementet forslås på Gravplassmyndighetens årlige møte med tros- og livssynssamfunn i Bergen, jfr. GF § 23 3. ledd, og oppnevnes av fellesrådet. Det skal også velges like mange varamedlemmer som faste medlemmer til utvalget, altså to varamedlemmer fra tros- og livssynssamfunn som er virksomme i Bergen.

Tros- og livssynssamfunnene i Bergen fikk informasjon om dette i innbydelsen til møtet 13. desember i tillegg til informasjon på selve møtet. Vi har mottatt forslag til kandidater fra tros- og livssynssamfunnene. De foreslåtte kandidatene er bosatt i Bergen kommune.

Medlemmer:

Tanveer Ahmed - Bergen moské

Janeke Vatne - Human-Etisk Forbund

Varamedlemmer:

Ewa Biwand - Den katolske kirke

Muhammad Azeem - Bergen moské

Utvalgets leder og nestleder:

Reglementet for utvalget bestemmer også at utvalgets leder og nestleder velges av fellesrådet og blant medlemmene fra fellesrådet.

Fellesrådets medlemmer i Bergen kirkelige fellesråds gravplassutvalg 2017 – 2019:
Jarle Sørås, Bergen kommunens representant i Bergen kirkelige fellesråd
Jorid Laura Vingen Endal, medlem i Bergen kirkelige fellesråd
Nils Gunnar Toppe, medlem i Bergen kirkelige fellesråd

Fellesrådets varamedlemmer i Bergen kirkelige fellesråds gravplassutvalg 2017 – 2019:
Harald Berge Breistein, Bergen kommunens vararepresentant i Bergen kirkelige fellesråd
Janne Stølsbotn, medlem i Bergen kirkelige fellesråd
Bjørn Norstrand, medlem i Bergen kirkelige fellesråd

Det foreslås at Jarle Sørås blir leder og Jorid Laura Vingen Endal blir nestleder og begge har sagt seg villig til å ta vervet.

Kirkevergens forslag til vedtak:

Som medlemmer i Bergen kirkelige fellesråds gravplassutvalg oppnevnes:
Tanveer Ahmed - Bergen moské
Janeke Vatne - Humanetisk forbund

Som varamedlemmer i Bergen kirkelige fellesråds gravplassutvalg oppnevnes:
Varamedlemmer:
Ewa Biwand - Den katolske kirke
Muhammad Azeem - Bergen moské

Som leder i Bergen kirkelige fellesråds gravplassutvalg velges:
Jarle Sørås
Som nestleder i Bergen kirkelige fellesråds gravplassutvalg velges:
Jorid Laura Vingen Endal

KIRKEVERGEN I BERGEN 06.02.2017

Asbjørn Vilkenen
kirkeverge

Inghild Hareide Hansen
gravplassjef

DEN NORSKE KIRKE

Bergen kirkelige fellesråd

BERGEN KIRKELIGE FELLESRÅD

Bergen kirkelige fellesråd - Sekreteriatfunksjon for kontrollutvalget

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
09/17	Bergen kirkelige fellesråd	15.02.2017

Saksansv : Mette Rogstad Heimli

Arkiv: KA - 012.0

Arkivsaknr: 17/24

Saksbeh.: Mette Rogstad Heimli

Bakgrunn:

Vedlagt oversendes sak fra kontrollutvalget, med innstilling til vedtak i Fellesrådet om etablering av uavhengig sekretariatsfunksjon for kontrollutvalget i BKF.

Kirkevergens forslag til vedtak:

1. Bergen kirkelige fellesråd gjør vedtak om uavhengig sekretariatsfunksjon for kontrollutvalget slik Kirkemøtet har det.
2. Kontrollutvalget gis fullmakt til å kjøpe inn sekretærtjeneste i samråd med AAU.
3. Fellesrådet avventer nytt forslag til revidert reglement når sekretariatsfunksjonen er på plass.

KIRKEVERGEN I BERGEN 07.02.2017

Asbjørn Vilkenen
kirkeverge

Mette Rogstad Heimli
økonomisjef

Vedlegg:

Dok.dato	Tittel
07.02.2017	Protokoll fra møte i kontrollutvalget 26.01.17
07.02.2017	Sak 03 -17 - Revisjon av Reglement for BKF's kontrollutvalg

PROTOKOLL FRA MØTE I KONTROLLUTVALGET 26.01.2017

kl 17.30 – 18.15 møterom Lyderhorn i Aasegården

Til stede: Karl Johan Hallaråker (leder)
Jorid Laura Vingen Endal (medlem)
Christian Nettet (1. vara)

Meldt forfall: Nils Gunnar Toppe (medlem)
Lene Hjortland Skårvik (2. vara)

Fra administrasjonen: Mette Rogstad Heimli (sekretær for utvalget)

Saksliste:

Sak 01/17: **Godkjenning av innkalling og saksliste**

Vedtak: Kontrollutvalget godkjenner innkalling og sakliste slik den foreligger.

Sak 02/17: **Godkjenning av protokoll fra møte i kontrollutvalget 29.11.17**

Vedtak: Kontrollutvalget godkjenner protokollen fra sist møte den 29.11.17.

Sak 03/17: Revisjon av Reglement for BKF's kontrollutvalg

Vedtak:

1. Kontrollutvalget trekker tilbake forslag av 29.11.16 til revidert reglement for Bergen kirkelige fellesråds kontrollutvalg. Det er naturlig å se på saken på nytt etter at Kirkemøtet har vedtatt reglement for Kirkemøtets kontrollutvalg.
2. Kontrollutvalget ber om at Fellesrådet gjør vedtak om uavhengig sekretariatsfunksjon for kontrollutvalget slik Kirkemøtet har det.
3. Kontrollutvalget ber om fullmakt til å kjøpe inn sekretærtjeneste i samråd med AAU.
4. Når sekretariatsfunksjon er på plass, vil kontrollutvalget be om at sekretariatet legger fram forslag til nytt reglement for Bergen kirkelige fellesråds kontrollutvalg.
5. Saksnotatet vedlegges protokollen ved oversendelse til Fellesrådet.

Innstilling til vedtak i Fellesrådet:

1. Bergen kirkelige Fellesråd gjør vedtak om uavhengig sekretariatsfunksjon for kontrollutvalget slik Kirkemøtet har det.
2. Kontrollutvalget gis fullmakt til å kjøpe inn sekretærtjeneste i samråd med AAU.
3. Fellesrådet avventer nytt forslag til revidert reglement når sekretariatsfunksjonen er på plass.

Karl Johan Hallaråker
Leder kontrollkomiteen

Jorid Laura Vingen Endal

Christian Nettet

BERGEN KIRKERLIGE FELLESRÅDS KONTROLLUTVALG

Leder 26.01.17

Sak til Kontrollutvalget 26.01.17

Reglement for kontrollutvalget

Reglementet for Bergen kirkelige fellesråds kontrollutvalg ble opprinnelig laget etter mønster fra regler for kommunale og fylkeskommunale kontrollutvalg. Kontrollutvalget har i møte 29.11.16 laget forslag til revisjon av gjeldende reglement og oversendt det til Fellesrådet. Nå viser det seg at Kirkemøtet for Den norske kirke i sitt møte 2016 har vedtatt regler for kontrollutvalg for kirkens sentralorganer. Fra 2017 er også Den norske kirke selvstendig rettsobjekt.

Det vil være naturlig at Kontrollutvalget ser på sitt forslag på nytt etter at vi er kjent med det sentralkirkelige reglementet. Det går fram av dette reglementet at kontrollutvalget skal ha til disposisjon uavhengig sekretariatsfunksjon.

Jeg har i dag hatt et møte med Leder for BKF om saken. Vi er enige om følgende resonnering: Kontrollutvalget ber om at Fellesrådet gjør vedtak om at Kontrollutvalget for Bergen kirkelige Fellesråd får på plass lignende uavhengige sekretariatsfunksjon. Det er naturlig at Fellesrådet gir oppdraget med å få dette på plass til Kontrollutvalget sammen med Kirkevergen/AAU. Aktuelle for oppdraget kan være å henvende seg til sekretariatet for Hordaland fylkeskommune eller Bergen kommune.

Det er da naturlig at Kontrollutvalget deretter ber om at "den nye sekretæren" legger fram for Kontrollutvalget forslag til reglement for Bergen kirkelige fellesråd, som så Kontrollutvalget etter sitt vedtak, oversender til Fellesrådet for godkjenning.

Det er videre naturlig at utarbeidelsen av det reviderte reglement relateres til det sentralkirkelige reglement og kontrollutvalgets reviderte forslag av 29. nov. 16.

Forslag til vedtak:

1. Kontrollutvalget trekker tilbake forslag av 29.11.16 til revidert reglement for Bergen kirkelige fellesråds kontrollutvalg. Det er naturlig å se på saken på nytt etter at Kirkemøtet har vedtatt reglement for Kirkemøtets kontrollutvalg.
2. Kontrollutvalget ber om at Fellesrådet gjør vedtak om uavhengig sekretariatsfunksjon for Kontrollutvalget slik Kirkemøtet har det.
3. Kontrollutvalget ber om fullmakt til å kjøpe inn sekretærtjeneste i samråd med AAU.
4. Når sekretariatsfunksjon er på plass, vil kontrollutvalget be om at sekretariatet legger fram forslag til nytt reglement for Bergen kirkelige fellesråds kontrollutvalg.

Innstilling til vedtak i Fellesrådet:

1. Bergen kirkelige Fellesråd gjør vedtak om uavhengig sekretariatsfunksjon for Kontrollutvalget slik Kirkemøtet har det.
2. Kontrollutvalget gis fullmakt til å kjøpe inn sekretærtjeneste i samråd med AAU.
3. Fellesrådet avventer nytt forslag til revidert reglement når sekretariatsfunksjonen er på plass.

DEN NORSKE KIRKE

Bergen kirkelige fellesråd

BERGEN KIRKELIGE FELLESRÅD

Referat og orienteringssaker

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
10/17	Bergen kirkelige fellesråd	15.02.2017

Saksansv : Siri Hoff Austgulen

Arkiv: Arkivsaknr: 16/412

Saksbeh.: Siri Hoff Austgulen

---

1. Protokoll fra AAU møte 01/17 - 02.02.2017
2. Tilsettinger i BKF etter 01.12.16

Kirkevergens forslag til vedtak:

Sakene tas til orientering som de foreligger

KIRKEVERGEN I BERGEN 07.02.2017

Asbjørn Vilkenen
kirkeverge

Siri Hoff Austgulen
arkivar

Vedlegg:

Dok.dato	Tittel
08.02.2017	Orienteringssaker

MØTEPROTOKOLL
BERGEN KIRKELIGE FELLESRÅD
ARBEIDS- OG ADMINISTRASJONSUTVALG

MØTE NR. 01/2017

Møtedato: 02.02.2017 **Møtetid:** Kl. 13:00 - 15:00
Møtested: Kirkevergens kontor, møterom Lyderhorn Aasegården **Saksnr.:** 01/17 – 11/17

Tilstede:

Aasmund Kvamme (nestleder)
Bente Krokeide (fast medlem)
Bjarte Flaten (fast medlem)
Geir Møller (arbeidstaker rep)
Jan Otto Myrseth (geistl. repr)
Jostein Aarvik (arbeidstaker repr)
Lars Kristian Stendahl Gjervik (leder)

Fra administrasjonen:

Arne Tveit, kirkebyggsjef
Asbjørn Vilkenen, kirkeverge
Berit Bakke, personalsjef
Björg Sveinall Øgaard, ass kirkeverge
Inghild Hareide Hansen, gravplassjef
Mette Rogstad Heimli, økonomisjef
Tove Margrete Nordmark, administrasjonssjef

Møteleder:	Lars Kristian Stendahl Gjervik
Utlevert i møtet:	Sak 04/17 – Driftsregnskap 2016 - Disponeringer

Bergen kirkelige fellesråd

06.02.17

Lars Kristian Stendahl Gjervik
leder

Asbjørn Vilkenen
kirkeverge

Saksliste

Sak nr.	Sakstittel
01/17	Godkjenning av innkalling og saksliste til møte
02/17	Godkjenning av møtebok
03/17	Verdi- og måldokument 2017-2019
04/17	Bergen kirkelige fellestråd - Årsregnskap 2016
05/17	Bergen kirkelige fellestråd - Revidert budsjett 2016, desember - administrativ revisjon 30.12.16 etter fullmakt
06/17	Etablering av kirkebyggutvalg
07/17	Bergen kirkelige fellestråd - Status Akasia - presentasjon av virksomhet og arbeidet med fremtidig eierskap
08/17	Oppnevning av medlemmer i Bergen kirkelige fellestråds gravplassutvalg
09/17	Søknad om plassering av nytt flygel i Nygård kirke
10/17	Loddefjord kirke - Justering av kirkebenker
11/17	Referat og orienteringssaker

01/17: Godkjenning av innkalling og saksliste til møte

Kirkevergens forslag til vedtak:

Innkalling godkjennes

Saksliste godkjennes med følgende endringer:

Sak 11/17 – Referat og orienteringssaker fikk et nytt punkt 2. Høring - ordning for utpeking av biskoper

Representanten Bente Krokeide var ikke til stede på sak 01/17 – 02/17, 06/17 og 09/17-10/17

Representanten Bjarte Flaten var ikke til sted på sak 06/17, 09/17 og 10/17

Arbeids- og administrasjonsutvalg 02.02.2017:

AAU- 01/17 Vedtak:

BKF Arbeids- og administrasjonsutvalg slutter seg enstemmig til kirkevergens forslag

02/17: Godkjenning av møtebok

Kirkevergens forslag til vedtak:

Møteboken godkjennes som den foreligger

Arbeids- og administrasjonsutvalg 02.02.2017:

AAU- 02/17 Vedtak:

BKF Arbeids- og administrasjonsutvalg slutter seg enstemmig til kirkevergens forslag

03/17: Verdi- og måldokument 2017-2019

Kirkevergens forslag til vedtak:

Arbeids- og administrasjonsutvalget gir sin tilslutning til kirkevergens forslag til vedtak i fellesrådet

Arbeids- og administrasjonsutvalg 02.02.2017:

AAU- 03/17 Vedtak:

BKF Arbeids- og administrasjonsutvalg slutter seg enstemmig til kirkevergens forslag med de endringer som fremkom i møte

04/17: Bergen kirkelige fellesråd - Årsregnskap 2016

Kirkevergens forslag til vedtak:

BKF Arbeids- og administrasjonsutvalg gir sin tilslutning til kirkevergens forslag til vedtak i fellesrådet

Arbeids- og administrasjonsutvalg 02.02.2017:

AAU- 04/17 Vedtak:

BKF Arbeids- og administrasjonsutvalg slutter seg enstemmig til kirkevergens forslag

05/17: Bergen kirkelige fellesråd - Revidert budsjett 2016, desember - administrativ revisjon 30.12.16 etter fullmakt

Kirkevergens forslag til vedtak:

Bergen kirkelige fellesråd tar «Revidert budsjett 2016, desember – administrativ revisjon 30.12.16 etter fullmakt» til orientering.

Arbeids- og administrasjonsutvalg 02.02.2017:

AAU- 05/17 Vedtak:

BKF Arbeids- og administrasjonsutvalg slutter seg enstemmig til kirkevergens forslag

06/17: Etablering av kirkebyggutvalg

Kirkevergens forslag til vedtak:

Bergen kirkelige fellesråd vedtar å nedsette et kirkebyggutvalg og vedtar mandat for utvalget slik det er fremlagt.

Arbeids- og administrasjonsutvalg 02.02.2017:

AAU- 06/17 Vedtak:

BKF Arbeids- og administrasjonsutvalg slutter seg enstemmig til kirkevergens forslag

07/17: Bergen kirkelige fellesråd - Status Akasia - presentasjon av virksomhet og arbeidet med fremtidig eierskap

Kirkevergens forslag til vedtak:

Bergen kirkelige fellesråd tar saken til orientering

Arbeids- og administrasjonsutvalg 02.02.2017:

AAU- 07/17 Vedtak:

BKF Arbeids- og administrasjonsutvalg slutter seg enstemmig til kirkevergens forslag

08/17: Oppnevning av medlemmer i Bergen kirkelige fellesråds gravplassutvalg

Kirkevergens forslag til vedtak:

Som medlemmer i Bergen kirkelige fellesråds gravplassutvalg oppnevnes:

Ewa Biwand - Den katolske kirke

Janeke Vatne - Humanetisk forbund

Som vara medlemmer i Bergen kirkelige fellesråds gravplassutvalg oppnevnes:

Varamedlemmer:

Tanveer Ahmed - Bergen moske

Muhammad Azeem - Bergen moske

Som leder i Bergen kirkelige fellesråds gravplassutvalg velges:

Jarle Sørås (ikke forespurt)

Som nestleder i Bergen kirkelige fellesråds gravplassutvalg velges:

Jorid Laura Vingen Endal (ikke forespurt)

Arbeids- og administrasjonsutvalg 02.02.2017:

AAU- 08/17 Vedtak:

Som medlemmer i Bergen kirkelige fellesråds gravplassutvalg oppnevnes:

Janeke Vatne – Human-Etisk Forbund

Tanveer Ahmed - Bergen moské

Som varamedlemmer i Bergen kirkelige fellesråds gravplassutvalg oppnevnes:

Varamedlemmer:

Ewa Biwand - Den katolske kirke

Muhammad Azeem - Bergen moské

Som leder i Bergen kirkelige fellesråds gravplassutvalg velges:

Jarle Sørås

Som nestleder i Bergen kirkelige fellesråds gravplassutvalg velges:

Jorid Laura Vingen Endal

09/17: Søknad om plassering av nytt flygel i Nygård kirke

Kirkevergens forslag til vedtak:

1. Bergen kirkelige fellesråd v/AAU godkjenner at det plasseres et nytt flygel permanent i Nygård kirke.
2. Flygelet finansieres av Nygård menighetsråd.
3. Saken sendes om prost til Bjørgvin biskop for godkjenning.

Arbeids- og administrasjonsutvalg 02.02.2017:

AAU- 09/17 Vedtak:

BKF Arbeids- og administrasjonsutvalg slutter seg enstemmig til kirkevergens forslag

10/17: Loddefjord kirke - Justering av kirkebenker

Kirkevergens forslag til vedtak:

1. Bergen kirkelige fellesråd v/AAU godkjenner søknad til puter og justering av benker, i kirkerommet i Loddefjord kirke.
2. Saken sendes om prost til Bjørgvin biskop for godkjenning.

Arbeids- og administrasjonsutvalg 02.02.2017:

AAU- 10/17 Vedtak:

BKF Arbeids- og administrasjonsutvalg slutter seg enstemmig til kirkevergens forslag

11/17: Referat og orienteringssaker

1. Protokoll fra BKF møte 14.12.16 – møte 07/16
2. Høring - ordning for utpeking av biskoper

Kirkevergens forslag til vedtak:

Sakene tas til orientering som de foreligger

Arbeids- og administrasjonsutvalg 02.02.2017:

AAU- 11/17 Vedtak:

BKF Arbeids- og administrasjonsutvalg slutter seg enstemmig til kirkevergens forslag

Tilsetninger etter 01.12.2016

Navn	Stilling	Fast/vikar	%	Menighet	Dato	Årsak
Salhus, Karoline Rossgård	Menighetskonsulent	Fast	20 %	Åsane	01.01.2017	Oppsigelse
Husevåg, Heidi Hege	Menighetspedagog	Fast	15 %	Løvtakksiden	01.01.2017	NY
Husevåg, Heidi Hege	Frivillighetskoordinator	Fast	10 %	Løvtakksiden	01.01.2017	NY
Johnsen, Mette Franck	Administrasjonsleder	Fast	100 %	Fana	01.02.2017	Oppsigelse
Heimli, Mette Rogstad	Økonomisjef	Fast	100 %	Administrasjonen	16.01.2017	Oppsigelse

Sluttet

Navn	Stilling	Fast/vikar	%	Menighet	Dato	Årsak
Jørgen Svartvassmo	Administrasjonsleder	Fast	100 %	Fana	05.02.2017	Ny jobb
Mæland, Ivar	Kantor	Fast	75 %	Fana	31.12.2016	Ny jobb